

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

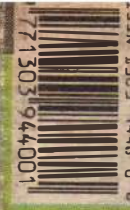
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

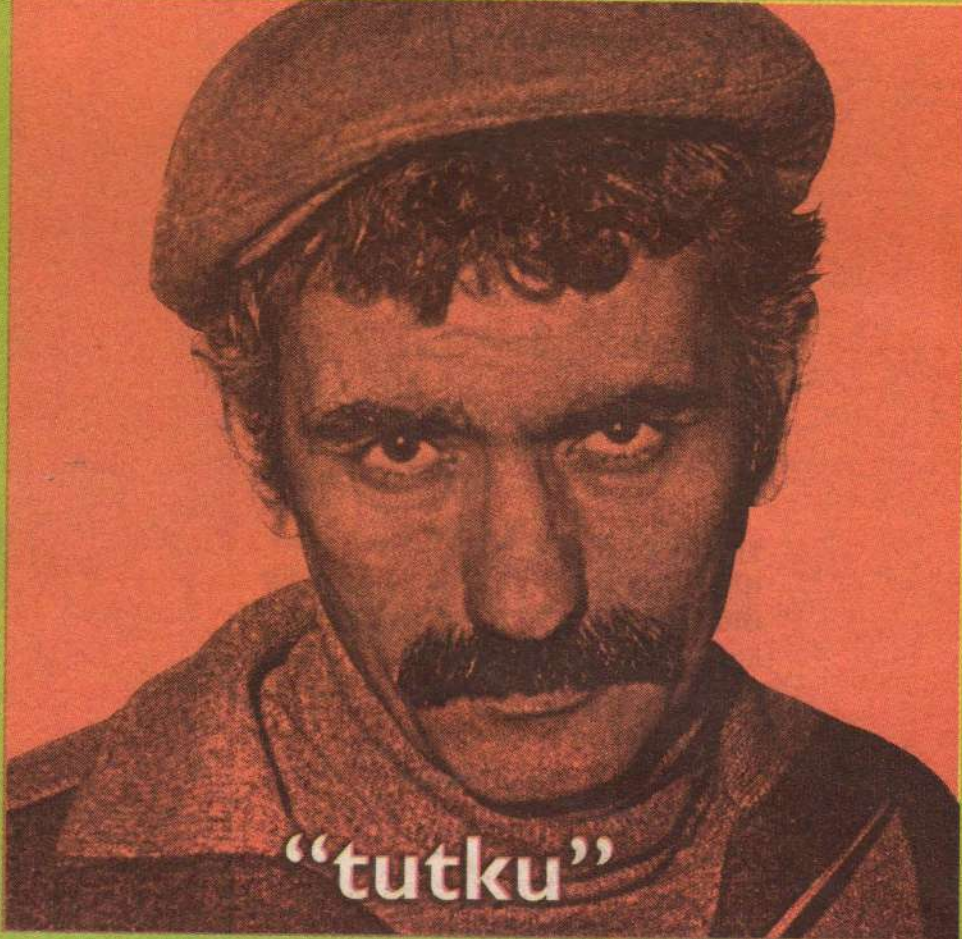

HAYVAN

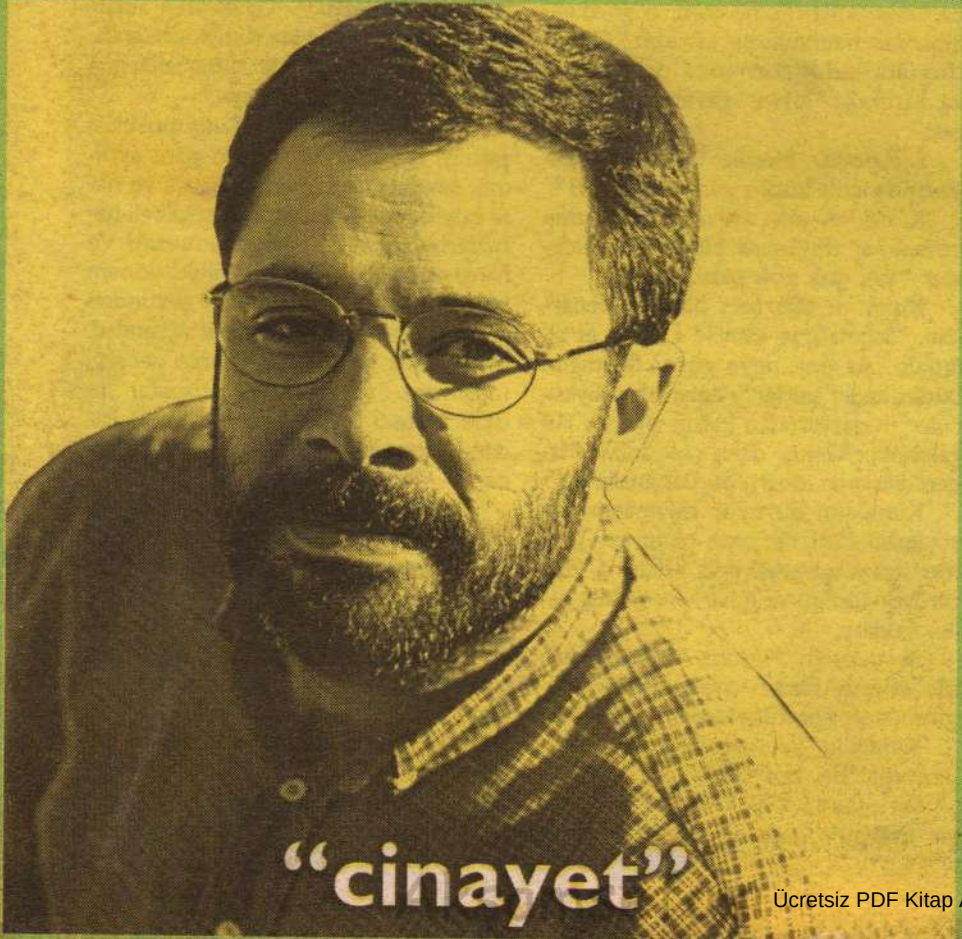
seni seven kalbim sana deli oluyor anlasana

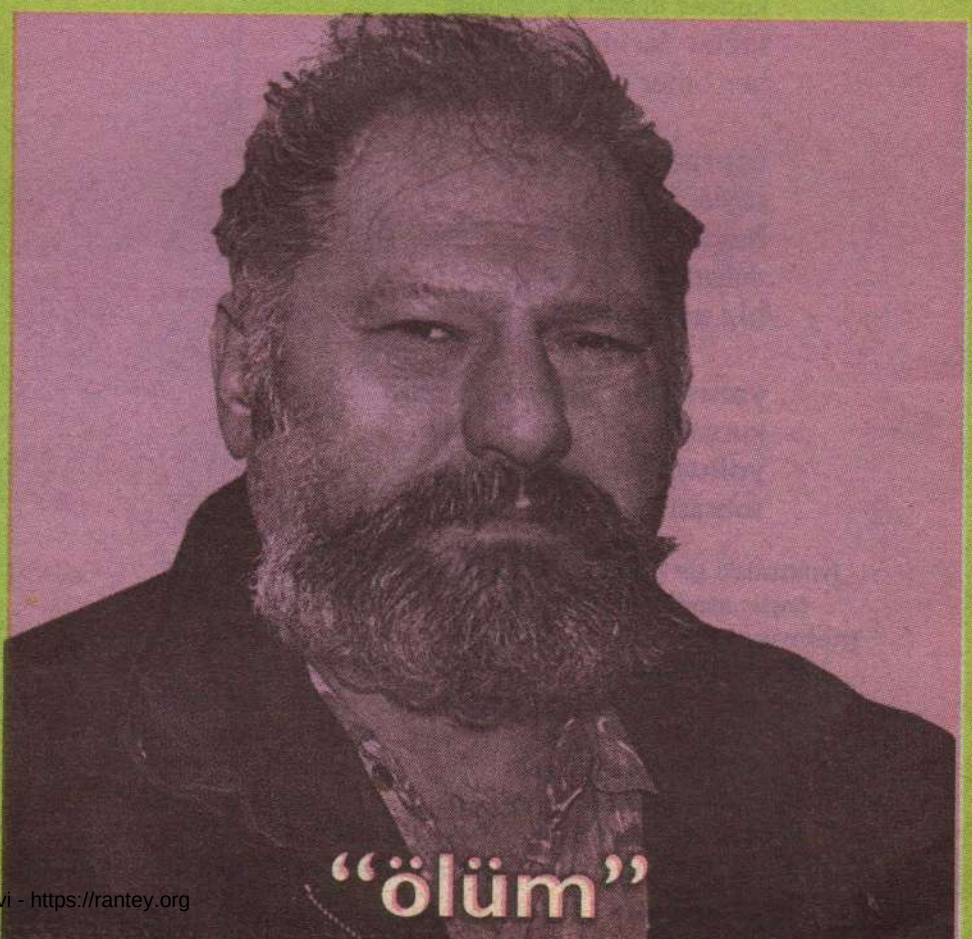
“vicdan”

“tutku”

“cinayet”

“ölüm”

yaşadıklarım öğrendiğim bir şey var

met üst

hafiyeler önde gider
şairler dövüşür
acı ertelenirken
gelecek uzun sürer

hayat bir kervansaray
herkes kendi hayatını yaşar
ne ki hiç
insan bir yalnızlıktır
yalnızlık paylaşılmaz

kandan kına yakılmaz
zurnada peşrev olmaz
güneş beklemez
zenciler birbirine benzemez

yaşamak güzel şey be kardeşim
içime çektiğim hava değil gökyüzüdür
ölür ise ten ölür canlar ölesi değil
insan aşklarının külüdür

herkes kendine yabancı
ancak bir benzerim öldürebilir beni
yaz geçer
dallar yeşil olmalı

elleri var özgürlüğün
kediler krallara bakabilir
kızlar farkına varmıyor
her ömür kendi gençliğinden vurulur

toprak olana kadar
söyleriz
hayat berbat
dullara yas yakışır
biz adam olmayız

yarın diye bir şey yoktur
kurşun ata ata biter
yokuşu tırmanır hayat
sonrası kalır

(yukarıdaki şiir tamamen kitap isimlerinden oluşturulmuştur
başlık: ataol behramoğlu, dizeler sırasıyla: salah birsal,
mehmet kemal, arif damar, louis althusser, renan demirkan,
bekir sıtkı kunt, oruç aruoba, sefa kaplan, özdemir asaf,
hasan hüseyin, çetin altan, cavidan tümerkan, atilla ilhan,
nazım hikmet, ülkü tamer, haldun taner, hulki aktunç, metin celal,
cezmi ersöz, murathan mungan, vedat türkeli, oktay rifat, enis batur,
boris vian, yılmaz odabaşı, ümit yaşar, behçet necatigil, leo malet,
erendüz atasü, aziz nesin, tank buğra, tarık dursun k,
ışıl özgentürk ve turgut uyar'ın kitapları'nın ismidir)

“ORTADOĞU” “KADIN” “İSLAM” “DOĞU”
Sahi kimin gerçeği ulaşmaya çalıştığımız?
Bu kadar mı uzak “orası” bellediğiniz diyar?
Bu kadar mı kopuk “burası”nın gerçekliğinden?”

Bacım Memleket Nire?

ELİF ŞAFAK

Kapıyı açıp geç-
meye çalışıyo-
rum. Ne mümkün.
Ben ona yol ver-
mesem, geri çekil-
mesem dahi, omuz
dirsek atarak kayı-
veriyor aradan. İtiş
kakiş, toz duman.
Gene geçiyor önü-
me Kimlik'im. Ar-
dından seğirtiyoy-
rum homurdana
homurdana. Kim-
lik'im önde, Kişil-
lik'im üç adım ar-

çıyor. Adım adım,
sandalye sandalye
kayarak kenardan
kenardan en niha-
yetinde masaya
yaklaşmayı başarı-
yor. Kimlik'im ken-
di sesinin tınısına
kapılmış habire ah-
kam kesmekle
meşgul olduğundan
fark etmiyor yakla-
şan tehlikeyi. Soru-
yorlar. Elcevap:
“Romanlarınıza
muhazakarların

kada, bu vaziyette giriyoruz bir mekâ-
na, ne vakit “sosyalleşmem” gerekse
Amerika'da. Arada çeşitli numaralarla
çelme takıp Kimlik'im ayağına onu
geride bırakmayı başarsam dahi, tanış-
tığım Amerikalıların büyük çoğunluğu
hemencecik kaldırıyor onu yerden,
üzerini silkeleyip törenle oturtuyor
baş köşeye. Kişilik'im atıldığı kenardan
kös kös seyrediyor olan biteni. Dünya
görüşüm, değerlerim, geçmişim ve si-
yasetim ve ürettiğim ya da üretmeyi
düşlediğim, inandığım ve inanmayı red-
dettiğim ne varsa, tortop olmuş der-
lenmiş bir bohçada, öylesine duruyor
Kişilik'im kucaklarında. Kimlik'ime gelin-
ce, umurunda mı, ne gam, o gördüğü
itibardan memnun bu esnada. “Orta-
doğulu kadın romancı” yazıyor ya-
ka kartında; kisvesi gayet afilli ne de
olsa.

Soruyorlar. Mesele: “Türk edebi-
yatında çok kadın yazar var mı?”

Kimlik'im yaka kartının üzerinden
cevaplıyor düşünceli bir edayla. Elce-
vap: “Ee, çok yok tabi.”

Kişilik'im ters ters bakıyor kenar-
dan. “Saçmalama Kimlik! Dikkat et sı-
fatlara. Az çok neye göre? Sevdığım
bütün kadın şairler, romancılar, öykü-
cüler mezarlarından kalkıp girecek rü-
yalarına. Konuş, daha çok anlat. Ma-
dem başladın, doğru dürüst analiz et.”

Kimlik'im duyuyor duymasına da
söylediklerimi, hiç orali olmuyor. Yak-
mış sigarasını, yaslanmış arkasına, tüt-
türüyor tütününü ve itibarı ve onunla ge-
len iktidarı.

Soruyorlar. Mesele: “Müslüman
bir ülkede kadın meseleleriyle il-
gilenmek zor olmuyor mu?”

Kimlik'im yapıştırıyor anında.
Elcevap: “Ee, zor tabi.”

Bu esnada Kişilik'im çaktırmadan
yer değiştirip, yanındaki sandalyeye ge-

tepkisi nedir?”

Kimlik'im bilmiş bilmiş açıyor ağzı-
nı. Fakat o daha bir şey söylemeye fır-
sat bulamadan, Kişilik'im arkadan yak-
laşıp kafasına indiriyor elindeki
mermer şamdanı.

Sonra... sonrası hep aynı. O karam-
bolde biri yere düşüyor, öteki onun
yerini alıyor çaktırmadan. Kişilik'im
şamdanı bırakıp elinden, kesici bir alet
takıyor diline. Kılıç ya da balta fark et-
mez, yeter ki budamaya yarasın. “OR-
TADOĞU”, “KADIN”, “İSLAM”,
“DOĞU”, ... koca koca heyula boyu-
tunda ne kadar İstanbullu varsa önünde,
küçük küçük ince ince dilimlemeye
başlıyor. “Bakmayın Kimlik'im anlat-
tıklarına! Safsata... Her Kimlik gibi o da,
doğası gereği meyyaldir kategorilerden
itibar ve iktidar damıtınaya.”

“Hangi Ortadoğu? Hangi pusulası
şışmış, Doğusu-Batısı neye göre ayrıl-
mış, sınırları ne zaman kimlerce ve na-
sıl böylesine meşrulaştırılmış şaibeli ha-
ritalarında gündelik jargonumuzun? Ve
hangi coğrafya ve hangi tarihsel dönem
ve hangi öznenin, kimlerin gözünden
bakınca sisteme? Hangi sınıf açısından,
hangi etnik grup... Sahi kimin gerçeği
ulaşmaya çalıştığımız? Bu kadar mı
uzak “orası” bellediğiniz diyar? Bu ka-
dar mı kopuk “burası”nın gerçekliğin-
den?”

Uzadıkça uzuyor konuşmalar. So-
ruları cevaplamaktan ziyade soruları
sorgulamakla geçiyor zaman. Kafalar
karışıyor gerçi ama böylesi daha iyi.
Karışıklık ve Ulu-Kaos, kategorik ay-
rımların kaskatı çizildiği şablonların
netliğinden daha berrak yansıyor ger-
çeği.

Davet sona erdiğinde Kişilik'im ön-
de, yorgun ama bahtıyar, Kimlik'im kafa-
sında yumru, dilinde sövgü üç adım ar-
kadan takiben çıkıyor kapıdan. H

Eylül'de kayıtlara geçmemiş nice grevler, nice ayaklanmalar olmuştur herhalde. Yüz binlerce insan aşık olmuş, milyonlarca insan doğup ölmüştür. Gülenler ağlayanlardan çok mudur bilinmez. Eylül, Ağustos güneşine alıştığı için henüz kara gözlüklerini çıkarmamış bir aydır...

Eylül

RAGIP DURAN

Geçmiş olmanın geleceği olamaz' ya da 'Coğrafyayı bilmeyen tarihi öğrenemez' gibi deyişler yaygın kullanılır. Küreselleşme ideolojisi özellikle medya aracılığıyla özel ve geniş bir belleksizleştirme hareketi sürdürüyor. Tarih ya da geçmiş deyince sadece dünü ya da önceki günü hatırlamamız isteniyor. Üstelik bugün okullarda, ansiklopedilerde ya da Saatli Maarif Takvimi'nde geçmiş, hep sağcı-milliyetçi bir süzgeçten sonra sunulur. Oysa ki geçmişte sayısız olumlu, solcu, umut verici gelişmeler yaşanmış. İnternet'e şükran; arayınca bulunuyor. Hatırlamakta yarar var. Üstelik resmi hafıza ile toplumun hafızası farklı...

ABD'nin baskısı altındaki eski Fransız sömürgesi Kanada'nın Quebec eyaletinin ana sloganı 'Je me souviens'dir. Hatırlıyorum!

Önce sözcük kökeni: Eylül, Roma takvimine göre yedinci ay. Bu nedenle Latin dillerinde 'Yedinci ay' anlamında 'Septembre'. Mezopotamya'da ise Eylül, üzüm ayı. Yani bağbozumu. Şaraptan önceki hali.

Mehmet Rauf'un (1875-1931) romanı gibi gözüksede aslında bir ay. Hem de ne ay... Şarkıcı **Alpay**, 'Eylül'de Gel!' der, inanmayın. Yaz bitti, sonbahar başlıyor. Başlangıçların ayıdır Eylül. Okullar başlar, sezon başlar, soğuk havalar başlar. Beyaz Sayfa ayı yani... Belki de bu nedenle Musevilerin yeni yılı Roş Aşana da Eylül'ün 27'sine rastlar.

Zaten ayın ilk günü Dünya Barış Günü. Hitler'in Polonya'ya saldırmasından (1939) bu yana, savaş ağır bastığı için Barış Günü daha da önemli oldu son yirmi yıldır.

Hafta tamamlanmadan meşum 6-7

Eylül.(1955) Ulus-devletin faşizmle ve ırkçılıkla elele verip İstanbul'da 'dinsel temizliğe' giriştiği günler. Bu kentin kirliliği o zaman başladı belki de. 6-7 Eylül olmasaydı ilkokulda daha fazla Musevi, Ermeni ve Rum sınıf arkadaşlarımız olacaktı.

Siz hiç doğduğunuz kentten ve ülkeden ayrılmak zorunda kaldınız mı?

Ben böyle biriyle Paris'te tanışmıştım. Ölümünden bir sene kadar önce. İlk görüşümde tanıyamamıştım. Saçları ve beti benzi bembeyazdı. Konuşmaya başladığında derin ve hafif çatlak sesinden çıkardım: **Yılmaz Güney!** (1937-9 Eylül 1984) -'Pirinç var, fasulye var, salça var, soğan var, yapıyorsun burada kurufasulye pilavı o bizim memleketteki tadı olmuyor!' demişti. Bir Eylül günü Paris'te ölmüştü Yılmaz Güney. Ölümünden sonra hâlâ saldırılar kıymetli abimize.

Eylül'ün birkaç kötü günü daha var: Çizmeleri ve kara gözlükleriyle haki adamlar tepimize binmişti ayın 12'sinde (1980). Hayatı "12 Eylül Öncesi/12 Eylül Sonrası" diye bölecek kadar vahim, kanlı, ölümlü, işkenceli, sürgünlü bir askeri darbe.

Bir gün önce de çok eskiden,(1973) Şili'de **Salvador Allende**'yi devirmişti Washington kanlı bir darbeye. Victor Jara da parmaklarının kesilmesine aldırış etmeden Santiago stadyumunda isyan şarkılarını söylemişti. Bizde de Pir Sultan'ı, Dadoğan'ı, Karacaoğan'ı, Köroğan'ı ve daha nice yiğit ozanı ve isyancıyı, sazı ve davudi sesiyle yeniden gençlere hatırlatan **Ruhi Su**'ya (1912-20 Eylül 1985) da pasaport vermedi ulus-devlet, o da bir

Eylül günü ayrıldı aramızdan. 80 öncesinde kendisinden saz dersleri aldığım için yakinen tanımıştım bilge hocamı. Küçük cüssesiyle doldururdu o kocaman sahneleri. Tek başına oturmuş, dizinde sazi.

Takvimlere, antolojilere baktığımızda, mezarlık defterleri cirit atıyor. 13 Eylül'de **Metin Oktay** ölmüş (1931-1991). Çok yalnız bir adamdı. Belki de bu nedenle o kadar efendi. Dev gibi Galatasaraylıydı. O kumaşta futbolcu gelmedi bir daha dünyaya ne de Türkiye'ye. İçtiğimiz her rakıda Metin Oktay'a derin bir hürmet...

Hakiki egzantrik Zeki Müren de 26 Eylül günü Münir Nurettin'in yanına göçmüş (1931- 1996). Zeki Müren'e herkes 'Paşam' diye hitap ederdi. Bodrum'da Veli Bar galiba. Yıl 1981. Amatör bir me-

raklı Müren'e sormuş:

- Efendim size neden Paşam diyorlar?
- Ankara'dakilere ib... diyemedikleri için!

Eylül denizinde dolaşırken, bir yerli bir de yabancı vefatımız daha var: Fransa'da Toulouse-Lautrec.(1864-9 Eylül 1901) Türkiye'de **Adnan Menderes** (1899-17 Eylül 1961). Fransız bohem ressam, **Hayalet Oğuz**'un Paris şubesi. Türkiye'deki rahmetli Amerikancıdır, halk adına kendi iktidarını güçlendirmiştir filan ama hiçbir zaman hiçbir yerde dar ağacına müstehak değildir hiçbir politikacı. Daha doğrusu hiçbir Adem ya da hiçbir Havva.

Bizim dünyada, Eylül'de **Milliyet Sanat Dergisi**'nin ilk sayısı çıkmış 31 yıl önce. Merci Madame Zeynep Oral. Daha güncel bir Thanks de Milliyet Sanat'ı People ile Cosmo giysilerine büründüren Tuğrul Eryılmaz'a...

Eylül'de iki sene önce bir önemli global olay daha oldu da, başta Pentagon olmak üzere kimse unutamadı, unutamıyor. Havacılık tarihinde bir deyimini iflası: Havalanan her uçak mutlaka bir şekilde iner! İki dev yolcu uçağı havalandı ve New York'daki İkiz Kulelere çakıldı. Bir de Amerikan kibirinin göğsüne.

Ayın son günü Celalettin doğdu (1207). Mevlana adını aldı sonradan. İyi adamdı...

Eylül'de kayıtlara geçmemiş nice grevler, nice ayaklanmalar olmuştur herhalde. Yüz binlerce insan aşık olmuş, milyonlarca insan doğup ölmüştür. Gülenler ağlayanlardan çok mudur bilinmez.

Sonuç olarak Eylül, Ağustos güneşine alıştığı için henüz kara gözlüklerini çıkarmamış bir aydır..H

José Bové Tahliye Oldu 200 Bin Kişi Topladı

Hayvan Dergisi'nin global etkisi ve prestiji gücü kendini gösterdi: Ağustos sayısı

yayınlandıktan sadece iki gün sonra, Fransız devleti hapisteki José Bové'yi tahliye etti. Bové de 8-9-10 Ağustos tarihlerinde Larzac yöresinde, genetik olarak tahrif edilmiş besin ürünlerine ve Dünya Ticaret Örgütü'nün Cancun (Meksika) Konferansı'na karşı 200 bin kişilik dev bir gösteri-şenlik düzenledi. Mano Chao da oradaydı, alterküreselciler de...

ALO OOOOO!

HAYVAN'dan Arıyoruz

Hazırlayan: SINAN SÜLÜN

Alo, Hayvan'dan arıyoruz, Beyoğlu Gazetesi mi?

- Buyrun, ben Celal Başlangıç. **Gazetenin çıkış amacı nedir?**
- Temelde bütün basın emekçilerinin olduğu gibi benim de varolan medya anlayışından bir sıkıntı vardı. Haberciliği insan merkezli olma durumundan kopardılar. Biz de bu duruma karşı ne yaparız ne ederiz diye düşünürken hiç değilse Beyoğlu ölçeğinde kendi anlayışımıza uygun bir gazete yapmak istedik. Bir yıl evvel gazetenin sıfırını sayısını bastık, bir yıldır da olanakları

biraraya getirmeye uğraştık ve en sonunda Temmuz ayında yayın hayatına başladı gazete.

İçeriğinde neler olacak?

- Beyoğlu'nda bütün hayatı yakalamak niyetindeyiz. Beyoğlu sadece meydan ve Tünel'den ibaret değil. Okmeydanı, Kasımpaşa, Hasköy ve bunlar gibi diğer yerlerinde de tüm yaşamışlıkları aktarmak istiyoruz. Beyoğlu sanat, eğlence, insan mozaiki açısından çok zengin bir yer. Gazetemizle insanların tüm bunlardan haberleri olabileceği bir rehber olmak istiyoruz. İstanbul'a gelen yabancıların ilk yerleştikleri mekânlardan biri Beyoğlu olduğu için gazetenin onlara da hitap etmesi amacıyla İngilizce bölüm hazırladık. Doğan Hızlan, Murathan Mungan, Hasan Kaçan, Deniz Türkali gibi sürekli yazarlarımızda olacak.

Kimlere ulaşmayı hedefliyorsunuz?

- Beyoğlu'na, sanat kültür etkinliklerine, eğlenceye gelenlere ve burada yaşayanlara ulaşmayı hedefliyoruz.

Dağıtımınız nasıl oluyor?

- Gazetemiz iki biçimde dağıtılıyor. Birincisi müvezziler tarafından, ikincisi bayi satışı.

Gazetenin fiyatı ne kadar?

- Bir milyon lira.

Sadece Beyoğlu'nda mı dağıtılacak?

- Sokak satıcıları şimdilik sadece Beyoğlu'nda; ama yakın zamanda Kadıköy, Bakırköy, Etiler gibi yerlerde de müvezziler tarafından satılacak. Onun dışında tatil yerlerinde ve insanların yoğunluklu olduğu yerlerde de bayilerde satışı olacak.

Finansmanını nasıl sağlıyorsunuz?

- Reklam gelirleriyle.

Yayın hayatınızda başarılar dileriz.

- Teşekkür ederim, size de başarılar.

Alo, Hayvan'dan arıyoruz, Coşkun Aral'la mı görüşüyoruz?

- Buyrun, benim.

Televizyondaki belgeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Televizyonlarda bir belgesel düşmanlığı oluşmaya başladı. Haberci, Pusula, Barış Manço'nun yapmış olduğu program ekranlardan kalktı, yerlerine Acun Firarda gibi insanları belgesellerden uzaklaştıran programlar geldi. Biz bu programların

karşısında kendi belgesellerimizi yapmak istiyoruz ama ülkemizde bunları yapamıyoruz. Gerekçe olarak ise televizyonların genel yayın sorumluları "Medya halkı eğitmekle sorumlu değildir" diyorlar. "Biz halkın istediklerini veriyoruz" deyip dünyanın hiçbir yerinde görülmeyen eğlence programlarına belgesel diyorlar. Sadece plajlara gidip bikinili bayanlara üç dört kelimelik bilgi birikimiyle sorular soruyorlar. En önemli sorun da gençlerimiz dünyayı böyle tanıyorlar. Sanki bütün dünya plajlardan oluşuyor ve oradaki bikinili kızlar Türk erkeklerini bekliyor. Biz de tüm kendine belgesel diyen programların karşısında anlamlı belgeseller yapmak için bir proje başlattık.

Projeden bahseder misiniz biraz?

- Bu proje özel olarak hazırladığımız bir otobüsle Türkiye'yi ve yakın bir gelecekte de komşularımızı dolaşmayı kapsıyor. Proje çerçevesinde dolaştığımız bölgelerdeki sorunlara el atıyor ve çözüm getiriyoruz. Belgeseli tanımayan insanımıza belgeselleri tanıtıyoruz. Aynı zamanda yanımızda getirdiğimiz sanatçı ve zanaatkarlarla o bölgeden insanlara ve onların sorunları üzerine çalışmalar yapıyoruz.

Nasıl çalışmalar bunlar?

- Örneğin tuvalet olmayan bir köye tuvalet yaptık, suyu olmayan bir köye su getirdik, hayatlarında hiç fotoğraf makinesi görmeyen köylü çocuklara makine hediye ettik ve onlara fotoğraf dersi verdik. Bu arada gittiğimiz yerlerde hayali ihracatçıların yaptıkları inşaatların üzerine halkı uyarmak amaçlı resimler yaptık.

Peki kolay gelsin Coşkun Bey, iyi çalışmalar.

- Size de kolay gelsin.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Picus Dergisi mi?

- Buyrun, ben genel yayın yönetmeni Berran Tözer. **Picus'un çıkış amacından bahseder misiniz?**
- Mümkün olduğu kadar kitap tanıtımlarına yer

verdiğimiz için kitabın çok daha fazla yaygınlaşmasına, çok daha fazla okura ulaşmasına aracı olmak ve sektöre katkıda bulunmak. Ancak iyi hazırlanmış kaliteli bir ürünle okura ulaşırsınız. Kitabın Batı'da olduğu gibi sanayiye taşınmasına yardımcı olmak için çıktık diyebiliriz.

Hedeflediğiniz okur kitlesi...

- İlle de edebiyat tutkunları ve sadık okurlar değil. Arada bir kitap, dergi okuyan insanları da hedefliyoruz. Bu kitle 18 - 80 yaş arası herkes olabilir.

Derginizin içeriğinde neler olacak?

- Sadık olmayan okuru da baştan çıkarıcı formatlar bulmaya çalışıyoruz. Örneğin Ümit Karan ile Murathan Mungan'ın buluşması böyle bir konseptte sahip.

Kaç adet bastınız?

- Yirmi bin adet.

Fiyatı ne kadar?

- Valla çok ucuz, üç milyon.

Picus ismi nereden geldi?

- Picus'u seçmemizin birinci nedeni kulağa hoş ve sevimli gelmesiydi. Aynı zamanda Picus ileriye gören bir kralın adıdır, bir de ağaçkakan anlamına geliyor. Zaten mitolojide ağaçkakan da ileriye, geleceği görmüş. **Hayırlı olsun Picus, iyi yayınlar.**
- Teşekkür ederiz, size de.

Alo, Hayvan'dan arıyoruz, Özgür Hayat gazetesi mi?

- Evet, buyrun ben Işıl Esendir.

Gazeteniz ne zaman çıkmaya başladı?

- Geçen senenin Nisan ayında çıkmaya başladı.

Gazetenin çıkış amacı neydi?

- Bu topraklarda anarşist bir fikir hayatı oluşturmak ve yürütülen mücadelenin yansımasıdır Özgür Hayat.

Kimlere ulaşmayı hedefliyorsunuz?

- Biz genellikle yüz yüze ilişki kurduğumuz, çalışma yaptığımız insanlara gazetemizi veriyoruz. Belli bir mücadele yürüttüğümüz yerlerde de dağıtıyoruz. Gençlik ağırlıklı olmakla beraber her yaştan grubu hedefliyoruz.

Fiyatınız, periyodunuz nedir?

- Fiyatımız bir milyon, periyodumuz on beş günlük.

Gazetenizde kimler yazıyor?

- Genellikle dışarıdan yazı geliyor, bu da yazıların çok farklılaşmasını ve renklileşmesini sağlıyor. Yazarlarımız arasında Ali Çağrı Mutlu, Halil Turhanlı, Gediz Akdeniz, Panter Emel ve daha ismini sayamadığım birçok insan var.

Diğer anarşist yayınlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Türkiye'de çıkan birçok anarşist yayın var. Bizim için önemli olan insanların söylediklerinin arkasında durmaları. Diğerleri genellikle bir hareketin gazetesi değiller, sadece bir gazeteler.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

- Bu topraklarda, bu topraklara has olan bir anarşist mücadeleyi hedefliyoruz. Amacımız sadece sisteme karşı olmak değil, onun alternatiflerini de yaşadığımız hayatlarda kurmak.

İyi yayınlar.

- Teşekkür ederiz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, MELEN Şarapçılık mı?

- Buyrun, ben üretim sorumlusu Cem Çetintaş.

MELEN Şarapçılık ne zaman kuruldu?

- Dedem, 1923 yılında Rum ortaklarıyla birlikte Tekirdağ'da kuruyor. Sonra mübadele sebebiyle Rum dostlarımız gidince işe dedem tek başına devam ediyor. O yıldan beri de şarapçılıkla geçiniyoruz.

Türkiye'de şarap tüketimi nasıl?

- Türkiye'de şarap üretimi her gün artıyor ve gelişiyor. Eskiden bu kadar iyi ürünler bulunamıyordu ve tüketim azdı. Ama şimdi iyi üzüm bulunabiliyor. Örneğin eskiden şarap tüketimi kişi başı yarım litreken şimdi iki litreyi buldu.

İyi bir şarabın kriterleri nelerdir?

- Beş duyuyu da harekete geçirmeli. Aromatik özellikleri iyi olmalı, üzümün karakteristik özelliklerini taşımali, bu arada mümkünse üzümün gelen aromaların dışında başka aromalar da olmalı, görüntü beyaz da berrak ve yeşil tonları, kırmızı da koyu bordo renk olmalı. İçtikten sonra sizi etkilemeli, hoşla gitmeli, ağızda iyi tat bırakmalı.

Satışınız nerelere oluyor?

- Yüzde elli yurtiçi, yüzde elli yurtdışı olmak üzere Fransa'dan Japonya'ya kadar geniş bir yelpazede satış yapıyoruz. Fiyatlarımız altı milyondan otuz milyona kadar değişiyor.

Logonuz nereden geliyor?

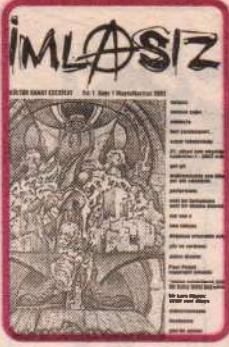
- Amphoraların üzerinde bulunan mühür. Amphoralar hani şu uzun yıllar boyunca (M.Ö. 2000'den M.S. 14. yüzyıla kadar) sıvı ve katı yiyecek maddelerini deniz ticareti yoluyla Ege, Akdeniz ve Karadeniz'in bütün limanlarına taşıyan seramik konteynerler. Aslında çapaya benzeyen bu mühür Grekçe monogram, omega ve lota harfleridir.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

- Şarap bir sanat ve yaşam şeklidir.

Teşekkür ederiz, iyi üretimler size.

- Sağ olun size de iyi yayınlar.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, imlasız dergisi mi?

- Evet, ben İmlasız katılımcılarından Halim Şafak.

Derginizin içeriğinde neler var?

- Derginin ilk sayısındaki imlasız çağrı'da belirttiğimiz gibi yaşadığımız hayat, verili kültür-sanat-edebiyat dünyası, kültür endüstrisi ve onun geliştirdiği tekelleşme olgusu karşısında imlasız bir yadsıma, reddetme ve yenilenme talebidir. Dergiyi oluştururken de eleştirel bilincin anarşist olduğu öngörüsünden hareket ediyoruz. Bu bağlama denk düşen yazı, şiir, öykü, görüşme, kitap değerlendirme ve çevirilerle dergiyi oluşturuyoruz. Bir bakıma da anarşistlerin oluşturduğu bir dergi olmanın hiç olmazsa arzusunu duyuruyoruz.

İmlasız'da kimler yazıyor?

- İmlasız katılımcılarının oluşturduğu bir dergidir. Egemenlikçi ve eşitsizlikçi yaklaşımları reddeden ya da uzağında duran her okur, yazar dergimizin doğal katılımcısıdır. Onursal Yakupoğlu, Onur Akyıl, Neval N. Şenci, Polat Onat, İsmail Bora Özcan, Utku Özmakas, Murat Uyurkulak, Ahmet Telli, Soner Demirbaş, Gün Zileli ve daha sayamayacağım birçok kişi.

Neden böyle bir dergi çıkarma ihtiyacı duyunuz?

- Öncelikle itirazımızı daha gür sesle duyurabilmek için. Biz bundan önce kendimize yakın bulduğumuz dergi ve fanzinlerde yazıyorduk. Buysa ısrarla tartışıklarımızın yayımlanan dergiye bağlı olarak kimi zaman edilginleşmesine ve başkalaşmasına, tüketilmesine yol açıyordu. Yazdıklarımız yayımlanma sorunu da yaşıyordu. Bu yüzden güçlerimizi bir dergide birleştirme kararına vardık.

Yeni projeleriniz var mı?

- Şu anda derginin düzenli yayımlanması için çaba sarfediyoruz. Ayrıca sayfa sayısını arttırmak gibi bir projemiz daha var. Bunun dışında önümüzdeki süreçte kültür endüstrisine ve tekelleşmeye karşı imlasız yayınları da hayata geçirmek istiyoruz.

Yayın periyodu nedir?

- İmlasız'ın en son ikinci sayısı yayımlandı. İki ayda bir çıkıyoruz. Belki zamanla aylık bir dergi haline gelebiliriz. Bunun için şu an erken.

Derginize okurlar nereden ulaşabilir?

- Okurlar, belli başlı kitabevlerinden edinebilirler. Bunların dışında Avustralya, İngiltere ve Fransa'ya dergimizi gönderiyoruz. Ayrıca bizden dergi talep eden herkese postayla ulaştırıyoruz.

Teşekkür ederiz.

- Biz teşekkür ederiz.

Alo, Hayvan'dan arıyoruz, Teori ve Politika Dergisi mi?

- Evet.

Ne tür bir dergi Teori ve Politika?

- Teori ve Politika, kendini Marksizmin teorik ve politik sorunlarıyla uğraşmaya adanmış, akademik değil ama teorik, örgütlü değil ama politik, dünyanın neresinde olursa

olsun, hangi bayrak altında bulunursa bulunsun, dünyanın egemenlerine karşı devrimci bir duruş içinde olan ezilenleri anarşist, milliyetçi, küreselleşmeci, halkçı, İslamcı, şucu-bucu olduklarını bakmadan 'kavim-kardeş'i bilen, fiilen devrimci olmayan ama kendini devrimcilere bağlamış, işçi ya da işsiz, Türk ya da Kürt, Alevi ya da Sünni, kadın ya da erkek olmanın ötesinde Marksist olmayı savunan bir dergi.

Herhangi bir parti ya da gruba bağlı mısınız?

- Hayır; çoğumuz eskiden çeşitli örgütlerde faaliyet yürütmüş kişileriz, ama bugün 'örgütlü' değiliz. Yine de biz kendimizi iki halka şeklinde örgütlü kabul ediyoruz. Birinci ve geniş halkayı devrimci örgütlerin tümü oluşturuyor ve onların hepsi bizim örgütümüz. İkinci ve daha dar halkayı hem devrimci hem de Marksist olduğuna inandığımız örgütler oluşturuyor ve biz kendimizi asıl olarak onların dinamğine bağlı kabul ediyoruz.

Derginizin tirajı nedir?

- Baskı sayımız genellikle bin oluyor. Bu sayıdan, satışlarımızın miktarı konusunda fikir sahibi olabilirsiniz. Aslında bu sayı, bizim hiç de hayalci olmadan 'hedef kitle' kabul ettiğimiz kimselere bile ulaşamadığımız anlamına geliyor. Bazen, çölde vaaz verdiğimiz hissine kapılıyor. Genellikle, politik gazete ve dergilerin satışında düşüş olduğunda insanların ilgilerinin teorik meselelere kaydığı kabul edilmek istenir; oysa şimdi her iki alanda da bir durgunluk olduğunu görüyoruz. Tabii sizin alanınıza ve işlevinize imrenmiyor değiliz.

Teşekkür ederiz, iyi yayınlar.

- Size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, AKUT mu?

- Evet, ben Nasuh Mahruki.

AKUT çalışmaları nasıl gidiyor Nasuh Bey?

- AKUT çalışmaları son derece iyi gidiyor. Beş bölgede örgütlenmemiz tamam. Bunlar; İstanbul, Ankara, Antalya, Marmaris ve Bingöl. İki yüzden fazla üyemiz ve bir o kadar da gönüllüyle yaklaşık beş yüz kişilik bir aileyiz.

AKUT deprem olmadığı zamanlar ne yapıyor?

- Genç AKUT Gönüllüsü projesi ile 9-12

yaş grubu çocuklara AKUT'un temel değerleri olan gönüllülük, insan hayatına değer verme, karşılıksız yardımseverlik, dürüstlük ve güvenilirliğe ilave olarak, empati, sorumluluk duygusu, saygı gibi ülkesini seven her sosyal bireyin içselleştirmesi gereken değerleri oyun ve masal yöntemleriyle öğretiyoruz. Hava Arama / Kurtarma Takımı ile afet ve kazalara ilk bilgi aktarımı ve ilk acil müdahale için hava araçları desteği ile devreye girebilecek bir ekip yetiştiriyoruz. Bir tır ile bütün Türkiye'yi katederek, Anadolu insanı ile kucaklaşmayı ve onlara temel acil durum bilgisi aktarmayı ve yerel arama kurtarma ekiplerine destek verme projesini başlatmak üzereyiz. Binin üzerinde seminare ve her biri iki günden bir haftaya kadar değişen onlarca arama kurtarma eğitimine ilave yeni eğitimler ve seminerlere devam ediyoruz.

Yakın zamanda Bingöl Depremi oldu...

- Bingöl depremi 17 Ağustos'a oranla sebep olduğu enkaz itibarıyla oldukça küçük sayılabilir. Resmi, asker ve sivil pek çok arama kurtarma ekibi bölgeye süratle intikal edip müdahale etmiştir. AKUT'un Bingöl ekibi zaten on beşinci dakikadan itibaren çarşı içindeki enkazlarda çalışmaya başlamıştı ve AKUT tarafından on üç kişi kurtarıldı.

Türkiye sizce depreme hazırlıklı mı?

- Toplum olarak çok ders aldık ancak kaynaklarımızı ağırlıklı olarak bu sorunu sonucundan çözme yolu olan arama kurtarma takımlarının sayısının ve teçhizatlarının miktarının artırılmasına aktarmak gibi, yanlış bir modele gereğinden fazla odaklandık. Doğru çözüm binaların yıkılmasını engelleyici tedbirlerle yatırım yapmaktır. Yoksa insanları enkaz altında kaldıktan sonra kurtarmaya çalışmak değil. Bu yönde elbette resmi kurumlar tarafından çok olumlu girişimler ve çalışmalar yapıldı ancak yetersizdi. Toplumsal bir seferberlikle ne olursa olsun ayakta kalması gereken yapıların (okul, hastane vb.) sağlamlaştırılması ve sonra tüm binaların gerekli kontrollerinin yapılarak güçlendirilmesi veya boşaltılması veya yıkılması gibi radikal kararların alınarak hayata geçirilmesi gerekiyor.

İyi çalışmalar size.

- Teşekkür ederiz.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Koyuncu Elektronik ve Pazarlama mı?

- Buyrun, ben Satış Müdürü Ayşe Koyun.

Neler satıyorsunuz?

- Güvenlik aletleri, kurusıkı tabanca, elektro şok aletleri. Tabi bunları bakanlığın gelencesi ile satıyoruz ruhsatımız var. **Satışlarınız nasıl?** - Çok güzel. Türkiye geneli satış yaptığımız için işlerimiz iyi. Ama eskiden daha iyiydi. Ekonomik kriz olmadan önce günde yüze yakın silah satardık, ekonomik krizden sonra bu sayı yirmiyeye düştü, gene de Allah'a şükür.

Kimler alıyor genelde?

- Kurusıkı tabancaları genelde arabası dükkanı olanlar alıyor. Markatler çok fazla alıyorlar. Caydırıcı olsun diye. Sırf maçlarda galibiyetlerde sıkmak için alanlar bile var. Elektro şok aletlerini de en çok yalnız kalan kadınlar alıyorlar.

En çok nerelere satıyorsunuz?

- Doğu illerine ve Akdeniz bölgesindeki turistik yerlere. En az ise Karadeniz bölgesine satıyoruz. O da herhalde zaten onların çok fazla silahı olmasından ileri geliyor, silahı seviyorlar yani.

Silahları siz mi üretiyorsunuz?

- Yok, biz sadece pazarlamayız. Dışarıdan genelde İtalya'dan geliyor veya Türkiye'deki üreticilerden alıyoruz.

Kurusıkı tabancalar öldürücü mü?

- Hayır sadece ses çıkartır, göz yaşartıcı mermi ve işaret fişegi atar.

Her isteyen bu silahlardan alabilir mi?

- On sekiz yaşından büyüğe tabi.

İyi satışlar size.

- Sağ olun.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, İlgaz Ayrancı mı?

- Buyrun, ben Murat.

İlgaz Ayrancı ne zaman kuruldu?

- 1975 yılında. Babam İstanbul'a geldiğinde seyyar sütçülük, yoğurtçuluk gibi işler yapıyormuş sonra geliştirmiş.

Satışlarınız nasıl?

- Valla yaz sezonu halk su

gibi ayran tüketiyor. Anlayacağınız, bayağı memnunuz satışlardan.

Ayrancı daha çok nerelere satıyorsunuz?

- En çok kafe ve kahvehanelere fakat en fazla lokanta, kebabçı, pideci gibi yerlere satıyoruz.

El değmeden mi üretiyorsunuz?

- On sene önce, şişe ayrandan paket ayrana geçtiğimizden beri otomatik makinede el değmeden üretiyoruz.

Nasıl imal ediyorsunuz?

- İneklerimiz yok, süt toptancıları var. Her sabah köylerden toplayıp getiriyorlar sütü, biz de kaynatıp pastörize ediyoruz. Daha sonra mayalayıp yoğurt yapıyoruz, sonra da tuz ve su katıp paketlemeye geçiyoruz.

Ayrancınızda katkı maddesi var mı?

- Hayır sadece su, süt ve tuzdan imal ediyoruz.

Fiyatlarınız ne kadar?

- Toptan olarak bir küçük ayran 200 bin, büyük ayran 350 bin, 5 kilo yoğurt ise 4 milyon lira.

Sizce Türkiye'de ayran tüketimi ne düzeyde, Ayrancı satışlarınızın etkiledi mi?

- Türkiye'de diğer popüler içeceklerden çok daha sevilir bir içecek aslında ayran ama fastfoodların çoğalmasıyla ayran tüketimi oldukça azaldı. Fakat ayran tüketicisi markaya çok önem vermiyor. Eğer bir yerde bir ayran içmiş ve beğenmişse hep ondan içiyor. O yüzden yeni reklamlar çok etkilemedi ayran satışımızı.

Size iyi üretimler.

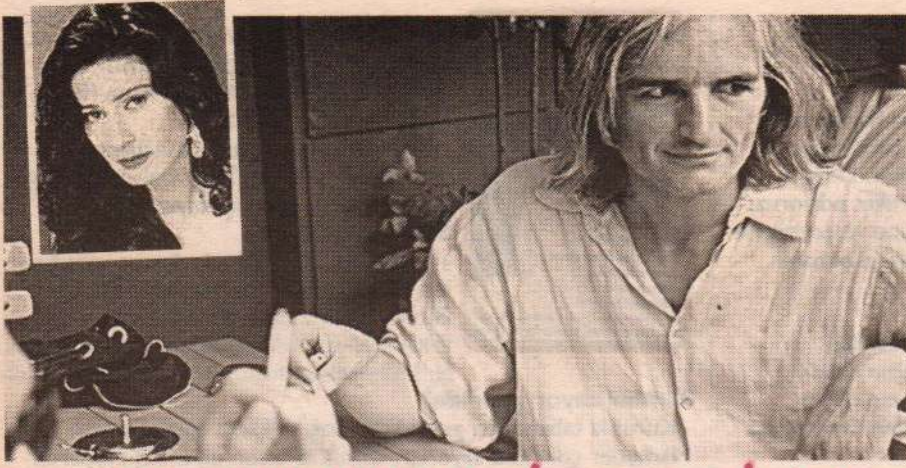
- Yollayayım mı size bir koli ayran?

İyi olur, dergiye yollayın.

- Tamam en kısa zamanda.

Dergideki arkadaşlarla afiyetle için.

Teşekkür ederiz. H

Kendisi Gibidir İnsanın İyisi Ya da "Yürüü Anca Gidersin"

MERT ÖZMEN

Kısa bir süre önce bir arkadaşım la kahvehanede otururken, bizi görüp yanımıza gelen bir arkadaş, yanımdaki arkadaşım merhaba dedikten sonra - arkadaşım ünü ile ilgilenmese de ünlü sayılır bir köşe yazarı- bana da usulen merhaba deyip konuşmaya başladı.

İlk kurduğu cümle, "Ya bu Türkler çok sıkıcı abi ya! Kürtler ise uçmuş abi ya!" oldu. Doğal olarak bu tarz bir cümle ile başlayan bir sohbete ne ben ne de arkadaşım katılmadığımız için, benzer bir iki cümle daha sıralayıp yanımdan ayrıldı. Biz de, -en azından ben- rahat bir nefes aldı(m)k.

Sonra uzun süre bu arkadaşımızın cümlesindeki Kürtler ve Türkler hakkında, birini aşağılamak birini yüceltmek üzere kullandığı "sıkıcı" ve "uçmuş" sözcüklerinin aslında aynı aşağılayıcı tonda ve anlamda olduğunu düşündüm. Arkadaş aslında Kürt ya da Türk bu topraklarda varolan, varolmuş her şeyi tipik bir İngiliz, Alman, Amerikan sömürgecisi olarak algılıyor ve ifade ediyordu.

Bu cümlelerin ardında saklanan algı biçiminin, özellikle 'aydın-entelektüel çevrede' sık rastlanan bir durum ve algı biçimi olduğunu düşünmeye başladım.

Kişisel olarak ben bu eğilime daha çok 'kolej eğitimi' almış -özellikle de Fransız, Alman, Amerikan- kişilerde tanık olduğum için, onlarla aramda hep bir mesafe hissedirim ve kalbim bana "onlar bizden değil" der.

Çünkü bu tür okulların sömürgeci eğitimi, insana önce kendinden, sonra kendi insanından, topraklarından nefret etmeyi ve bir başkasına -sömürgecilere- benzeme isteğini öne çıkarır. Ve doğal olarak kalplerindeki duygusal algı da bir sömürgecinin duygusal algı biçimiyle yer değiştirir. Bu başarıldıktan sonra artık o kalpte aslından nefret etmek ve aslına aşağılamak dışında bir duygu yeşermez.

Bu durumu aşmak ancak insanın kendi kalbine dönme çabasıyla mümkün olabilir, ve ancak o zaman kalpteki nefretin yerini 'anlama çabası' ve bunun sonucu olarak 'sevme' başlayabilir.

Elbetteki 'kolejli' olmak böyle bir algı biçimi için tek neden değildir ama bence başlıca nedenlerden biridir; kolejli olmayıp da benzer algı biçiminin etrafında dolananlar da olabilir.

Ben buna 'kendi olma hali'nden, 'kendi gerçekliğinden korkma hali' diyorum.

Oysa insanın bütün zenginliği, eşsizliği onun kendi olma halini oluşturan kendisinde gizlidir. Yani kalbinde. Dönüp kalbimize bakmak biraz cesaret ve çaba gerektirebilir ama imkansız değildir; özellikle bu cesaret ve çabanın sonucunda eşsiz olma halimizle ve gerçek hazinemizle karşılaşacaksak.

Son zamanlarda kendi olma halini, kalbine bakarak orada gördüklerini bizlere de göstermeye çalışanlardan biri olarak Yıldız Tilbe fazlasıyla dikkat çekiyor.

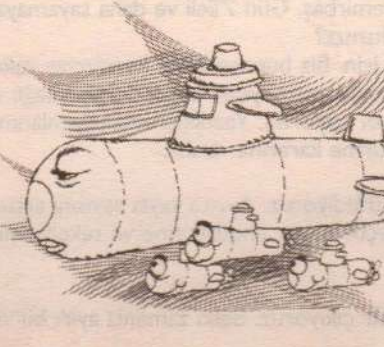
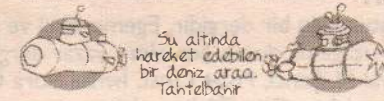
Popüler müzik ile biraz ilgisi olanların bilgisi dahilinde olduğu gibi, Yıldız Tilbe, İzmir'de bir pavyonda çalışırken Sezen Aksu tarafından keşfedilip İstanbul'a getirilmiş bir Kürt kadını.

Yürekten gelen sesi ve söyleyiş biçimi ve yazdığı şarkılarından başka bir şeyi olmayan biri. Kimilerine göre 'sıkıcı ya da uçmuş' bulunanlardan biri. Ama kalbinin derinliklerine indikçe, şarkılarını oradan gelen güçle yazıp söyledikçe bizim kalbimizin de sesi olmayı başarabilen biri. Onun için uyuşturucu kullanma ve bulundurma gerekçesiyle çıkarıldığı mahkemeden çıkarken kalbinden gelen bir güç ve isyanla bağıra bağıra "Deli-kanlım"ı söyleyebiliyor, ve yine kendi olma halinden aldığı güçle ancak gerçek bir aşkın yazabileceği dizeler yazabiliyor ve kimilerine "Yürüüü Anca Gidersin" diyebiliyor.

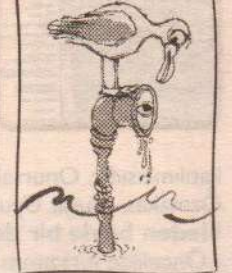
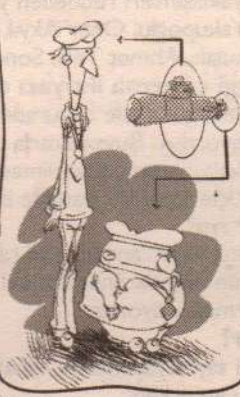
Burjuva ve sömürgeci kültür kendi aydınlarını yetiştirir; onlar bunun sonucunda kendi insanından nefret ederler ve aşkı kaybedip parayı ve burjuva-sömürgeci kültürü yeniden inşa etmeyi efendilerinin izinde görev olarak kabul ederler.

Bunları ayırt etmek için kalpten bakmak ve kalplerine bakmak yeterlidir. Kalp en iyi ayırt edicidir.

Kendinizi ve kalbinizi, sizleri sıkıcı ve uçuk bulanlardan koruyun ve bir Aşık Mahsuni, Yıldız Tilbe ya da kalplerini size açmış herhangi birinden bir şarkı dinleyin, bir şiir, öykü, roman okuyun. Biraz daha kalbinizle elele olmak, biraz daha insanın kendisi gibi olanının, insanın iyisi olduğunu keşfetmek için.

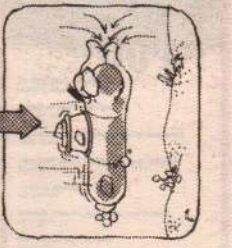
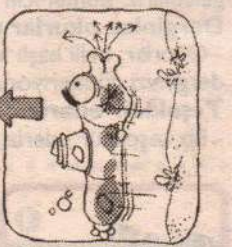
Denizaltı, garip bir mekandır. Uygun yerde çalışacak uygun adam bulmak zordur.

Denizaltıların büyük tersanelerde yapıldığı söylenir. Aslında bu doğru değildir. Olay mevsimi geldiğinde yukarıdaki gibi gerçekleşir.

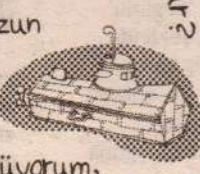
Denizaltı, Nasıl Çalışır? Ansiklopediler teknik olarak "kontrollü batma" diye bir şeyden söz eder. Aslında denizaltı batacağı zaman su yutar, çıkacağı zaman yuttuğu suyu tükürür. Mekanizma basit bir şekilde böyle işler.

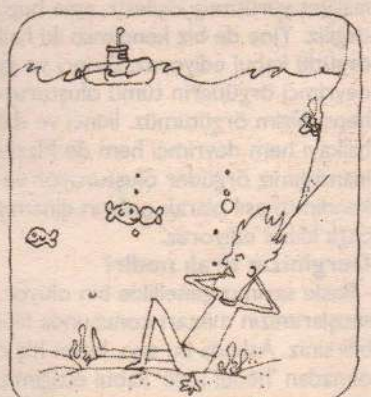
Denizaltılar genellikle savaş aracı olarak kullanılır. Barış aracı olarak kullanılsalar nasıl olur?

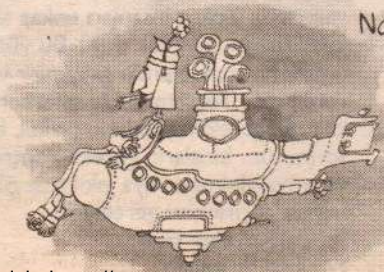
Atlantığın dibinde upuzun yatıyorum, efendim, Atlantığın dibinde dirseğime dayanmış. Bakıyorum yukarıya: bir denizaltı gemisi görüyorum, yukarıda, çok yukarıda, başımın üzerinde, yüzüyor elli metre derinde, balık gibi, efendim, zırlının ve suyun içinde balık gibi kapalı ve ketum.

Nazım Hikmet

Sarı denizaltı (Yellow Submarine) Beatles'in bir şarkısı. Onlara sorarsanız bir çocuk şarkısı; pek çoğuna göre ise daha derin anlamları olan bir şarkı...

Levent Gönenc

Benim yazmam, ilk kitaptan son kitaba kadar intikam üzerine kurulu bir plandır. En çıplak duyguyla yazmak, gözümü çıkarıp başkasına vermektir benim için. Ben burada bunu görüyorum, sen de görüyor musun, demek. İyi ya da kötü. Bu delice bir hırs bir yanıyla da.

Ece Temelkuran

On üç yaşında bir kız çocuğunun üstünden geçip duruyorlar. Odana kapanmamak, böğürmemek, öfkelenmemek mümkün değil. Dışarıda bir sürü bir şey oluyor anasını satayım ve bunların hepsi benim içimden bıçak gibi geçiyor. Lanet olası sorunum da bu zaten. Her şeyin benden bıçak gibi geçmesi.

Cem Mumcu

İlk Önce Vicdanı Kaybetmek Gerekiyor Sonrası Kolay

Seni Yaşlı Bir Adam Zannediyordum!

Cem: Yakup'ta içiyordum, sen geldin.
Ece: Evet, herkes sarhoştı ve ben bir panelde konuşmacı olmaktan geldiğim için başka bir ruh halindeydim.
Cem: Herkesi bırakıp birbirimizle konuşmaya başlamıştık değil mi?
Ece: Terapi Şeyi kitabını biliyordum. Çok severek okumuştum ve sonra depresyondaki bir arkadaşına verdim. O da okuyup gazeteciliği bıraktı ve gitti Antalya'ya yerleşti. Ama masaya oturup tanıştırdığımızda ben şaşırdım; çünkü seni daha yaşlı bir adam zannediyordum.
Cem: Bu benim çok sık duyduğum bir şey.
Ece: Benim de çok sık duyduğum bir şey.
Cem: "A siz o musunuz! Sizi çok daha yaşlı zannediyordum." İntiba böyle, garip bir şekilde. Yazıyla ihtiyarlığın bir alakası olabilir ya da yazdıklarının içeriğiyle de ilgili olabilir. Belki de fotoğraflarımda yaşlı çıkıyordumdur. Elli falan tahmin ediyorlar çünkü. Ukalalık olmasın ama, belki de çok şey yapmış olmaktan da olabilir. İnsanlar herhalde benim yaşında birinden daha az şeyler bekliyorlar, daha az kitap bekliyorlar.
Ece: Sen kaç yaşındasın Cem?
Cem: Otuz yedi. Sen?
Ece: Otuz. Yeni otuz. Hasan Ekinci, adam Bakan. Diyarbakır'da yağmur suyuyla oynuyorum, yanıma gelip kulağıma eğildi, "Ece hanım yazılarınızı okurdum ama böyle çocuk gibi gördüm sizi, çok şaşırdım" falan diye konuştu benimle.
Cem: Hekimlikte de vardır bu. Genç hekim gördüğü zaman, "Aa! Bu muymuş" diyebilir insan. Ben senin yazılarını, seni tanımadan önce de çok seviyordum ve tanışınca hemen söyledim. "Ben sizi

hakikaten seviyorum. Bu piyasa içinde düzgün duran çok az insandan birisiniz" dedim. Tip olarak da tam böyle bekliyordum, hiç şaşırmadım görünce.
Ece: Ben çok genç başladım, on dokuz yaşındaydım ve on dokuz yaşında tayyör giymek zorunda olmak çok tuhaf bir şey. Çünkü bakanla görüşmeye gidiyorsun ve büyük göstermek için tayyör giyiyorsun. Şimdi o tayyörlerden ceket pantolona, oradan da kot pantolona yavaş yavaş ilerleyişim var. Yanıma tersine işliyor zaman sanki.
Cem: Kerli ferli olmaya itelenen bir ta-

rafımız var galiba.

Ece, Sen Sahiden Şairsin!

Cem: Geçen gece kitabını okurken dağıldım ve "Sen her şeyden önce bir şairsin" diye bir mesaj çektim. Böyle bir mesaj alan kişi ertesi gün arar ve teşekkür eder değil mi. Sen ne yaptın. Arayıp "Bana bir daha böyle bir şey söyleme" dedin. Niye böyle söylememem gerektiğini şimdi kendin söyle.
Ece: Ben on sekiz yaşında, herkes şiir yazarken şiiri bırakmaya karar verdim de ondan. Çünkü şiir yazan birinin diğerleri

gibi yaşayamayacağını düşündüğüm için bıraktım. Diğerleri gibi yaşarken şiir yazmanın büyük bir ikiyüzlülük olacağını düşündüm.

Cem: Çok sahici geldi bana bu. Çünkü şiirle ilişkisini asla böyle kurmayan bir sürü insanın şiir yazdığı bir dönemde, şiir ve şair halinin korkusunu yaşayan birinin bence şiir yazması lazım.

Ece: O kadar yalnız kalmaya dayanamazdım ben, dolayısıyla normal bir insan olmayı seçtim. Normallik eğer seçilebilen bir şeyse. Sen söyle. Edebiyatla ilgili bir şey yaptığın zaman nasıl hissediyorsun kendini.

Cem: Gece uyumuyorum, sabaha kadar ayaktayım. Benim için asıl hayat gece yaşadığım ve onu bütüne yaymak pek mümkün değil herhalde, çünkü dışarıda adapte olmaya çalıştığım bir hayatım da ha var.

Ece: Tümüne yayınca Emily Dickinson olunuyor, Sylvia Plath olunuyor, Virginia Woolf olunuyor ki hepsi intihar etmiştir yani. İntihar etmeyi göze alanlar şiir yazmalı bence, gerisi fasarya. Ben yapamıyorum öyle gece edebiyat, gündüz normal bir hayat!

Cem: Ama Ece, gündüz hallerinde de o bilindik halin içinde durduğumuz pek söylenemez değil mi.

"Araştırmacı Romancı"

Cem: Eskiden şiir, öykü vs. bir sürü edebiyat alanının bir anlamı vardı. Şimdi yeni bir hal çıktı. Romancı olmak ve roman yazmak. Batı'nın da istediği şekilde içine biraz homoseksüel ilişki, biraz İslam kültüründen parçalar koy, hafızlar hama ma gitsin, kubbeleri boşluklarda sesleri yankılsın, hatta birbirlerine masaj da yapsınlar. Al sana roman! Böyle roman yazılıyor şimdi.

Ece: Hadi, "çalışarak roman yazma" meselesini konuşalım mesela. Çalışarak, çok ders çalışarak.

Cem: Ben ona "araştırmacı romancı" diyorum.

Ece: Ben de muhteris romancı diyorum.

Cem: Araştırmacı ve muhterisler, aynı zamanda kifayetsizler de.

Ece: Ne fark eder ki yani!

Cem: Bizim meselelerimiz sonradan anlaşılır veya anlaşılır. Çünkü yaratıcılık nasıl bir şey biliyor musun? Bu masayı varolan ve algılanabilir düzlem olarak koyalım. Bunun içinde Yeraltıdan Notlar da var, senin kitabın da var, Van Gogh da var, hepsi var. Yaratıcı adam gelir bu alanın kıyasına bir ayağını koyar bir ayağı da boşluktur, tehlikeli bir duruş yaşıyor, hiçbir şey yaratmadan düşebilir de ha! Ve eğer yaratırsa birdenbire bu masaya yeni bir alan eklenir. Yoksa "Abi bu alanın içinde biraz bundan alayım, sekste iyi gidiyor bu aralar, yok oryantalizm de iyi gidiyor bu aralar, kadın erkeği aldatsın" diye yaptığımız hesapların yaratıcılıkla ilgisi yoktur. Buna zanaat denir.

Bugün Kaç Sayfa Yazdın

Cem: Şöyle durumlar var mesela. Yayıncı yazara diyor ki "Eylül'de yeni romanını istiyorum." O da "Tamam, teslim edeceğim" diyor. Ne diyorsun sen ya!!! "Bundan sonraki kitabın ne olacak" diyor yayıncı. "O da roman olacak" diyor.

Ece: Bunu nerden biliyorlar mesela.

Cem: Biz ikimiz de çok metin üreten insanlarız ama bilemiyorum. Böyle bir hesapla, böyle bir niyetle bir metin nasıl yazılır. Ben çözebilmiş değilim. Bir de kendi aralarında "Bugün kaç sayfa yazdın?" diye soran arkadaşlarım var.

Ece: Sahi mi!

Cem: Gerçekten. Bugün şu kadar yazdım. Ne diyorsun ya! Yazar dediğin adam bazen hiç yazamaz, ondan sonra gece bir oturur ve o kadar meşgul hale gelir ki yazmaktan, açıktan ölebilir yani. Tam bir orgazmdir o. Çünkü o an insanın aklına ne yemek gelir ne de su.

Ece: Terbiyesiz terbiyesiz konuşmasana.

Cem: Hakikaten çok libidinaldır, tam orgazmdir. Mesela birinci kitabı iki üç ayda yazdım, ikinci kitap -babam öldü- on beş günde bitti, Sahici Aşkılar Külliyyatı'nın

yazılması da bir yıla yayıldı.

Ece: Kıyı Kitabı iki yıl hiçbir şey yazmadıktan sonra bir günde beş bölüm yazdım, ondan sonrası altı ayda yazdım.

Cem: Ben bir başka özneye yazmıyorum ki. Tabii ki içsel olarak bir ötekine uzanmak isteği var, "birisine gelse okusa" diyorsun ama niyetin sadece bu. Satılsın, yayınlansın değil ki. Bilmem ne üzerine bir roman yazacağım diyorsun. Ben yapamıyorum bunu. Dolapdere'nin arka sokaklarında kanayan insanlarla ilgili bir kitap yazsam iyi satar, diye düşünüyorsun. Halbuki oraya gidiş, o sahte kıyafeti giyiş, o kamerayla duruş ve o gözlemci haliyle yaşananın roman haline gelmesi bana çok sahte geliyor. Mesela Ağır Roman iyi bir romandır. Adam onu roman yazmak için yaşamamıştır. Adam o halle hemhal olmuştur. Evet abi, Dolapdere'ye gidersin, bıçaklanırsın, kanarsın ve o bir romana dönüşebilir. Ama böyle bir gözlemci haline ben "söğüşleme" diyorum. Ben bir şehre gideyim, onları gözlemleyeyim ondan sonra da yazayım. Olmaz abi! Sen o şehre tayin olursun, o şehirde devlet memuru olarak aç yaşarsın, sürünürsün, romana döner. Onun için Picasso'nun Guernika'sında İspanya İç Savaşı'nı damarından görürsün. Ama "Ya bu aralar İspanya'da bir iç savaş var, gideyim de orda bir resim çizeyim" oldu mu olmuyor.

Delice Bir Hırs: Yazmak

Ece: Benim yazmam ilk kitaptan son kitaba kadar intikam üzerine kurulu bir plandır. En çıplak duyguyla yazmak, gözü mü çıkarıp başkasına vermektir benim için. Ben burada bunu görüyorum, sen de görüyor musun demek. İyi ya da kötü. Bu delice bir hırs bir yanıyla da.

Cem: Hayat çok kanlı, çok ölümlü, çok garip bir şey. "Bir dakika siz de görersenize" hırsla eğer, benim de böyle bir hırslım var tabii.

Ece: Geçenlerde birisi "Bu halinle kendine bir kabuk tesis etmemiş olmana inanmıyorum" dedi bana. Yani hakikaten başka hiçbir silahım yok. Benim yapabildiğim, eğer istersem çok iyi yapabildiğim bir tek şey var, o da yazı yazmak.

Psikiyatri, Gazetecilik, Yazarlık

Cem: Psikiyatrist olduğumdan son derece etik damarıma dokunan korkunç bir soru sık sık soruluyor bana. "Bunlar sizin dinlediğiniz şeyler mi?" Böyle bir şey olabilir mi? Ben hiç kın kanatlı bir adam görmedim ya da kamburuyla çocuk doğurmayla çalışan bir kadın da görmedim yani. Zaten bu nedenle benim yazarlığımın içine giren kötü de bir engel var. Ben artık senle yaşadığımı da yazamaz hale geldim. Yaşadığım duyduğum hiçbir şeyi yazamaz haldeyim ve bu beni çok rahatsız ediyor.

Ece: Benim çok daha karmaşık. Bütün Kadınların Kafası Karışık'tır yazdığım zaman Cumhuriyet gazetesinde stajyerdim ve ekrana haber yazarken o kitabı yazdım ben. Şimdi evlerinde oturup hayallere dalan edebiyatçılar buna edebiyat değil diyebilirler, ama edebiyat öyle yapıldı o zaman. Gazetecilik ise beni besliyor. Yolculuk ediyor, işler yapıyorum. Benim bir çift gözüm var.

Bu bir çift gözün görme halleri, bu beynin de deme halleri var. Dur şimdi edebiyat yapıyorum, dur şimdi gazete yazısı yazıyorum diye olmuyor. Hakikaten öyle değil. Ben edebiyat lafını bile yeni yeni kullanıyorum. Ben buna yazmak derim, başka da bir şey demem. Bu benim hallerimdir. Esas şudur, budur diye çok ayırt edemiyorum. Ha, sızdığı zamanlar oluyor. Yani Irak'a asker gönderilecek, ama benim canım bugünlerde hiç bununla ilgilenmek istemiyor. Ve hakikaten bir çiçek aldım, adını gözyaşı çiçeği koydum.

Cem: Mum çiçeğidir o, mum çiçeği ağlar çünkü.

Ece: Yok, ağlamıyor. Dalları güneşe doğru uzuyor. Onu izliyorum mesela. Bu pek gazetecinin yapacağı bir şey değil yani. İliğine kadar gazeteci insanlar bunu yapmazlar. Ben nikah masasında, hatta hastanede serumluken haber alan gazeteciler biliyorum. Benim hiçbir zaman o kadar büyük bir merakım olmadı mesela. O yüzden hiçbir zaman tam gazeteci olmadım. Bakan birisi oldum, bakan ve yazar birisiyim. Onun da edebiyat olacağına yazıldıktan sonra biraz kendisi karar veriyor. Biz vermiyoruz değil mi. Öte yandan bu kadar alçakgönüllü laflar ediyorum ama hakikaten benim dünyayla ve edebiyatla bir derdim var. O da şudur: Beş yüz sene sonra Türkçe yok olacak. Türkçe yok olduğunda bu dilden kalan on tane kitaptan biri olmak istiyorum.

Cem: Al sana hırs!

Ece: Hırs budur yani! Ama bu bugünün insanlarıyla, bugünün satış rakamlarıyla ilgili olmayan bir hırs.

Yaralı Hayvan Kapımı Çalardı

Cem: On üç yaşında bir kız çocuğunun üstünden geçip duruyorlar. Odana kaplanmamak, böğürmemek, öfkelenmemek mümkün değil. Dışarıda bir sürü bir şey oluyor anasını satayım ve bunların hepsi benim içimden bıçak gibi geçiyor. Lanet olası sorunum da bu zaten. Her şeyin benden bıçak gibi geçmesi.

Ece: Bilhassa çocuk tecavüzünü yazamıyorum. Sinirlerim bozuluyor. Yalnız dış dünyayla ilgili asıl derdim şudur ve bunu çok sık hissederim. Hani sınıfta öğretmen yokken mavra yaparsın, senin arkan kapıya döktür, birden herkes oturur, terbiyeli davranır falan, sen devam edersin, meğer kapıdan öğretmen girmiştir ve herkes olmadığı gibi davranır ya, sen n'oluyosunuz ya dersin. Benim sürekli arkam kapıya dönük ve içeri -sürekli- herkesi olmadığı gibi davrandırmanın bir otorite girmiş gibi hissediyorum. Genellikle bu hisle dolu dolu yaşıyorum. Mesela birçok şey bana komik geliyor ama benden başka kimse gülmediği için de trajik bir hal alıyor.

Cem: Ben daha doktor, psikiyatrist falan değilken, yolda yürüyen bir deli mi var, beni bulurdu. Kanayan bir şey beni bulurdu. Yaralı bir hayvan evimin kapısını çalardı ya.

Sordum Sarı Çiçeğe...

Cem: Şimdi pazarlama iletişimi diye bir şey var. Bu mesele dünyadaki bütün sektörlerin ana damarı. Edebiyat ve sanatta da başladı şimdi. Pazarlama iletişimi deyince de "konumlandırma" diye bir kavram giriyor işin içine. Konumlandırma demek. Ben bunu çok güzel anlatıyorum.

Çünkü, bu gözlüğü takınca nasıl görüyorum. Biraz matriks falan değil mi! Şimdi, beni algılayışınızın ağzına sığıyorum şu an. "Sordum sarı çiçeğe..."

Ece: Süpersin, çok güzel anlattın.

Cem: Marka olmak için insanların konumları var. Cazgırlık da onlardan biri işte. Ürünün var ve bu ürünü öne çıkarmak lazım. İnsanlara tekrar tekrar kendinin ne olduğunu hatırlatman lazım. Mesela Ahmet Altan'ın başına bu geldi. Belki isteyerek, belki istemeyerek yaptı. Ben kendisini tanımıyorum ama Ahmet Altan şurada kaldı. "Kadını iyi anlatan yazar, kadını anlayan yazar." Bu bir yazarın başına gelecek kötü bir şey. Efendim, bir çocuk Deliyürek diye bir dizide oynadı. Onu artık başka bir rolde oynatamıyorlar. O artık Deliyürek.

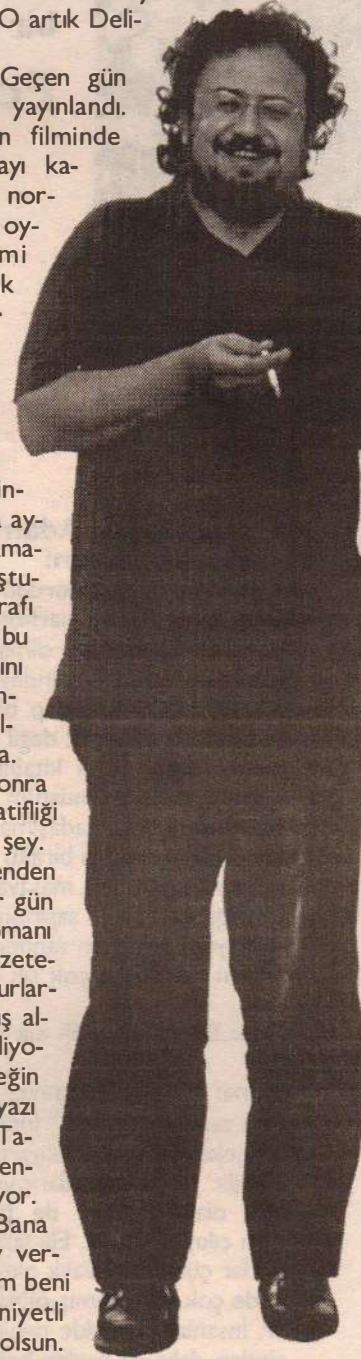
Ece: Hayır! Geçen gün bir röportajı yayımlandı. Uğur Yücel'in filminde oynuyor. Kafayı kazıtmış. "Ben normal insanları oynayabileceğimi de göstermek istiyorum" diyor.

Cem: Ama bir çaba bu! Dolayısıyla tekrarlayan periyodlarla insanın karşısına aynı şekilde çıkmamanın trend oluşturu bir tarafı var. Maalesef bu sanat dünyasını da medya dünyasını da ele almış durumda. Bir yerden sonra bu tabii kreatifliği mahveden bir şey. **Ece:** Bunu senden istiyorlar. Her gün aynı şeyi yapmanı istiyorlar. Gazetede her gün okurlardan geri dönüş aldığım için biliyorum. Örneğin duygusal bir yazı yazıyorum. Tamam artık senden onu istiyor. Bitti yani. Bana başka bir şey verme, rica ederim beni şaşırtma, emniyetli bir ilişkimiz olsun. Buna karşı çıkmak için nerdeyse isyankar bir tavrın olmak zorunda bile kalıyor.

Sevgili Şansal, Sevgili Eрман

Cem: Güzel bir terminoloji bulmuşlar, çok hoşuma gitti. Naylon diyorlar. Güzel bir laf. Naylon bir hal var ortada. Demin bahsettiğimiz cazgırlığın da ne kadar gerçek bir cazgırlık olduğunu bilmiyorum. Yani, "Ben anarşist olarak konumlanmak istiyorum" diyen bir insan anarşist olmaz.

Ece: Bir de o kadar cazgır olanların nasıl olup da bütün ilişkileri sürdürdüklerini

ben anlamıyorum. Çok kontrolsüzüm ben, çok agresifim, çok arızayım diyorlar ama, aynı arıza genel yayın yönetmeniyle, yayınevinin sahibiyle çıkmıyor da ne bileyim barda çıkıyor niyeyse.

Cem: Bu 'mış gibi'lik hali bizi hakikaten kötü yerlere götürüyor gibi geliyor bana. Şimdi sözcükleri tedavilden kaldırmayıp yerine başka anlamsız boşluklar konduğunda da o sözcükler kavramsal olarak kayboluyor. Mesela sevgili ne güzel bir sözcüktür. Bir yerden sonra artık sevgili sözcüğünün içi boşalmaya başlıyor.

Ece: O sevgili sözcüğünün içini kim boşalttı ben sana söyleyeyim mi! Futbol yarıncıları abi! Ben futbol dünyasındaki kadar sevgili sözcüğünü kullanan görmedim. "Sevgili Uğur, Sevgili Şansal, Sevgili Erman..." Sürekli sevgili diyorlar abi birbirine!

Cem: Yeni çıkan albümler de hep öyle. "Düzenlemesini sevgili yaptı" gibi. Sözcük ortadan kalkmıyor gibi görünüyor bu gibi durumlarda, ama anlamlarını ve değerliliklerini yitirmeye başlıyorlar. Medyada da çok sık yapılan şey bu. Açıyorsun gazeteyi, "Tecavüz oldu!" Mesela ben İvissible filmini çok sevdim, birçok insan sevmemiş olabilir ama. Evet abi, tecavüz o kadar boktan bir şeydir ki dayanamazsın seyretmeye. Yoksa gazetede tecavüz etmişler diye okuduğunda yemek yiyorsun, yolda yürüyorsun falan. Hayır abi, tecavüz o filmdeki gibidir. O kadar sert bir şeydir yani. Aynı sözcük bak! Bunu çok önemsiyorum. Sözcükler kalkmıyor ama, içi boşalmaya başlıyor ve bu çok ürkütücü geliyor bana.

Ece: Şiir ve aşk sözcükleri de en çok tüketilenlerden. Bu kadar korkunç iki şeyden bu kadar kolay bahsedilmesi hakikaten içlerinin ancak

bu kadar boşaltılmasıyla mümkün olabilir. Haysiyet sözcüğü hakkında ne düşünüyorsun mesela. Bir hakaret olarak bile kullanılmıyor artık "Haysiyetsiz!" sözcüğü.

Cem: Çünkü duyarsızlaştırma diye bir şey var. Hep bu 'mış gibi' yüzünden.

kurtulmakistiyorum.com

Cem: Mesela, Esra Ceyhan'ın programını izleyenlerle ilgili bir araştırma yapılmasını çok istiyorum. Bu programı kim izli-

yor, bu nasıl bir programdır ve bu programı sahici bir inanma durumuyla mı izliyorlar. Ben gerçekten televelelerden daha riskli buluyorum bu programı.

Ece: Ya Sinan Çetin'in küs çiftleri barıştırdığı program...

Cem: Valla ben bir site açtım. kurtulmakistiyorum.com. Üstüne sivil toplum sitesi yazdım. Bu siteye giriyorsun, kurtulmak istediğin kişi veya kişiler varsa var, yok ise sen ekliyorsun... Yapabileceğimiz tek şey bu zaten. Yumurta var, domates var, şişe var atıyorsun.

Laf Geçirmek ve Zeka

Ece: Laf geçirmek zeka zannediliyor şu ara.

Cem: Laf geçirmenin başını bence Perihan Mağden çekiyor.

Ece: Kim moda yaptı bilmiyorum ama...

Cem: Pervasızlık, fütursuzluk, çılgınlık da başka bir mış gibi hali. Ha ben bunun gerçek hallerini çok severim, onu da ayırt etmek istiyorum. Mesela Rimbaud denilen herifi Verlaine çağırır. Paris'e gelir. Bir pansiyona yerleşir. Ve sabah kalkar milletin süt şişelerine otuz bir çeker. Ama bu herif yirmi sekiz yaşında Habeşistan'da bacağı kesik olarak da ölmüştür. Bu bambaşka bir durum. Dolayısıyla laf geçirmenin zeka zannedilmesi falan da öyle. Mesela saldırmak da öyle.

Ece: Ben saldırıya uğrayan birisi olarak söyleyebilirim ki, izlemek de herkesin çok hoşuna gidiyor. Zaman zaman kendimi ortaya atılmış ve gladyatör olmak zorunda bırakılmış biri gibi hissediyorum. İşte Laila'yla ilgili bir cümle yazdım diye Hıncal Uluç benim hakkımda yarım sayfa yazı yazdı. "Gençsin, duyduğuma göre güzelmisin de, bir gece Laila'ya gel yemek yiyelim" gibi şeyler söyledi. Öyle bir pespayelik. Yani bunu okuduğumda, ben güldüm, komik buldum ama gün içerisinde bir sürü insan arayıp "Hıncal Uluç'u gördün mü" dediyse bu "Haydi arenaya" anlamına geliyor.

Cem: Benim dikkatimi çeken şey şu. Saldırdıklarımız niye hep isimleri belirgin insanlar ki! Madem saldırgansın hiç tanınmayanlara da saldır. Yani saldırdığın nesne ve obje de belirliyor senin nasıl bir saldırı yaptığını. O zaman duruma ve hallerine de saldır.

Ece: Ha eğer otoriteyle de böyle bir ilişkisi varsa o zaman amenna, ben önünde eğilirim. Oraya da arıza çıkartıyorsa orda samimiyetini hiç değilse bana kanıtlar. Ama niye bu saldırganların otoriteyle hiçbir problemi yok.

Yazarlarla Tanışma: Hayal kırıklığı

Cem: Derginin Anadolu'daki okurlarına bir şey söylemek istiyorum ben. Oralar da otururken eline Cumhuriyet Kitap'ı alırsın ve bu yazarlara, bu şairlere büyük hayranlıklar beslersin. Ama hayal kırıklığına uğrama ihtimali çok yüksektir. Bunu da bilsinler isterim ben. Görüldüğü kadar sahici, damardan edebiyatçılar değil bu insanlar.

Ece: Söz dünyanın en güçlü şeyidir hakikaten. Dinlerin kitaplarının olması sıradan bir şey değildir yani. Söz büyüklüğüdür, söz öldürür yani. Sen o öldürme gücünü kullanıyorsun, ve seni hayal ediyorlar. Yazmanın en vahşi tarafı bu. Ken-

dine ilişkin bir hayal kurdurtuyor. Benimle de tanışsa hayal kırıklığına uğrayacak birçok insan vardır. Beni böyle hülyalı hülyalı camdan dışarı bakıyor zanneden, ya da bir hüznün kraliçesi zanneden insanlar olabilir. Ya da seni yaratıcılıktan saçını başını yolan biri olarak düşünüyor olabilirler.

Kadın Yazar Dedğin Gülmez

Ece: Ha, bu çok enteresan bir şey. Dans etmek, gülmek... Bunlar gizli tabudur. Yazı yazan kadının yapmaması gereken bir şey. Sürekli acı çekiyormuş gibi görünen, dağınık saçlarını ardından buğulu bakan... Böyle bir gizli beklentiden söz edebiliriz. Öyle değil işte. Hayatın bir kıvamı var. Yazarsın diye sürekli yazar duruşu yapmak, yazar pozuyla gezmek zorunda değilsin yani.

Cem: Öyle yaşanmaz tabii. Biz de ağlıyoruz, bağırıyoruz, dans da ediyoruz, canımız da yanıyor, yaşıyoruz yani.

Ece: Ben dans edemiyorum. Hakikaten espri yaptığın zaman bile tuhaf bakıyorlar.

Mağduriyetin Gücü

Ece: Bak bu mağduriyetin gücü hikayesi beni çok sinir ediyor. Çünkü ben çok kalın sesliyim ya, ben ne desem, ne yapsam mağdur olamam yani. İnce sesli kadınlar ne olursa olsun mağdur durumdalar ve de güçlü durumdalar o yüzden.

Cem: Birisi hastalanır düşer bayılır ve "senin yüzünden hastalandım" der. O andan itibaren seni onunla manipüle eder. Yani suçluluk hissettirerek istediğini yaptırabiliriz biz bu ülkede.

Ece: Peki sen bana insanın ses tonunun hayata karşı tutumunun bir göstergesi olup olamayacağını açıklasana.

Cem: Tabii ki ses tellerimizde biyolojik yapımız kadar psikolojik yapımızın da rolü vardır. Bir keresinde hakikaten böğürerek ağlamak geldi içimden. Bir danışanımla konuştuğum bir şeydi bu. Bir amca küçük bir çocuğu alıp pastanenin önüne gidip hangi pastayı istersin diye soruyor. "En ucuzunu" diyor çocuk. Ya bu cevap acayip bir cevap. Bu cevabı veren birinin ses tonu nasıl gelişir onu sen hesap et.

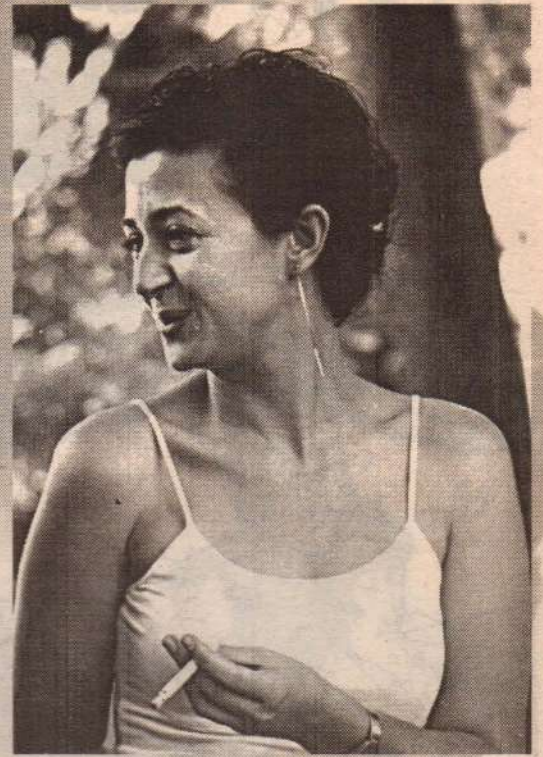
Ece: İşte ben o cevabı veren biriyim ve ses tonum böyle gelişti.

Cem: Demek ki böyle de gelişebilir.

İlk Önce Vicdanı Kaybetmek Gerekıyor

Cem: Yazarlığın önemsendiği bir dönemde yaşadığımı düşünmüyorum. Görünmenin önemli olduğu bir dönemde yaşadığımı düşünüyorum. Görünebilirlikle ilgili dert var, bunun aleti ne olursa olsun. Yazarlık mı, eyvallah. Müzik mi, eyvallah. Her ne boks. Cazgir davranmak da, saldırmak da görünme derdimiz bizim aslında. Yani görünmek için, seni görmesini istediklerine uygun biçimde görünmen lazım. Bu nasıl yaşamaktır ya! Onun için yazarlığın değil, görünme isteğinin üzerinde durabiliriz.

Ece: Evet, aynen katılıyorum. Bir dönem Mehmet Ali Birand beni televizyon starı yapmaya kalkışmıştı. "Ekranda doğal görünmek lazım, doğalin neyse öyle ol" de-

mişti bana. Bir süre sonra ben anladım ki doğal halini ekrana taşıyamıyor, ekranda bir hal oluşturuyor ve normal hayatına onu yayıyor. İşte bahsettiğin görünmenin sonucu da o. Nasıl görünüyorsan artık geri dönüş de öyle oluyor.

Cem: Zelig gibi yani. Ve sonra sen görünmek istediğin gibi olmaya başlıyorsun. Buna ego nasıl yanıt verir, insan aynaya nasıl bakar onu bilmiyorum.

Ece: Aynaya bakmakta sorun yok abi, neye bakmakta sorun var biliyor musun. Seni bilen birisine bakmakta problem var. Seni dirseğinden dürtüp "Aloo, n'oluyoruz" yapacak birisi varsa, ona bakmak zor. Ve bu görünmeye başlayan insanların, görünerek varolan insanların ilk işi hızla onları uyarak insanları yok etmek. Önce onlardan kurtulmak zorundalar. Çünkü onlar o insanların vicdanının vücut bulmuş hali. Yani ilk önce vicdanı kaybetmek gerekiyor. Ondan sonra gerisi kolay.

İnsanın Canını Sıkmasana!

Cem: Ben birlikte yaşlanabilmeyi, birlikte eskiyebilmeyi çok önemsiyorum. Bunu söylemek isterim. Gerekirse kavga ederek, gerekirse birbirimizi küfür de ederek ama birlikte yaşlanarak şu söyleyişi kırk sene sonra tekrarladığımızdaki duyguyu şimdiden heyecanla bekliyorum.

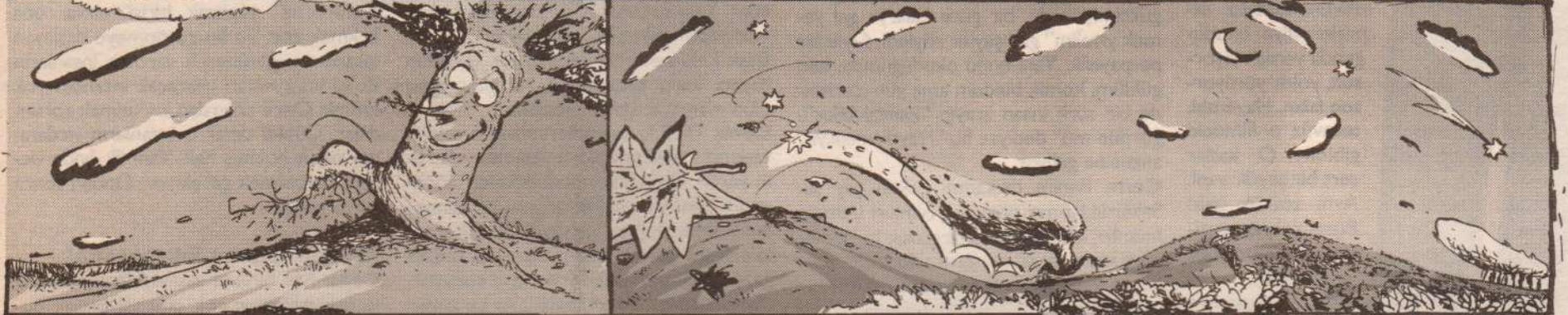
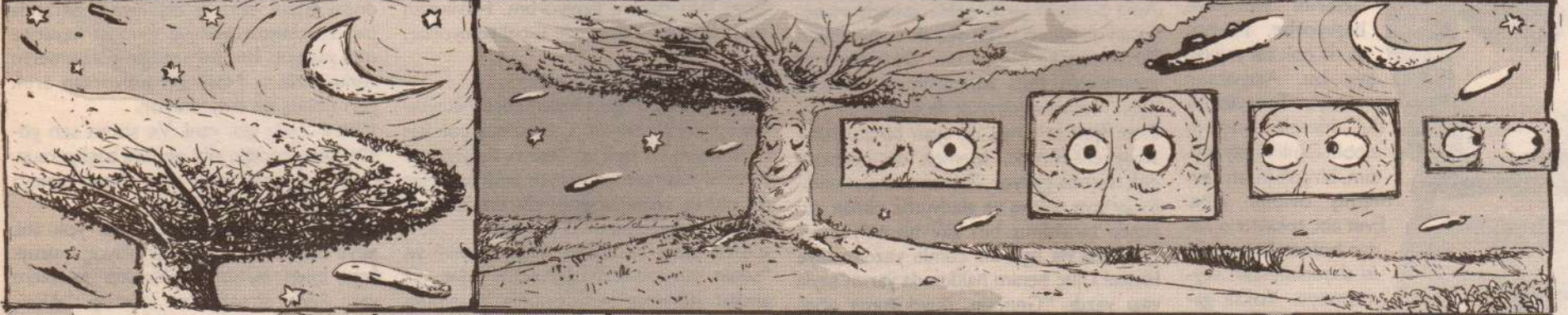
Ece: Bizim bu huzursuz ruhlar kulübünden başka kimsemiz yok aslında.

Cem: O huzursuz ruhlar bayağı yaygın bence. Hayvan dergisinin okuru kimdir yani. Niye bu dergiyi okusunlar ki. Niye başka dergileri değil de bu dergiyi okuyorlar. Huzursuzluğun adresi oluyor bir takım dergiler.

Ece: Haklısın.

Cem: Eskimek ve yaşlanmak hani hep böyle kötü bir şey gibi geliyor ya. Çok acayip olumlu bir süreç. Eskiye bilmek diyorum ben ona. Çok ciddi ve emek isteyen güzel bir şey. İnşallah mesela -allah ömür verirse ki o kadar uzun yaşayacağımı hiç düşünmedim ama- bir yerde gene buluşsak da bu sohbeti tekrarlasak. Düşünsene benim sigaradan bacaklarım kesilmiş.

Ece: Aman be! İnsanın canını sıkmasana. H

ÇOCUKKEN HEP:
BİZ UYURKEN AĞAÇLARIN
GİZLİCE SOKAKLARDA
DOLAŞTIĞINI BİRBİRLERİNİ
ÇOK SEVDİKLERİ İÇİN DE
FAZLA UZAĞA
GİTMEYİ KÖTÜ DÜŞÜNÜYÜM,
ORMANLARIN BU YÜZDEN
VARLIKLARINI
DÜŞÜNÜR,
ŞAŞIRMAZDIM!..

Şiirin Geçici İntiharı

AHMET ERHAN

Kıtapçı diyor ki: "Şiir satmıyor, niye alayım?" Yayıncı diyor ki: "Şiir satmıyor, niye basayım?" Ve asıl önemlisi, bundan en çok gocunacak olan şairler -kimse onları -sanki hiçbir şey olmamış gibi, hiç üstlerine alınmıyorlar. Çok çok itiraz ettikleri şey, 'benim kitabımı geri çevirdi dallama' mantığı. Genel bir şiir kaygısı yok. On yıl önce beş bin olan şiir kitabı tirajları, beş yüze düşmüş kime ne?

Suçlu aramıyorum ya da herkes suçlu, diyorum bu noktada. Ama şaşırmaktan da kendimi alamıyorum açıkçası. Dünyanın en gelişkin şiir geleneği olan bir kültürün, böyle geri çekilmesi aslında beni şaşırtan.

Geçmiş zaman unuttum, "şairim demeye utanıyorum" diye boynunu büküyordu bir arkadaş; niye mi? Gülerler, diye. Suçu hiç kendinde aramıyordu; modernist mırıldanmalar, o bildik yenilik tutuculuğunun -Mehmet H.Doğan'ın kulakları çınlasın- suçunu bir anlamda şiir okuyucusunun bölünüşüne veriyordu.

Sen hayattan kork, değil ülke Türkiye adını bile telaffuz etmekten sakın, şiiri gösteri sanatı haline çevirmeye çalış, reklam olsun da yeter ki torbam dolsun diye düşün, ondan sonra...

Bu okur tipini yaratan zihniyetin mimarı sensin; örneğin yayıncı -sözüm gerçek yayıncılara değil üste para alıp kitap yayınlamaya alıştıran-

Şiirin tek ölçütü herhalde 'satmak' değil ama şiir sonuçta bir iletişim çabasıdır. Şair her ne kadar yalnız ki-

şi de olsa başka yalnızlarla buluşmak ister, istemelidir. Sanki okurla buluşmamak için özel bir çaba mı gösteriliyor; yoksa ortada gerçekten hayat, ülke vb. kavramlardan bir kopukluk, açıkçası bir yeteneksizlik mi var?

Geçici bir süre de olsa "malum" bir zihniyet şiir -edebiyatın köşebaşlarını, bırakın dergileri, kitapları tutmuş görünüyor. Bakıyorsunuz, ne bileyim ben Çemişkezek'te yayınlanan bir dergide yine malum bir bankanın yayınlarının çarşaf çarşaf ilanları. Ve o dergide yıllardır edebiyatın kabızmalı olmaya teşne bir zat-ı muhteremin güya anlayışına uygun şiirler, yazılar... Bu edebiyata -özelde şiire- bir katkı mı oluyor ki, diye elbette düşünmedim değil; ya da o banka yayınlarının daha da yaygınlaşması için bir çaba. Ama o zatın anlayışının dışında kalan dergilerde niye o ilanlar yok? Kimse kendini "ama o dergiler, istemiyorlar ki" diye kandırmasın; Türkiye o saplantıları çoktan aştı.

Öyle bir ortam doğdu ki, bunlar ödülle-re bile el atılabildi; 'şer koalisyonu'...

Okuyucu ne yapsın: Ama artık Türkiye'de şiir böyle yazılıyor! Hayır, öyle yazılmıyor sevgili okur. Biz ne çakaralmızlar gör-

dük; geldikleri gibi giderler, geride 'şiir' kalır; adam gibi şiir... Okura bir tek kızdığım nokta, şiirin sahiden de böyle yazıldığını sanmak ve kendini geri çekmek. Ben bunların beş yüz bin bile sattıklarını sanmıyorum ayrıca.

Bir gün sevgilinizden ayrılmak istiyorsanız marjinal bir ortamda bunlardan birinin şiirini okuyun. Görürsünüz ananızın yay burcunu.

Aslında yazımın başlığı yanlış, ama bir uyarı olsun istedim. Çünkü biliyoruz ki ancak 'yaşayanlar' intihar eder. Bunlar yaşamıyorlar ki; yaşar gibi yapıyorlar.

Bana gelince, doğal olarak düşünülecektir ki, senin şiirlerin artık satmaz oldu da bunun için böyle konuşuyorsun. Bunu söylemek bana düşmez, ama inanın sat yor kitaplarım. Beni tanıyanlar bilir; televizyonlara, radyolara çıkmam; İstanbul'a ilk geldiğimde -dolduruşa gelip açıkçası- Hürriyet gazetesinde konuşmak gibi -ki o da genel de 'alkol' menziline kaydı; başlık şuydu yanlış hatırlamıyorsam: Şair duyarlılığı alkole götürüyor insanı, gibi bir şey, dergilerde, gazetelerde 'mülakat' yapmak gibi belirgin bir duruşum yok. Bunları yapanlara bir şey söylemek hadim değil, ama ben bu tür şeyleri sevmiyorum. Oralarda yazmaksa çok ayrı bir şey; o konuda işimi yapmaya çalışıyorum.

Daha açık söyleyeyim, Hayvan'la aynı merada ve mecrada otlamak hoşuma gidiyor; bana yetiyor. Şiirin kendi dışında kol-tuk değneklerini ihtiyacı olmadığını düşünüyorum. Şiir yazmasam ölürdüm, gibi her-zeler yumurtlamak bana göre değil; tam tersine daha mutlu olurdum.

Bu açıklamayı neden yaptığım, umarım anlaşılır. Çünkü kendi adıma konuşuyorum. "Siz hepiniz şairsiniz, bense ölüm yakasındayım" der gerçeküstü Fransız şair Rigaud... Sonradan belki gerçeği fazla gördüğü için intihar eden Rigaud. Ne söyleyeyim şimdi, bunu da bir intihar önerisi sanacak kimileri. Oysa ben hep 'hayat' yakasında oldum; yine de bir 'araf' şairi olduğum doğrudur.

Ölümlerle hayat arası kıldan ince, kılıktan keskin. Otuz yıla yaklaşan şiir serüvenimde gelebildiğim nokta bu. Şu anda İstanbul'un minyatürü -acaba?- bir kasabaya çakılıp kalmamın nedeni de bu. Ama bazen nedenlerin de utanması gerekir... 'Ankara'dan abim geldi!

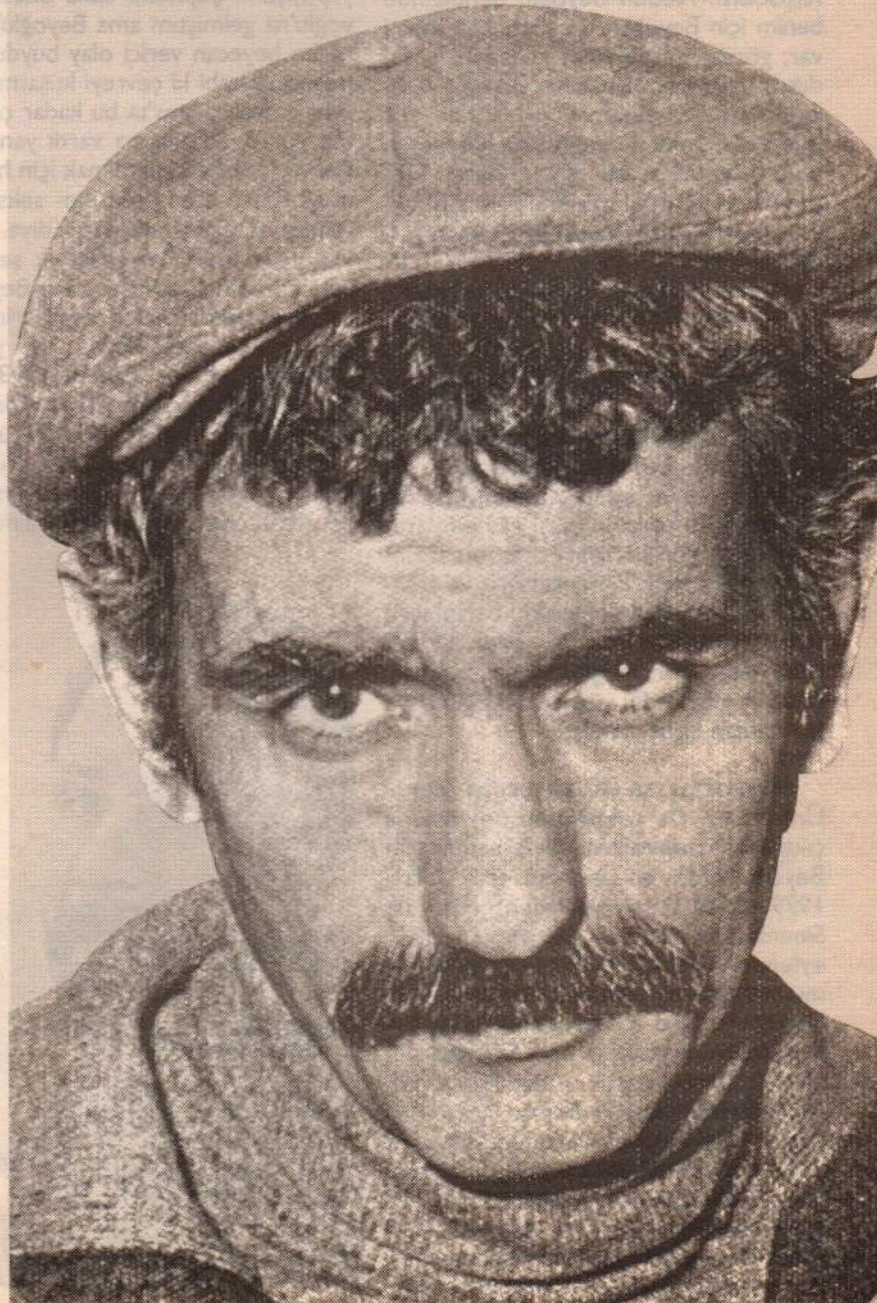
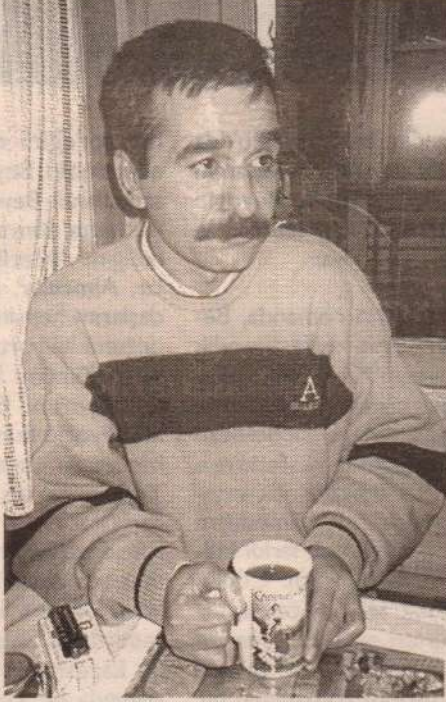
Mersin - Ankara - Ayvalık - İstanbul (hem de Cihangir bataklığı) ve Silivri. Yakında ayağım kayar da Meriç Irmağı'na düşerim diye ödüm patlıyor.

Telefonlarım o kadar uzun süre çalmaz oldu ki, şimdi ben onları açmaz oldum.

Çok konuştum, yalnızlığımıza verin. H

Bir roman, bir hikâye ya da bir senaryo çalışmasını bitirişimin hemen ardından, yüreğimi, artık bir daha bir şey yazamayacağım sanısının yarattığı korkular ve yıpratıcı kaygılar doldurur. Uykularım bölünür, tedirgin ve kendime güvensiz olurum. Sanki, daha önce başarılı bulunan, milyonlarca insanı etkileyen birçok eserin yaratıcısı ben değilim, sanki onları benim dışımda, tanımadığım biri yazmıştır. Böyle zamanlarda, kendimi tükenmiş, içi boşaltılmış sanırım; sanki yaratıcı yeteneğimin pili artık bitmiştir ve bir daha iki satırı bile biraraya getirip yazamayacağım. Oysa, yeni şeyler yaratmak, yeniden ve yeniden üretmek ve yaratmak zorundayım; sürekli biçimde kendimi aşmak, kendimi yeniden üreterek yenilemek zorundayım. Çünkü yaratmak benim varlık nedenimdir; yeni bir şey üretemiyorsam, yaratamıyorsam artık yok sayılmayıp.

Meltem Güneş

Hayvan Dergisi
yazarlarından
güzel insan
Ahmet Ümit,
yeni kitabını yazma sürecini,
bu süreçte yaşadığı heyecanları
ve kitabın ana karakteri olan
Beyoğlu'yla ilişkisini
anlattı.

Beyoğlu Rapsodisi

Yeni kitabımın adı, Beyoğlu Rapsodisi. Neden Beyoğlu dendiğinde benim için Beyoğlu'nun şöyle bir önemi var; gördüğüm, bildiğim kadarıyla, yaşadığım okuduğum kadarıyla Beyoğlu dünya üzerinde bulunmayan bir alan, bir mekan. Çünkü Beyoğlu'nda dünyanın bütün kültürleri yer alıyor. Bütün kültürleri derken sadece farklılık Brezilyalılar, Amerikalılar, İtalyanlar, Yunanlılar kastetmiyorum. Aynı zamanda alt kültür anlamında da eşcinsellerden anarşistlere, sokak çocuklarına, hırsılara, katillere, uyuşturucu satıcılarına, sanatçılara, aynı zamanda kapitalistlere kadar bütün hepsini kapsayan bir alandır Beyoğlu. Aynı zamanda bu alanın, mekanın çekiciliği şuradan kaynaklanmaktadır ki; Beyoğlu tarihsel bir zemine sahiptir. Bu tarihsel zemin de, tıpkı kendi kültürü gibi binalarda yansımıştır, binalarda da bu tarihi zenginliği ve çeşitliliği görebiliriz ve yaşayabiliriz. Bu anlamda Beyoğlu benim için, tehlikeli, heyecanlı, dingin, mistik, bir şekilde yaşayan insan gibidir. Bir canlı organizma gibidir. Bu yüzden Beyoğlu bana her zaman ilginç gelmiştir.

Beyoğlu'na ilk ne zaman çıktım. Üniversite için geldiğimde Beyoğlu'na çıktığımı hatırlıyorum. Ama benim için Beyoğlu'ndaki en heyecan verici olay, 1979 yılında sıkı yönetimden önce Lale Sineması'nın önünde yaptığımız korsan eylemdi. NATO'nun kuruluş yıldönümünü protesto ediyorduk ve ben orada konuşmacıydım. O zaman İstiklal Caddesi trafiğe açıldı, biz Lale Sineması'nın önünde pankart açtık, trafiği kestik. Bin kişi kadardık. Ucunda bomba süsü verilmiş bir şey vardı pankartın ama bomba değildi, çünkü bu tür terör işlerine karşıyım, o zamanki bulunduğum örgüt olan TKP gençlik örgütü de karşıydı. Ben orada bir taksinin üzerine çıktım ve NATO'nun kuruluşunu ve Amerikan Em-

peryalizmini lanetleyen bir konuşma yapmıştım. Şüphesiz daha önce de Beyoğlu'na gelmişim ama Beyoğlu'nda bana en heyecan verici olay buydu. O zaman polis tabi ki çevreyi kuşatmıştı kaçtım, o sıralar Fitaş'ta bu kadar çok sinema yoktu. İki sinema vardı yanılmıyordum ve polisten kurtulmak için hiç unutmuyorum, -adını unuttum- seks filmine girmiştim, polis bulamasın diye. Beyoğlu'nun bende ifade ettiği ilk şeylerden bir tanesidir. Çok daha önce Beyoğlu'na ben evlenmeden önce sevgililerimle geliyordum. On yıldır Beyoğlu'nda yaşadığımı söyleyebilirim. Çünkü 1993 yılında İpek Sokak'taki Cem Yayınevi'nde çalışmaya başladım. Daha sonra Küçükparmakkapı Sokak'ta bir büro kiraladık, hem reklam ajansı hem de yine HİŞT dergisini çıkardık. Şimdiki ofisim de Ga-

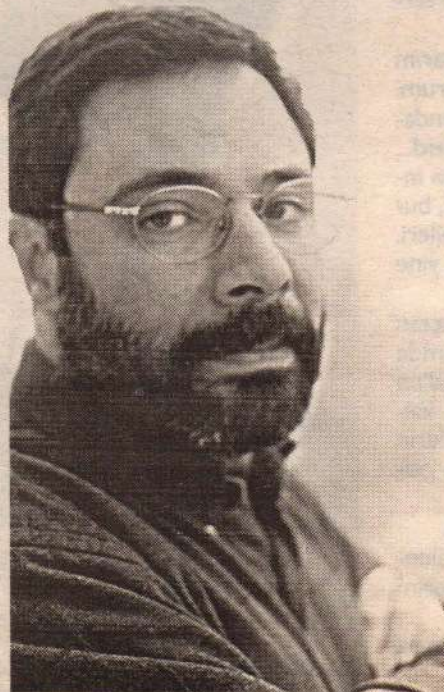
latasaray'da. O günden beri Beyoğlu'nda yaşıyorum. Beyoğlu benim için yaşamın kendisini ifade ediyor aslında, Beyoğlu küçük bir alan olmasına rağmen bence inanılmaz zengin bir coğrafya.

Bu son yazdığım romanda, Beyoğlu'nda ne kadar çok keşfedilmediği yer olduğunu, Beyoğlu'ndaki her sokağın, her binanın, her çıkmazın, her barın, her sinemanın, her tiyatro salonunun apayrı dünyalar olduğunu keşfetmeye başladım. Bu anlamda Beyoğlu'nda yaşamama rağmen Beyoğlu'nda bilmediğim yüzlerce, binlerce alan ve çok farklı kültürler olduğunu düşünüyorum. Çünkü Beyoğlu öyle demokratik ve özgür bir yer ki bütün kültürleri en tutucusundan en özgürüne içinde barındırıyor. Bu anlamda Beyoğlu Rapsodisi romanımın bir yerinde belirttiğim gibi Beyoğlu aslında Babil Kulesi'ne benziyor. Babil kulesi bulunduğu üzere bir tür tanrıya, otoriteye, iktidara meydan okumaydı fakat her kat farklı diller konuşuluyordu. Her katında farklı diller konuşulduğu için farklı kattaki kavimler anlaşamadılar ve bu yüzden yıkıldı. Oysa Beyoğlu, Varlık Vergisi gibi utanç verici olaylara, 6-7 Eylül olayları gibi aşağılık olaylara yani azınlıklara karşı açık tecavüz ve saldırı gibi olaylarla zaman zaman tarihi kirlense de, hâlâ Ermenilerin, Musevilerin, Rumların büyük bir bölümü göçmüş olsa da bu anlamda bence onlara bir özür borcumuz da var. Beyoğlu hâlâ farklı kültürlerin birbiriyle iletişim kurdukları ve sürdürebildikleri için Beyoğlu hâlâ yaşayabiliyor, özgürlük alanı olarak kendi yıkıcılığıyla, kendi yaratıcılığıyla, kendi şefkatiyle, kendi acımasızlığıyla, kendi güzelliğiyle, kendi çirkinliğiyle var olmayı devam ettirebiliyor. Benim için Beyoğlu yaşamın kendisidir.

Neden böyle bir roman yaz-

ma gereğini duydum, aslında takdir edersinizki Beyoğlu'nda yaşamış bir insan olarak Beyoğlu, bence bütün Türkiye, hatta dünya için cazip bir yerdir. Tanıdığım Amerikalılar, İngilizler, Fransızlar, Almanlar, İspanyollar var. Bu arkadaşlarım hepsinin Beyoğlu'na yakın oturduğunu biliyorum ve zamanlarının büyük bir bölümünü Beyoğlu'nda geçirdiklerini de biliyorum. Bu bir rastlantı değil, çünkü Beyoğlu buna izin veren bir yer, buna izin veren bir alan, çekici bir alan, New York'lu için de, Rio da Jenerio'lu için de, Paris'li için de, Atina'lı için de, Madrid'li için de Beyoğlu çekici bir alan. Çünkü dünyada böyle bir yer yok. Mesela Moskova Darboz Sokağı var ama bu kapasitede değil. Şanzelize var Fransa'da, ama bu kapasitede değil. Yani burası dünya alanında bir çekim merkezi. Doğal olarak Türkiye'de yaşayan bir insan olarak beni çekiyor da.

Ben on sekiz yaşına kadar Antep'te yaşadım. 1978 yılında İstanbul'a geldim. Antep'teyken de filmler nede niyle, Beyoğlu ilgimi çekiyordu. Buraya geldiğimde daha fazla ilgimi çekti. Burada yaşamaya başladığımda ise, gerçek Beyoğlu'yla karşılaştığımda ise, onunla yüzleştiğimde ise ona adeta bağlandım. Bir tutkuya dönüştü Beyoğlu bende. On yıldır burada yaşadığımı söyledim, benim için kebabçılara, sokak aralarındaki restoranlara, barlara gittiğim zaman beni tanıyorlar, 'Ahmet' diye çağırıyorlar, tanınmış bir yazar olduğum için değil, buranın bir insanı olduğum için. Buradaki esnafla kaynaştım. Bu ilginç dünyayı daha doğrusu bu dünyanın küçültülmüş halini bütün kültürleri barındırdığı için -bu küçültülmüş haline dünyanın mikrokozmos hali diyorum- Beyoğlu'na. Böylesi özgün bir yerde yaşayan bir yazar olarak burayı anlatmam gerekiyor. Bu bir sorumluluk ve olanak benim için. Sorumluluk çünkü

burada yaşıyorum, burayı insanların bilmesi lazım. Dolayısıyla burayı anlatmam gerekirdi. Öte yandan Beyoğlu bir suç alanıydı. Aynı zamanda bir insan laboratuvarıydı. Bir insan çeşitliliğinin yaşandığı bir yer. Yani sokaktaki profesöründen, artistine, eroinmanına, şairinden fahişesine, bu kadar çok çeşitli insanları, çok farklı mesleklerden insanları görebileceğimiz bir yer. Aynı zamanda sanatsal nabzın attığı yer, kitapçısıyla, tiyatrolarıyla, sinemalarıyla festivalleriyle, festivalleri düzenleyen kurumlarıyla bir yer. Bu yeri anlatmalıydım ben. Bu yeri hakikaten anlatmak önemli.

Yeni kitabımda Galatasaraylı üç arkadaş temelinde, ölümsüzlük yolculuğunda 1918'lere ve Beyaz Ruslara kadar uzanan bir hikaye anlattım. Beyaz Ruslar da Beyoğlu'nu Beyoğlu yapan önemli kültürlerden biridir. Benim kitaplarımı okuyan insanlar bilirler ki her kitabımda farklı bir tarz yaratmaya çalışırım. Çünkü yapmaya çalıştığım kritik polisiyenin kolaylığı değil, kritik polisiyede bir kahraman yaratırsın ve bu kahramanın dahil olduğu bir takım entrikaları kurarsın. Ben bunu yapmaya çalışmıyorum. Ben daha çok her romanımda farklı bir tarz yaratmaya çalışıyorum. Çünkü sanatın bir arayış olduğuna inanıyorum. Ben gerçeği keşfettim, ben olgunlaştım, ben artık müthiş bir yazar oldum, bu tür lafların doğru olmadığına inanıyorum. Bu tür lafların sanatçıyı öldüreceğine, onun gelişimini engelleyeceğine inanıyorum. Bu nedenle her romanımda farklı bir şey yaratmaya çalışıyorum. Bu romanım gerçekten çok farklı oldu. Beni bilenler anlayacaktır, farklı bir polisiye ama bu oldukça farklı bir kitap oldu. Yapmaya çalıştığım da buydu bence. Bu kitaptaki en önemli nokta şu. İlk kez bir mekan olan Beyoğlu, bir roman karakteri gibi romanımda yer aldı. Romanda dört temel karakter var; üç erkek bir kadın, ama Beyoğlu da beşinci temel bir karakter olarak bu romanda yer aldı. Ve ilginç olan şu ki bu romandaki karakterler, onların portreleri son bölüm okunmadan açığa çıkmıyor. Bu sadece suçlu kim sorusunun yanıtı değil, aynı zamanda bir kurgu tekniği olarak da yeni bir şey olduğunu düşünüyorum. Bir sürü insan "ne oldu bu adama" tutarsızlık var diye düşünebilir, kitabı okurken. Ama son bölümde parçalar yerine oturuyor o karakterlerin tanımlanması da, açıklanması da, onların psikolojik durumlarının etkilenmesi de kendini buluyor.

Bu kitapta da temel izlek benim için ölümsüzlük izleğidir. İnsanın ölümsüz olma, ölümsüzlüğü yakalama izleğidir. Benim anlatmaya çalıştığım şey budur. Tabi ki romanın son sözü şudur; "Ben bu romanı niye yazdım", romanda böyle geçer "yanıtlamak için mi yazdım" der. Sonra şöyle der; "Ama yanıtını bilmediğim bir şeyi nasıl açıklayabilirim ki, ben bu romanı soruyu anlamak için yazdım" Bu da gösteriyor ki öteki romanlarda olduğu gibi yaşadığımız değerlerin hepsinin belirsiz olduğunu ancak bu belirsizliğe anlam verenin okurlar olacağını düşünerek finali de ve romanın bütün değerlendirmesini de

okura bırakarak bitirdim. Bu da öteki romanlarımla benzerlikler taşıyan yanları diyebiliriz.

On yıldır her akşam buradayım, buradaki insanlarla karşılaşıyorum. Tinerici çocuklara, şarapçılara paralar veriyorum, şairlerle yazarlarla oturup konuşuyorum. Korsan gösterilere, protesto gösterilerine katılıyorum. Toplumun her kesiminden insanla temas içinde bulunuyorum ama Beyoğlu'nu yazmak için özel olarak okumak gerekti. Beyoğlu'na dair ne kadar yazılmış kitap varsa bunların hepsini gözden geçirmem gerekti. Daha önemlisi kitabı yazdığım süre boyunca bir Beyoğlu haritası ofisimde hep yer aldı. Çünkü o kadar çok kilise, sokak, eski meyhane, sanat tarihine geçmiş kahve gibi inanılmaz yerler var. Çok enteresan bir şey, İbrahim Müteferrika'nın mezarının Galata Mevlevihanesi'nde olduğunu öğrendim. Bütün bu araştırma süreci de beni çok heyecanlandırdı. 1918'de Beyaz Ruslar'ın buraya gelmesi ve bu kültürü etkilemesi, 1870 yangını, yangından sonra burada oluşan mimari, neoklasik dönem, bütün bunları araştırmam okumam gerekti. Bunlar olağanüstü keyifliydi. Bütün Beyoğlu tarihi benim entelektüel yanıma çok doyuran şeylerdi. Bu titiz çalışmayı yaptım, hiç de yorucu ve sıkıcı bir çalışma değildi. Son derece keyifliydi. Bu çalışmaların sonucunda bugün Beyoğlu'nu biraz daha fazla tanıdım. Bütününü tanımlıyorum, çünkü Beyoğlu sürekli değişen dünya gibi, yaşam gibi bir şey. Bir anda onu tanımak mümkün değil çünkü her sokakta çok farklı bir yaşam var. İstiklal Caddesi'ni akan bir nehir olarak görürsek bunun yan damarları var. Bu yan damarlarından akan sular her zaman berrak değil. Bazıları karanlık, kirli hatta kanlı. Mesele Sakız Ağacı Sokak Dolapdere'den İstiklal Caddesi'ne kadar uzanır ve oraya baktığınız zaman sizi çok acıtan, trajik ürküten şeyler görürsünüz. Ben oraya her girdiğimde travestileri görürüm, gencecik delikanlılar, umutlarını kaybetmiş artık cinsiyet değiştirmiş, cinsel kimliğiyle özgürlüğünü yaşayan insanları değil, cinsel kimliğiyle bedenini satan in-

sanları görürüm. Tıpkı kadınlar gibi ve burada onların yüzlerinde acıyı, düş kırıklığını, şiddeti, vahşeti görürüm. Bu beni çok etkiler. Yani bu insanların gerek cinsel tercihleri nedeniyle aşağılanmaları, gerek cinsel tercihleri nedeniyle para kazanmaları beni çok etkiler. Gene o civarda bedenini satan genç, yaşlı hayat kadınları görürüm. Onları satan insanları görürüm. Onları satan insanları da aşağılık insanlar olarak görmem çünkü bütün bunların hepsinin hayatın bir tortusu olduğunu düşünürüm ve hayatın onları kıylara vurduğunu düşünürüm. Bunları görmek bana çok şey öğrettiği gibi, beni çok da mutsuz eder. İçimi acıtır gerçekten. Uyuşturucu satıcılarını, tinerici çocukları, kafası yarılmış insanları, vurulmuş yerde yatan insanları görürüm, silah seslerini duyarım, jiletlenmiş insanları görürüm. Bütün bunlar ama Türkiye'de ve dünyada yaşanan şiddetin bir parçasıdır. Sadece burada çok sıkıştırıldığı için göze batar. Bütün bunlar hayatın bize toz pembe olmadığını gösterir. Beyoğlu vahşi bir ormandır ve bu vahşi ormanda ayakta kalmaya çalışan insanlar vardır. Ve bu insanların çoğu şunun farkına varır ki, ayakta kalmak için güçlü olmak lazım. Ama güçlü olmak romanımda anlattığım gibi onlardaki insanlığı ortadan kaldırıyor. Bunu görürüm Beyoğlu'nun arka sokaklarında. Beyoğlu bana hayatın ne olduğunu anlatan bir mekandır, bir resimdir, bir tiyatrodur, bir filmidir, bir romandır. Beyoğlu arka sokaklarıyla beraber benim için çok önemli bir deneyimdir.

Türkiye'de polisiye roman çıkacaktır. Polisiye roman da Batı'dan esinlenerek kurduğumuz bir sanat dalı. Ve ben son dönemde pek çok yazarın çıkmasını olumlu buluyorum. Ancak ben bu arkadaşlardan farklı bir tarzda yazdığımı düşünüyorum. Belki benim gibi yazan arkadaşlar ilerde çıkabilir ama şu anda yok. Benim için polisiye roman, edebiyatın ikinci sınıf veya üçüncü sınıf alanı değil, dalı değil, ta kendisi. Bir edebi romanda olması gereken bütün özellikler, güzel bir dil, amaca uygun bir kurgu, yapı, kişiliklerin en iyi şekilde tanımlanması ve anlatılması ve bütün bunların altında yatan çok kapsamlı malzeme bence polisiye roman için de geçerlidir. Ben kendi yapıtlarımda bunu yapmaya çalışıyorum. Yani sağlam bir kurgu içerisinde insanı anlatmak, insanı suçtan çıkararak anlatmak, yaşam üzerine sorular oluşturmak, okurun yeniden kendisi ve insanlık üzerine düşünmesini sağlamak. Düşünmesini sağlamak derken bir felsefi metin yöntemi ile değil eğlenceli bir şekilde, merakla, heyecanla aynı zamanda hoşça vakit geçirerek bütün bunları gerçekleştirmesini sağlamak. Çünkü roman sonuçta bir karnaval havasıdır, ama bu karnaval sadece insanların gülüp geçtiği palyaçoların olduğu bir karnaval değildir. Bu karnaval ciddidir. Palyaçonun o maskesinin makyajının altındaki ciddiyeti ve gözyaşını anlatan bir şeydir. Ben kendi romanlarımdaki kahkahanın, gülümsemenin arkasındaki dramatik durumu da anlatmaya çalışıyorum. Benim yapmaya çalıştığım polisiye budur. 33

Neler gördüm?

27 Temmuz 2003, sıcak bi pazar.

> Gözleri sadece çikolata, şeker, oyuncak gören minik insanlar (direksiyonu onlar çevirir ama nafile)

> Haftanın en önemli işini yapmak için evden çıkan büyük teyzeler (arabalarını kendileri sürmek isterler)

> Doldurmaya bayılan açgözlü koleksiyonerler (herşeyi isterler, onlara bi araba pek yetmez)

> Alacaklarını alıp gerisine dokunmayan şip şak genç adamlar (genelde araba kullanmazlar)

> Kağıda bakmadan işi bitiren orkestra şefi anneler (arabayı maksimum doldururlar)

> Nefislerini terbiye etmiş irade abideleri (bi tek arabanın ucuzunu bulamazlar)

> Yoğurdu üfleyerek salatayı inceleyerek yiyen kararsızlar (dakikada 1 metre sürat yaparlar)

> Sıkıntılı abur cubur gençler (arabayı anaları kullanır onlar arkadan yaya gelir)

> Mutfağa, banyoya, yatağa ilk kez girmiş hevesliler (eh arabayı da ilk kez şöyle bi doldururlar)

> Para isteyip torba veren adı üstünde takılılar (arabalar önlerinden geçer durur)

> Taşıt görevi gören börgirking babalar (arabanın başında beklerler)

Bi şey almak için girip üç şey aldığım süpermarkette.

BAKANGÖR

Bazı nesneler var ki kadını daha çok kadın, erkeği daha çok erkek yapıyor nedense. Sanki onlarsız kadın kadın, erkek erkek olamıyor, sanki onlarla erkek daha bir erkek, kadın daha bir kadın oluyor. İşte her gün elimizin altında olan ve cinsiyetlerimizi iyice belirgin hale getiren objeler.

Kadını Kadın Erkeği Erkek Yapan Objeler

Çiçek

Bir çiçek buketi erkeğin elinde, ancak bir kadına verilene kadar durur. Ama kadınlar fiilen zorluk yaratmasa ömürlerini ellerinde bir demek çiçekle geçirebilirler.

Mini Etek, Yüksek Topuk

Standart ve basit seksi kadın formülü. O yüzden tüm travestiler bu kıyafeti giyiyor.

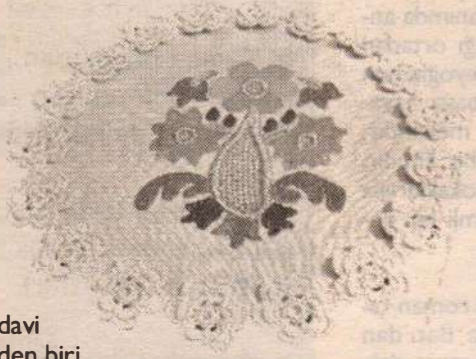
Gelinlik

Her ne kadar beyaz rengi ve tül dokusuyla hülyalı bir saflığı temsil ederse de gelin kızların gözlerindeki zafer pırıltısını yabana atmamak gerekir.

El İşi

Kadınların kendileri için buldukları en eski psikolojik tedavi yöntemlerinden biri.

Hiçbir işe yaramayacak olsa da durmadan dantel işleyip yün örmelerinin nedeni birilerine bağırıp, onları dövemiyor olmalarıdır.

Annelik

Kadını doğada güçlü kılan en önemli unsur.

Bunun bilincinde olan kadın özellikle ezildiği toplumlarda mümkün olduğunca çok çocuğa sahip olup, evdeki tahtını sağlamlaştırmayı hedefler. Erkeğin karşısında kadın olarak gücü azdır ama anne olarak gerçekten on kaplan gücündedir.

Parfüm

Bütün canlılar birbirlerinin vücut kokularının peşinden koşarlar. Sadece insan, insanın da en çok kadın oları yapay bir kokuyla karşı cinsi tavlamaı akıl etmiştir.

Kalça

Dikkat edin tüm erkekler tüm kadınların kalçalarına bakarlar. Sıradan bir konuşmanın ardından kadın arkasını dönüp gittiğinde bilir ki, erkek ensesine, saçlarına, kollarına değil mutlaka kalçalarına bakıyordur. Güzel olsun, olmasın...

Makyaj

"Çirkin kadın yoktur, bakımsız kadın vardır" sözü ne yazık ki doğrudur.

Korse

Acaba kadının ideal güzellikte olması zorunluluğu erkeklerin talebiyle mi ortaya çıktı; yoksa kadınlar erkeklerle böyle yapay tuzaklar kurmayı kendiliklerinden mi akıl ettiler?

Dedikodu

Aslında cinsiyeti yoktur ama nedense kadınlara daha çok yakıştırılır. Oysa erkekler de en az kadınlar kadar dedikodu yapmayı severler.

Cımbız

Orhan Veli'nin "Bir elinde cımbız, bir elinde ayna, umurunda mı dünya" adlı şiiriyle bir kısım kadınların "genişliğinin" simgesi olarak algılanan nesne.

Mutfak

Kadının kırallığı. Yataktan çok vaktini mutfakta geçiren kadın, hünerini de yataktan çok burada gösterir. Yaptığı yemek erkek tarafından beğenilmediğinde, orgazm olamadığı zaman incindiğinden daha çok incinir.

Araba

Erkekler için asırlar boyu büyük değer taşıyan at, avrat, silah üçlemesinde atın yerini alan güç simgesi. Gündelik hayatta son derece mülayim olan bir erkek, arabasının içinde "aslan" kesilir. O yüzden çoğu erkek öyle sevimli, minik arabalara tenezzül etmez. Ek bir uzuv gibi gördüğü arabasının en güçlüsünden olması hayalini kurar.

Babalık

Babalık, erkeği erkek yapan en önemli unsurlardan biridir. Ama sadece bir fotoğraf malzemesi olarak değerlendirilir. Yani sadece görüntü kurtarılır. Bir erkeğin çocuğuna tam anlamıyla "baktığı" nadir görülen vakalardandır. Genelde babalar çocukların doğmasına vesile olur ve hayat boyu pek fazla emek harcamadan sahip oldukları bu statünün keyfini sürerler.

Beyaz Çorap

Biliyor musunuz MHP'de partililerin beyaz çorap giymesi "kıro" görünümüne mani olmak maksadıyla bir dönem yasaklanmıştı.

Çakmak

Kadınlar tarafından da kullandığı halde erkeksi bir objedir. Bir kadının erkeğin sigarasını yakması çok şey ifade etmezken, bir erkeğin kadının sigarasına çakmağıyla atlaması iki cins arasındaki ateşli mesajlardan biridir.

Tabanca

At, avrat silah kümesinin en tehlikeli elemanı. Beline tabanca takan erkek kendini on kaplan gücünde hisseder ve sıradan bir trafik tartışmasında bile tabancasını çekip ateşleyecek kadar şuurunu kaybedebilir. Her ne kadar erkeği erkek yapan objelerin başında gelse de "erkeği katil yapan objeler" mertebesine yükselmesi an meselesidir.

Kol Saati

Sahip olmak erkeğin tekelinde değildir ama yine de erkeksi bir objedir. Sünnetlerde takılan ilk kol saati çocuğun erkeklığe attığı ilk adımı simgelediği için olsa gerek cinsellikle paralel bir gücü olduğu varsayılır.

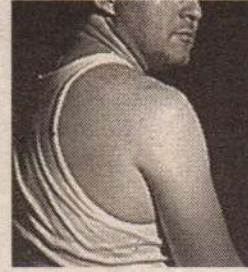
Kravat

Hırvat kelimesinden gelmektedir ve Hırvat askerlerin boyunlarına taktıkları ince kumaş şeritten esinlenilerek önce Avrupa'da kullanılmaya başlanmıştır. Küçük erkek çocukları, kadın bakımının konforuna, annelerinin kravatlarını bağlamalarıyla alışırlar.

Beyaz Fanila

Klasik bir erkek etiketidir. Kendilerini bu tuhaf kıyafetin içinde güçlü mü yoksa rahat mı hissederler bilinmez ama komik ve hatta sakil oldukları kesindir. Yine de sıcaklarda sokakta bu kıyafetle dolaşabilecek kadar cesur olmaları takdire şayandır.

Cüzdan

En fakir erkeğin bile mutlaka bir cüzdanı vardır. "Kabarık cüzdanlı" sıfatı hiçbir zaman kadınlar için kullanılmaz. Para, kadına da ait olabildiği halde erkeksi bir nesnedir. Cebinde parası olan erkek kendini dünyanın en yakışıklı ve başarılı erkeği zannedebilir. Genel olarak, kadınlar da onların bu gafletlerini besler.

Bıyık

Terlediği andan itibaren erkeği baştan çıkaran kıl öbeği. Çeşit çeşit ve her çeşidin temsil ettiği bir karakter vardır. Pala bıyık erkeği babacan ama sert, badem bıyık asabi, kaytan bıyık çapkın yapar. Görünüşe katkısı o kadar fazladır ki bıyığı kesilen erkek öncelikle hemcinsleri tarafından alaya alınarak eşekten düşmüştü döner.

Takım elbise

Erkekler için bir çeşit psikolojik korse işlevi taşır. Takım elbise giyen her erkek, adamdan sayılır, saygı görür. Takım elbise en pratik imaj toplama unsurudur. Mahallenin en serseri delikanlıları, okul çaylarına, kız istemeye ve düğünlere takım elbiseyle giderek alışılmış imajlarına "beyefendilik" unsuru ekleme ve kız annelerini tavlama fırsatı elde ederler.

Tespih

Külhanbeyi görünümü erkeğin elinde bir silah gibidir. Her an her şeyi yapabileceği izlenimi vermesine yardım eder. Erkekler güçlü bir tehdit unsuru olarak tespihi parmaklarının arasında çevirmekten hoşlanırlar.

Tarak

Delikanlılık raconunda arka cepte taşınır ve her fırsatta (kel olursa dahi) çıkarılıp saçlar şöyle bir taranır. Saçların düzeltilmesinden çok hareketin çapkınlık taşıyan enerjisi tarağı erkeğin olmaz olmaz objelerinden yapar.

**Çiğdem Mater,
Uğur Yağmurdereli,
Reşat Çalışlar.**
Onların ortak bir
özellikleri var: Onlar,
akranı olan birçok
genç gibi
12 Eylül 1980
darbesinin tam
ortasında doğdular,
büyüdüler...
Ve 23 yıl sonra
bir araya gelip
o günlere dair
hatırladıklarını
konuştular.

Çiğdem Mater, Uğur Yağmurdereli, Reşat Çalışlar.

12 Eylül Çocukları

Reşat Çalışlar: 1978 yılında doğdum, babam galiba 82 yılında hapse girdi, 80-82 arasını da kaçak olarak geçirdi. 84'te ilkokula başladığımda hatırladığım kadariyle babam hapiste değil gene kaçıyordu. Adam bir Kürt'tü.

Kaçak olarak video kasetleri çoğaltıyorlardı. Kaçak video olayı o dönemin tipik bir durumuydu. 80'ler Türkiye'si'nin tam böyle kokusunu veren bir olgu. Ben ilkokuldayken babam hep kaçaktı. Bir tek ilkokulun sonlarına doğru babam yeniden hapse girdi. Annem Nokta Dergisi'nde çalışıyor, muhelif haberler hazırlıyordu. Babamla hafta sonları görüşüyorduk, dedemle, anneannemle ve annemle birlikte kalıyorduk. Annem çok çalışıyordu. Cuma günleri bayağı geç geliyordu. Yanağımı soğuk pencereye dayayıp bekliyordum annemi.

Uğur Yağmurdereli: Benim de çok benzer. Babam 5 Mart'ta cezaevine girdi, ben 25 Mart'ta doğdum. Ve 91'in Ağustos'una kadar sürekli cezaevinde ziyaret ettim. Çok çeşitli cezaevleri gördüm. Aklim ermeden Anadolu'yu dolaşım. Çocukluğum hep böyle geçti. Daha sonra benimle yollarımız Bursa'da kesişti. İlkokul üç filan. Babalarımız yanyana yatıyordu. 1987 yılıydı hatırladığım kadariyle. Birkaç arkadaş daha vardı şimdi burada olmayan. Mehmet Çetin'in oğlu vardı; Savaş. Babamın Anadolu'da gezmediği cezaevi kalmadı.

Reşat : Bu sana bir perspektif kazandırmıştır.

Çiğdem Mater : O yüzden mimar

oldu, binaların perspektiflerini öğrendi. Aşırı ciddiyetsizleştik, biraz ciddi olalım. Ben anlatayım. Ben de 78 yılında doğdum, babam 80 Kasım'ında yakalandı. 85 yılında hapisten çıktı. Sonra bir daha yakalandı, bir yıl daha yakalandı. O dönemlerde şey ilginç oluyordu tabi; babam Mamak'ta yatıyordu. İlkokuldasın ve her hafta bir yere gidiyorsun. Mevzuya öyle baktığında, daha hiç farkında değilken eğlenceliydi.

Uğur : Aynı durum bende de vardı, aynı ilkokulda okuduğum arkadaşlardan başka bir hayat yaşıyordum. Bir bakıma benimki daha maceralıydı. Okul arkadaşlarımdan farklı olarak haftada bir kere cezaevine gidiyordum.

Çiğdem : Okula ne söylenmişti?

Uğur : Okula bir şey söylenmesi gerekmiyor aslında.

Çiğdem : Benim hocamın haberi vardı. 15 günde bir İzmir'den Ankara'ya görüşe gidiyordum. Kimse bana "Aa bunun babası hapiste" demiyordu.

Reşat : İlkokulda ben kendimi solcu çocuğu olarak diğer çocuklardan farklı bir noktada algılamadım. Ama, solcu çocuğu olmanın bana siyasetin dışında boşutlara da uzanan genel bir haksızlığa uğramışlık duygusu verdiğini söyleyebilirim. Tabii, haksızlığa uğramışlık duygusunun yanında haksızlığa uğramışlık duygusuyla alay etme eğilimi de vardı.

Çiğdem : Ben üniversitedeyken bile kendi yaşadıklarımın aynısını yaşamış insanlar bulmakta zorlandım. Benim babamın geleneğinde benim yaşında çocuk sayısı çok az. O dönem çocuk yapmak biraz sıkıcı bir şeydi.

Çiğdem : Ben üniversitedeyken bile kendi yaşadıklarımın aynısını yaşamış insanlar bulmakta zorlandım. Benim babamın geleneğinde benim yaşında çocuk sayısı çok az. O dönem çocuk yapmak biraz sıkıcı bir şeydi.

Reşat : İki dünya arasında kalmışlık diye bir şey var aslında. Alman Lisesi'nde okudum, Bilgi Üniversitesi'nde okuyorum, bir yönümlü bu ortamlara aitim. Diğer bir yönümlü de sol ve entelektüel çevrelere aitim. Bir tarafta daha hırslı, aç gözlü, materyalist ve daha elitist bir ortam var, diğer tarafta da daha mütevazı, daha ahlaklı, daha idealist bir ortam var. Ben kendimi ikisinin ortasında hissediyorum.

Çiğdem : Ben üniversiteyi Eskişehir'de okudum. Orada da iyi sayılabilecek bir öğrenci örgütlenmesi vardı. Herkes benden bir şey bekliyordu. Sen bir şeyden geliyorsun ve bu yolu takip etmek zorundasın gibi bir şey vardı. Buna kayıtsız kalmak gibi bir lüks yoktu.

Uğur : Gerçekten soyadı çok etkili. İnsanların beklentileri de o düzeyde oluyor.

Reşat : Sırf soyadı meselesi de değil tam olarak. İnsanların sana karşı meraklı bir bakışı oluyor. Bu çocuk bu dönemde çocuk olarak yaşadığı, bu kadar karışık yoğun şeylerin içinde büyüdü. Bu onda ne izler bırakmış olabilir? Sanki bir deney tavşanıymışın gibi insanlar seni incelemek istiyor. Haksız da değiller aslında.

Uğur : Röportaj yapıldığında sorulan bazı hamasi sorular vardır; Cezaevinde hiç babanı düşünüp ağladığın oluyor mu? Tabi ki özlerim. Babası kamyon şoförü olup her gün mal taşımaya giden bir

kamyoncunun oğlu da babasını özler. Ama, gene de, dışarıdan görüldüğü kadar trajik değildi. Bana doğal geliyordu bir şekilde. Geçenlerde iki ilkokul arkadaşım ile görüştüm, onlar "Aslında senin babanın kim olduğunu ve cezaevinde olduğunu biliyorduk ama bu konuda sana hiçbir şey söylemedik" dediler.

Çiğdem : İşin bir de şöyle bir yönü var. Herkesin hayatında bir takım amcalar ve teyzeler var. Bizim hayatımızdaki amca ve teyzeler diğerlerine göre biraz daha farklı. Bir kere biz onlara amca ve teyze demiyoruz. Ahmet Amca bizim için sadece Ahmet, ama aslında Ahmet Türk solu için çok önemli birisi. Oysa biz onu hiç öyle görmemiştir. Bizim hayatımızdaki karşılığı o değil. Ben şöyle cümleler duydum mesala; "Bizim sadece kitap arkalarında isimlerini okuduğumuz insanlara sen isimleriyle hitap ediyorsun."

Uğur : Bizim yaşadığımız hayat sıradanlıktan uzaktı. Bu bizim için bir şanstı.

Reşat : Dışarıdan bakıldığında herkesin çok önemli adamlar olarak gördüğü adamları ben 'o da kim oluyormuş' diye küçümseyerek algılıyordum.

Uğur : Tabi önemli insanların en gizli sırlarını biliyorsun. Bilmem kimin çapkınlığını biliyorsun, bilmem kimin özel hayatında ki sırları filan biliyorsun.

Reşat : Benim için şöyle komik bir şey vardı; Türk solunun, Türk gazeteciliğinin çok önemli isimleri benim için ula-

şılması çok kolay kişilerdi. Onları çok önemsemiyordum. Buna karşılık Alman Lisesi'ndeki sıradan çocuklar benim için çok daha zor ulaşılabilen kişilerdi. Bir şekilde beni fazla tuhaf buluyorlardı, aralarına almak istemiyorlardı. Benim gözümde onlar büyüyorlardı. Aslında bu çocukların tek özelliği sınavda yüksek puan almış olmalarıydı. Gerçekten çok yüksek puan almışlardı bunu inkar edemeyiz. Hem zengin ailelerin çocuklarıydı hem de zekiydiler. Ama sonradan bana çok ilginç gelmemeye başladılar.

Çiğdem : Lise döneminde ben bunun çok farkında değildim, açıkçası söz edilen insanların kimler olduklarını hayatımdaki amcaların, abilerin geçmişte neleri sırtlarında taşıdıklarını bilmiyordum. Mevzuyla tam olarak bunlar bunlar mı diye söylemem 17 yaşına dayanıyor. Ben Türkiye yakın siyaseti ile ilgili ne öğrendiysem okuyarak öğrendim, annemler hiçbir şey anlatmadı. Ailesel anekdotlar haricinde tabi. Bu bir şekilde koruma içgüdüsiydi. Hep konuşuldu ama konuşmalar açıklayıcı değildi, 12 Mart'la ilgili çok şey biliyordum ama 12 Mart'ın ne olduğundan haberim yoktu.

Reşat : Benim içinde aynı şey geçerliydi. Birçok konuda olağanüstü ayrıntılar biliyordum ama konunun temelini bilmiyordum. Bir süre sonra merak etmeye başladım.

Çiğdem : Benim merak etmeye başlamam üniversiteye denk geliyor.

Uğur : Ben biraz daha meraklıydım aslında. İlkokulu bitirdiğimde bütün dünya klasiklerin okumuştum.

Çiğdem : Ama dünya klasiklerinde Türk Devrim Tarihi yazmıyor. Mesala Reşat, ilkokul üçte Tolstoy'ları bunlar pembe dizi diye fırlatıyordu.

Reşat : O, orta birdeydi.

Çiğdem : Ben o dönem hâlâ lpek Ongun okuyordum.

Reşat : Bende hep bir beğenmeme havası vardı. Önemli solcuları, gazetecileri filan beğenmezdim, onlar da kim oluyormuş derdim.

Çiğdem : Bir de şöyle bir durum var herkeste galiba. Eve geç gelen, çalışmak zorunda olan anneler var. Benim annem 80-83'te Yeni Asır'da çalışıyordu ve gece üçte eve geliyordu. Gece eve gelmeler o dönemde pek anlaşılamayan şeylerdi. Tabi bir şekilde para kazanılması gerekiyordu. Babamın babası dedem Hava Kuvvetleri Komutanı; biz dedemle birlikte Mamak'ta görüşlere gidiyorduk. İstanbul'dan Ankara'ya gidiyorduk, Orduevinde kalıyorduk. Orduevinden çıkıp hapse babamı ziyarete gidiyor, saatlerce hapiste kuyruk bekliyorduk. Gittiğimiz cezaevi bir askeri cezaevi idi. Bu bir asker egosunun zor kaldırabileceği bir şeydi. Benim çok komik görüş hikayelerim de vardır. Annem Yeni Asır'da çalışıyordu. Vakko o zaman Superfine çikolatasını yeni getirmişti. İzmir'de de bir lansman yapıyordu, annem de elinde bir kutu çikolatayla eve geldi. O sıralar demek ki çok parasızmışız, bunu yeni yeni

düşünmeye başlıyorum. Ben çikolatanın büyük bir bölümünü yedim ve sonra düşündüm ki babama da götürmem lazım. İnce kareli çikolataları üçlü beşli paketler halinde sarıp montumun içine, çorabımın içine sakladım. O sırada ben kafamı bir de şu noktaya takmıştım. Üzerimi aramak isteseler, ben aratmayayım istiyordum. Aranmayınca olay çıkartma fırsatını kaybetmiş oldum. Şuramdan buramdan çikolataları çıkarıp insanlara nasıl dağıttığımı hiç unutamam.

Reşat : Ya benim aklıma bir şey takıldı. Kaç zamandır Uğur'a sormak istiyordum. Eşber Yağmurdereli önemli ve orijinal bir fenomen. Türkiye'nin dünyaya pazarlayabileceği az sayıda üründen birisi. Senin bu durumdan yararlanıp kızlarla yakınlık kurduğun oldu mu?

Uğur : Hayır öyle bir şey olmadı. Ayrıca hiç kendimi babamın mirasını taşıyan bir insan olarak görmedim. Babamla olan ilişkimiz arkadaş gibidir.

Reşat : Ben Eşber Yağmurdereli'nin oğluyum, ona göre ağır oturaklı davranmam gerekiyor diye düşündüğün oldu mu?

Uğur : Aslında pek öyle düşünmedim. Hiçbir zaman babamın ve benim insanlarla olan ilişkilerimiz resmi, soğuk ve diplomatik olmadığı için böyle bir durum olmadı. Zaten babam da rahat bir insandır. Ben Eşber Yağmurdereli'yim, ona göre davranayım şeklinde bir anlayışı yoktur.

Reşat : Bir babanın ismi altında ezilme durumu olmadı değil mi?

Çiğdem : Ben bizim gibi yetişen kimsede öyle bir şey olduğunu zannetmiyorum.

Uğur : Hayır, böyle bir durum olmadı. Babamın yolundan yürümeyi tercih etseydim belki böyle bir durum olabilirdi, ama ben mimar olmayı tercih ettim.

Reşat : Ben de babam gibi yazar olmayı tercih ettim. Babamın yazdığı Cumhuriyet Gazetesi'ne çok zıt bir gazete olan Habertürk Gazetesi'nde köşe yazarlığı yaptım. Babamdan farklı olarak politik konularda değil kültür, sanat, sosyoloji, popüler kültür gibi konularda yazılar yazdım. Yani hem babamın yolundan yürümüş oldum hem de babamın yolundan farklı bir yolda yürümüş oldum. Şu anda da Hayvan Dergisi'nde ve Radikal Gazetesi'nin pazar ekinde popüler kültürü savunan ve bu anlamda klasik sol kültüre karşı çıkan yazılar yazıyorum. Aslında, kalitesiz solculuğu yapmamanın, bir filme bir kitaba kalitesiz solcu bakış açısıyla bakmamanın yollarını bir bakıma ailemden öğrendiğimi söyleyebilirim. Kalitesiz solculuktan kaçma yolları, ailemin bana kazandırdığı en önemli şeylerden, en temel düşünce mekanizmalarından biriydi. Hatta, beni "kalitesiz solculuktan kaçma mekanizması"nın yetiştirdiğini söyleyebilirim. Tabii, kalitesiz solcu olmamaya çalışmak, ille de kaliteli solcu olmaya çalışmak anlamına gelmiyor. Solcu olup olmadığımı emin değilim.

Uğur : Ben de. H

BİLİNMEDİK BİR DİLDE

HELOISE METNİ

yeah yeah ye yeah yeah ye

my Heloise, I got to please her

for my classy şowellleaaaah

la grande Heloisaaaa

la la la la pietessa

Onun sevgisi benim ama o yok.

not. I find it hard to realize

that love was in her eyes.

It's dying now.

Bilinmedik Bir Dilde Heloise Metni

yeah yeah ye yeah yeah ye

my Heloise, I got to please her

for my classy şowellleaaaah

la grande Heloisaaaa

la la la la pietessa

Onun sevgisi benim ama o yok.

Not: I find it hard to realize

that love was in her eyes.

It's dying now.

Sözü Can Yücel'e getirelim. Kendisine hayranlığını bildiren bir hanıma, "Yatalım öyleyse" diyecek kadar açıksözlü oluşuna, "Aşk olsun!" diye sitem eder görünen hanıma "Aşk da olacak elbet!" demesine.

Dili Çözük Bir Ozan: Can Yücel

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

Şiirinde "g.t" sözcüğünü kullandığı için, "müstehtecen" yayın yapıyor diye, Can Yücel mahkemeye düşmüştü. Yargıç yukardan bakıyor Can Yücel'e, Can Yücel yargıcın sabrını taşırmamaya çalışarak bir olay anlatıyor:

"Babası, ateşler içindeki hasta çocuğunu kasaba hekimine götürüyor. Kasaba hakimi babacan bir adam. Çocuğu muayene edip üç ilaç yazıyor:

- Yemeklerden sonra birer hap içsin, kaba yerinden iğne vurulsun, rektal yolla fitil kullansın, diyor.

Eve dönen baba hekimin söylediklerini eşine aktarıyor. Eşi rektal yolun ne olduğunu soruyor.

- Ben ne bileyim, diyor baba, sen bilirsin sanmıştım.

- Ben nerden bilecektim efendi! Çocuk ateşler içinde yanıyor. Git şunun doğrusunu öğren.

- Gideyim, gideyim ama, hekim dediğin de büyük adam. Küçük bir şey için adamı kızdırmayalım.

- Ne yapalım, kızarsa kızsın, çocuk iyileşsin de.

Baba yeniden kasaba hekiminin yanına varır.

- Sayın doktorum, şu rektal yol neydi? Anlamadık da, diye soracak olur.

Kasaba hekimisi babacan bir tavırla,

- Makattan oğlum, makattan, diye açıklar.

Haa, demek öyleymiş, diye anlamış gibi bir tavır takınır baba.

- Makattanmış hatun, diye bilgi verir eşine.

- Makat ne efendi?

- Makat mı? Ne bileyim ben canım, sen bilirsin sanmıştım.

- Ben nerden bilecektim efendi! Git şunun doğrusunu öğren.

- 'Git şunun doğrusunu öğren' demek kolay, koskoca kasaba hekimisi bu yahu! Böyle küçük bir şey için iki de bir rahatsız edilmez ki adam. Bu büyük adamların öfkesi de büyük olur.

Çocuğunun hastalığı söz konusu olunca kadın yırtıcı bir şahin kesilir:

- Bana bak efendi, hekimin kızmaması benim umrumdaydı sanki! Çocuk ölsün mü yahu? Kadın hakimle ben gidecek değilim ya. Git şunun doğrusunu öğren. Hekim kızarsa kızsın.

Hasta çocuğun babası, gene boynu bükük, kasaba hekiminin karşısına çıkar:

Kasaba hekimisi, gene babacan bir tavırla, biraz da yüksek perdeden,

- G.tüne koy be birader, g.tüne! deyin, adamcağız oradan nasıl sıvışıp eve döndüğünü bilemez. Hekimin doğru söylediğine inanmaz da,

- Ben sana demedim mi, der karısı

na, adam kızdı işte, g.tüne koy dedi. Bunlar büyük adamlar, kızdırmaya gelmez."

Olay böyle mi anlatıldı? Yargıç can kulağıyla Can Yücel'i dinledi mi? Sabır gösterebildi mi, bilemem, ama Can Yücel 'beraat' etti.

Yargıç dediğin de öyle sabırla dinlemez insanı.

Muhtar Körükçü bir zamanlar TRT'de çalışırdı. 'Müstehtecen' bir yayın nedeniyle, sorumlu dairenin başında olduğu için, yargıcın karşısına çıkar:

- Sayın yargıcım, diye söze başlar.

Yargıç, kürsünün üzerinden gürültülü bir sesle azarlar Muhtar Körükçü'yü:

- Bana bak, öyle yargıç deyip durma. Onun sonunda 'gıç' var. "Ben hakimim" diye kükrer. Muhtar Körükçü alttan alarak yargıcı yatıştırır.

Lisedeki başmuavinimiz "G.t Tahsin'in takma adı nice çağrışımlara yol açtı! Adamın takma adı öyleyse, kibarlık olsun diye, 'kıç' ya da 'popo' diye değişteremezsiniz ki!

Demek araya nokta konunca o sözcük müstehtecen olmaktan çıkıyormuş.

Ne var ki Anadolu insanı sözün düzünü sever.

Fıkırayı bilirsiniz. Hani onbaşı manga erlerini toplamış.

- Adımı iyi belleysin. Adım Ahmet, soyadım Kırç. Yanlışlıkla 'r'yi unutarak söyleyenin gözünü patlatırım.

Biraz sonra erleri sınava çekmiş. Erlerden biri, adını soran onbaşıya,

- Ahmet Gört, komutanım! diye yanıt vermiş.

Anadolu insanı açık yürekli davranışıyla sözün düzünü söyler.

Yarı aydın, bilir gibi bir suskunluk

içindedir.

Rahmetli Hocam **Cihat Abaoğlu**'nun dilinden düşürmediği bir tekerleme vardı:

"Bilirsin ki bilmezsin
Bir bilene sormazsın
Bilirsin ki sorarsan
Bilirler ki bilmezsin."

O, her şeyi özümsemiş, bilgece bir olgunluğa varmış kişinin kendinin gerisine çekilmesindeki suskunluk başka; hiçbir şey bilmeyen kişinin bilir gibi görünmesindeki yapaylık yine başka.

Seyhülislam Yahya Efendi'nin dizisini nasıl yorumlarız?

"**Bahr isen de katre-i nâciz gös-**

ter kendini."

"Yerine göre insan bilgisini azıcık gösterecek olsa, onun ne denli derin bir kişi olduğunu bilen bilir."

Bir de kültür izlencelerini yöneten sunucuları düşünelim: Yüzlerinde yapıştırmaya bir anlam vardır. Derlemeye çalıştıkları bilgiyi hazır konuşmalarla kullanmak isterler. Belli ki söylediklerinin anlamına varabilmiş değillerdir. Kimi zaman gözlerini süzerek, kimi zaman araya ilgisiz bir söz sıkıştırarak, 'allame' oldukları izlenimini uyandırmak isterler.

Bunda oldukça başarılı olanlar da var.

Sözü Can Yücel'e getirelim. Kendisine hayranlığını bildiren bir hanıma, "Yatalım öyleyse" diyecek kadar açıksözlü oluşuna, "Aşk olsun!" diye sitem eder görünen hanıma "Aşk da olacak elbet!" demesine.

Bunlar hep işin şaka yanı. İlişkiler kolayca çözüme ulaşmıyor, aynı yolu birbirimizden habersiz yürüyoruz.

O zamanlar **Edebiyatçılar Derneği**'nin sorumlusuydum. Tepebaşı'nda **TÜYAP** günleri vardı. Can Yücel Edebiyatçılar Derneği adına bir konuşma yapacaktı. Can Yücel konuşacağı zaman dinleyenler salonlardan taşardı.

TÜYAP'ın canayakın hanımlarından biri, rahat bir aldırmaçlık içinde,

- Can Yücel gelmeyecekmiş, dedi.

- Neden? diye sordum.

- Vallahi bilmiyorum. Bekliyoruz dedim, gelmiyorum dedi.

Bu hanım kıza o aldırmaç davranışının anlamsızlığını açıklamak yarar sağlamayacak.

Kuzguncuk'tan Tepebaşı'na gelmek Can Yücel için sorun değil. Ama bize yakışan onun ayağına gidip çağırmasıdır.

TÜYAP'taki çalışmaların eş güdümünü sağlayan **Deniz Kavukçuoğlu** incelikli adamdır. Durumu çitlatmam yeterli oldu.

Can Yücel'i aradım,

- Sevgili Can, seni almaya geliyorum.

- Ha, sen geliyorsan o başka, dedi.

Evin bahçe kapısına bir not iliştirilmişti: "İskele kahvesindeyim."

İskele kahvesinde şarabını yudumluyordu. Gecikmeyelim diye, şarap tüketimine biraz yarıdım oldum.

Konuşma salonuna zamanında yetiştik. Deniz Kavukçuoğlu'nun bir başka inceliği: Masada kalın bir bardak, bir şişe kırmızı şarap Can Yücel'i bekliyordu.

Salondaki kalabalığın önemli bir bölümünü "Aşk olsun!" diye sitem etmeyecek olan hanımlar doldurmuştu.

Ankara'da, her gelişinde eşim **Prof. Dr. Leziz Onaran** Can Yücel'i sağlık denetiminden geçirirdi. En son, sanırım 1995'te dilinin altında bir tümör vardı. Yakın arkadaşı **Cumhur Özdemir** ona sahip çıktı, Bayındır Hastanesi'nde ameliyat edildi. Kötü bir şey çıkmadı. Dili çözüldü. Sözleri anlaşılabilir başladı.

Can Yücel İzmir'de önemli bir ameliyat daha geçirdi, 13 Ağustos 1999'da ölümüne yenildi.

Yaşama serüvenimiz yenilgilerle yüklüdür.

Memet Fuat "Ölünceye Kadar"

adını verdiği günlüklerinde 14 ağustos 1999'da hepimizin paylaştığı şu görüşlere yer veriyor:

"Sevgili Can Yücel... En güzel şiirim yaşamım derdi. En güzel şiirine son noktayı koydu,

Şairler ölmez! Şairlerin arkada bıraktıkları ölü.

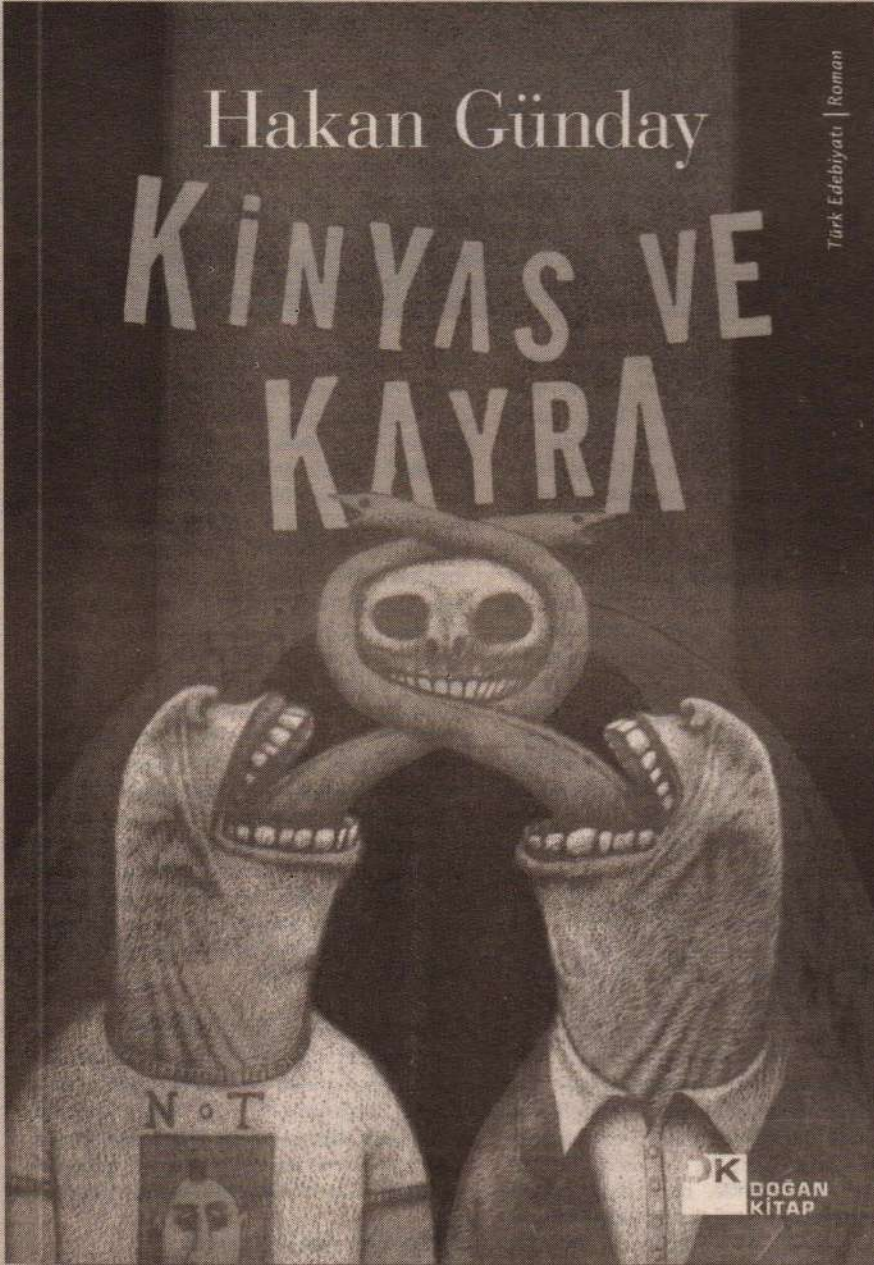
Başı sağ olsun..."

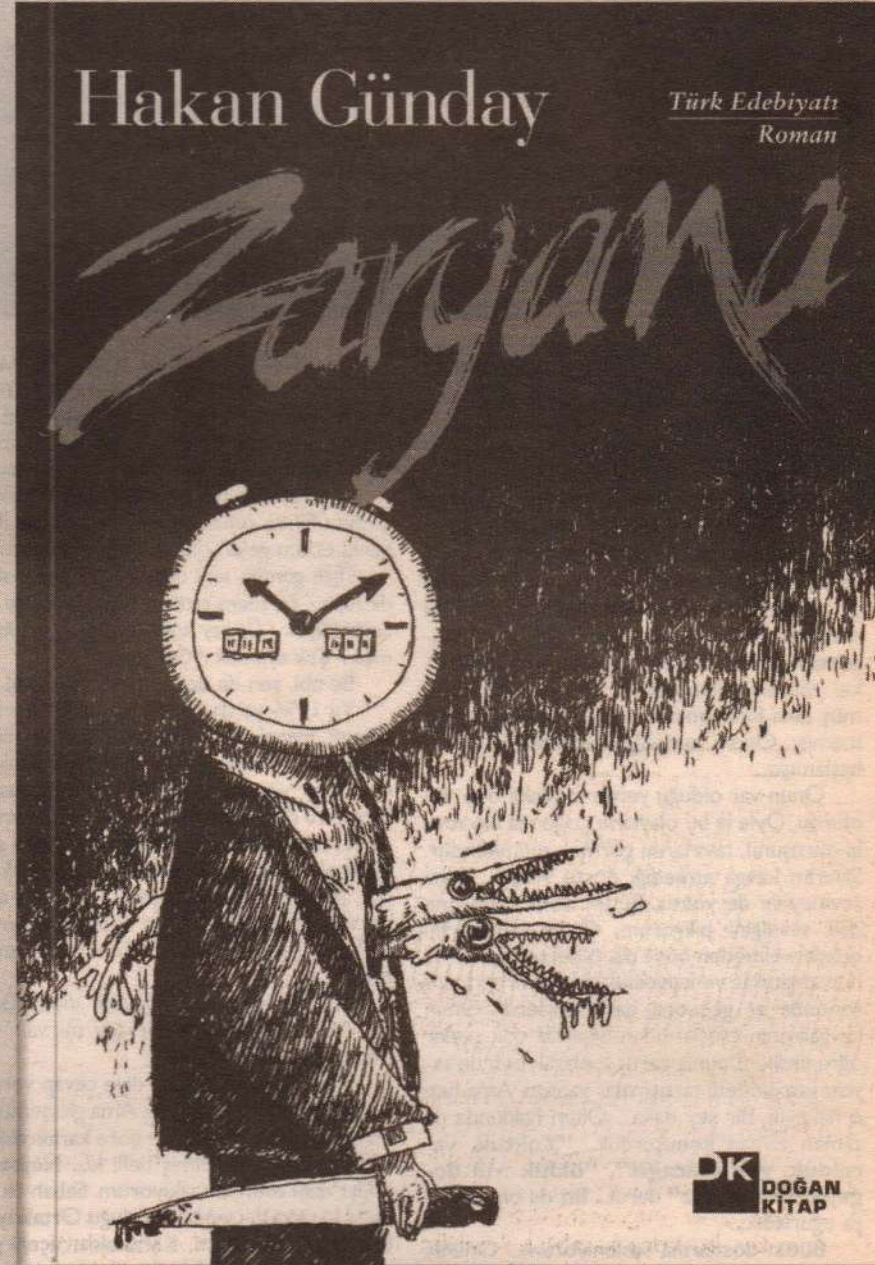
“Hakan Günday diye biri !..

3. baskı

2. baskı

“Hayatın anlamı”ndaki şiddete şiddetle karşı koyanların romanı.
Kinyas ve Kayra insanın, insan da Dünya’nın sonudur...

“Bir kentte yaşadığınız, bir insan olduğunuz ve en önemlisi
âşık olmadığınız için kendinizden utanmalısınız!”

14 Temmuz'da 53 yaşında geçirdiği bir trafik kazasında yaşama veda etti. Kimliği tespit edilmesine rağmen 13 gün hastane morgunda bekletildi. Tam kimsesizler mezarlığına gömülmek üzereyken, ailesinin çabasıyla izi bulundu ve heykeltraş kardeşi Rahim Ekiz'in de bulunduğu mezara defnedildi. Ulaşabildiğimiz ressam arkadaşlarına, dostlarına, eleştirmenlere onu sorduk.

Rafet Ekiz

Kardeşi Turgut Ekiz Anlatıyor:

Onun sanatçı kimliği, yaşama dair olan felsefi düşüncelerini bu konuda otorite olan dostları daha iyi yapacaklardır... Ben daha çok abim **Rafet Ekiz**'den bahsetmek isterim.

Yakın dostları da bileceklerdir. İnanılmaz inatçı bir kişiliğe sahipti... Bildiği yolda yürür ve asla bu yoldan şaşmaz ve en ufak bir taviz vermezdi... Annem ona kızdığı zaman **"İnatçı olacağı hamileyken belliydi... Onu düşürmek için çok uğraştım, ama düşüremedim"** derdi... Evet, annem kendi ilkel yöntemleriyle belli ki çok çocuk düşürmüştü, ama Rafet abimi inat yüzünden düşürememişti. Onun inatçılığı annemin karnında başlamıştı...

Onun var olduğu yerde mutlaka olay var olurdu. Öyle ki bu olayların çoğunda hayattaki duruşunu, tavırlarını görmek mümkündür. Sanırım kavga etmediği dostu yoktu... Ama sevmeyeni de yoktu. Bütün dostlarının onu çok sevdiğini biliyorum. Onun kavgalarını dostları ölmeden önce de, öldükten sonra da hep anlatırlar ve kakhahalarla anlatırlardı. Ve sonunda er geç ona hak verirlerdi. Onun kavgalarının çıkışlarından hepimiz çok şeyler öğrenirdik. Onunla kardeşi olarak ben de sayısız kez şiddetli tartışmalar yaptım. Ama hep o haklıydı. Bir şey daha... Ölüm hakkında da zaman zaman konuşurduk... **"Yoktuk, var olduk, yok olacağız"**, **"öldük mü doğaya karışacağız"** derdi... Biz de onu doğaya uğurladık...

Bütün dostlarına sesleniyorum... Onunla güzel anılarını, ders alınacak kavgalarını, olaylarını lütfen derleyip toparlasınlar ve bana ulaşırsınlar.

"RAFET'ÇE" adlı kitap altında bunları yayınlamayı düşünüyoruz... Kitap düşüncesi onu doğaya karıştırdıktan sonra aklıma geldi...

Kime desem, biz de düşündük dedi... Cenazesinde herkes onunla ilgili bir anısını anlatıyor ve kakhahalarla gülüyordu. Kime

sorsam "Ooo benimle ne anıları var!" deyip başlıyorlar anlatmaya ve başlıyoruz gülmeye. Eee madem öyle bir anı kitabı olsun ve herkes ne biliyorsa anlatsın, kitabı okuyanlar da gülsünler, onu daha iyi tanısinlar istiyorum.

Ölümünden birkaç gün sonra arşivlerine girdim. Elime onun bir şiiri geçti. Çok ilginç. Sanki erken gelen ölümünü bilerek yazmış.

"İşte gördük seni dünya / Ne gerçeksin ne de rüya / Bir resim çizilmiş suya / Sahada ışık / Saha büyük / Üç şey kalbi öldürür / Çok konuşmak / Çok uyumak / Çok yemek"

Be abi, sen de üçünü severdin hanı!...

Yıl 1996 ya da 97. Kesin tarih hatırlamıyorum. Hatırladığım tek şey Rafet abimin yaşadığı olay. Gecenin üçünde bir dizi filmin çekiminden yorgun argın gelmiş uyumuştum. Sabah 10'da tekrar kalkıp çekime gideceğim. Ama sabaha karşı beş buçukta abimden gelen telefonla uyandım. Telefonun ucunda konuşan abimi anlamaya çalışıyorum. Tabii alkol-den dili dolandığından ne dediğini anlamakta zorlanıyorum. Zorlansam da sonunda anlıyorum.

"Ortaköy karakolundayım" diyor. Bense "Ne oldu, önemli bir şey mi var" diye merak dolu soruma, o:

"Yoo haberin olsun" diye cevap veriyor.

Telefonu kapatıyoruz. Ama gitmemek olmaz. Karakola düştüğüne göre karakolluk bir durum meydana gelmiş belli ki... Neyse Üsküdar'daki evimden çıkıyorum. Sabah ilk motorla karşıya geçiyorum, soluğu Ortaköy Karakolu'nda alıyorum. Karakoldan içeri girer girmez, hemen sağdaki küçük bir odada (misafirhaneymiş) abim masaya oturmuş, masa üstüne de fındık fıstıkları koymuş tek tek yiyor halde buluyorum. Tabii kafa o biçim. "Ee ne oldu, durum ne" dediğimde, kısık gözlerini daha da kısarak, komiser ve polisler hakkında başlıyor konuşmaya...

"Kimliklerimi aldılar, vermiyorlar..." diyor.

Tabii durup dururken almazlar. Rafet bu! Mutlaka yapmıştır bir durum, alıp getirmişlerdir. Neyse "Ben komiserle görüşeyim" deyip çıkıyorum. Hemen karşı odaya geçiyorum. Burası daha büyük bir oda. İçeride beş-altı polis oturuyor. Ben içeri girdiğimde komiserin gençten birine bağırıp çağırdığını görüyorum. Komiser gence bağırırken bağırıyor. Ben de içimden "Tüh be şu zamanlamaya bak... Şimdi bağırıtı sırası bana gelecek" diye düşünürken, sonunda komiser genci kovarcasına çıkışıyor. Genç çıktıktan sonra ko-

miserin çatık kaşlı, sert bakışları bana çevriliyor. "Ne var?" diye sert tonda bir soru ile karşılaşınca ben ezile büzüle: "Karşı odada oturanın, kardeşiyim" diyorum... Ben der demez komiserin yüzü bir an da değişiyor ve pişmanlık belirtisi beliriyor ve kollarını iki yana açarak:

"Kardeşim, bu adamı nereden göz altına aldık ya! Adam geldiğinden beri bize fırça üstüne fırça çekiyor, ne biçim adamdır bu... Ya nezarethaneye atacacağım ama, adam belli ki değerli biri. Misafirhanede oturttum ama bize demediğini bırakmıyor..." diye dert yanınca komiser, ben de "Çok değerli bir ressamdır, kendisi ile konuşurum" diyorum. Komiser dertli dertli devam ediyor: "Aslında serbest bırakacağım ama bırakamıyorum da. Gerekli tahkikata başladık. Sicili için işlem başlattık, kütüğünden onu bekliyorum. Yoksa çoktan salacağım."

Anlıyorum ki polis de pişman olmuş, ama n'apsın. Başlattıkları bürokratik işlemin bitmesini bekliyorlar. Neyse ben tarafları barıştırdım. Ve ayrıldım. Temiz kağıdı gelince de abimle polisler güzel bir kahvaltı yapmışlar. Hoşsohbetten sonra da "Rafet Bey gene bekleriz, lütfen gelin" diye uğurlamışlar.

Tabii burada neden karakola aldılar diye insan düşünmeden edemiyor. Yetmişli yılların sonunda Ortaköy'de abimin resim atölyesi vardı. Garip, ilginç bir mekandı. Üç yüz metre kare genişliğinde, dört duvar çevrili olan yapının üstü de tenekelerle kaplı bir mekandı. Ortasında da koskocaman bir ağaç vardı. Yıllar sonra Ortaköy rant merkezine dönüşüncü yapıyı lüks bir restorana çeviriyorlar. Ee haliyle de ağacı kesiyorlar. Abim de gecenin bir vaktinde orayı görüyor, ağacın da yerinde olmadığını görünce başlıyor ağacı kesene de, restorana açana da küfür... Onun için ağaç yaşam demek, hayat demek...

1985 yılının Ocak ayında Hadi Çaman-Yeditepe Oyuncuları'nda çalışıyorum. "Durdurun Dünyayı İncek Var!" adlı oyunu oynuyoruz, karlı buzlu bir günde. Abim oyuna geleceğini söyledi. Ben de Hadi Çaman'a "Akşama oyuna ressam olan abim gelecek" dedim. Ressam bir abim olduğunu biliyorlar ama henüz tanışmamışlardı. Hadi Çaman "Hemen yer ayırtalım" dedi ve bir davetiye yazdı. Akşam oyun dokuz on beşteydi. Sekiz buçuk gibi abim geldi. Gelişi, kulise girişle kafadan insanları etkiledi. Üstünde Vakko'dan aldığı çok şık bir palto (Paltonun bir kolu boydan boya sökülmüş halde), altında da bit

pazarından aldığı gemici pantolonu vardı. Saç sakal birbirine girmiş, kafası iyi, keyifli bir halde, kulis kapısında durup, gözlerini kısarak bir süre içeridekilere baktı, içeridekiler de meraklı bakışlarla onu süzüyorlardı. Bütün tiyatro çalışanlarını bir anda etkilemişti. Abim sonunda oyunculara **"Çiçek getirecektim, ama çiçeklere çiçek getirilmez"** deyince herkesi gene şok etmişti. Sonunda Hadi Çaman oturması için içeri buyur etti, paltosunu da çıkarıp, hemen kapı girişindeki askıya astık. Ve **Rafet Ekiz**, her zaman ki dervişane söylevlerine başladı, o konuştuğuna oyuncuların merak, beğeni ve hayranlıkları da artıyordu. Sonun da oyunun başlamasına beş dakika kala ilk zil çaldı. Hadi Çaman "Rafet Bey oyuna başlayacağız" deyince abim salona geçmek üzere yerinden kalktı ve kapıya yöneldi. Paltosunu almadan kapıdan çıktığını gören Hadi Çaman "Rafet Bey, salon soğuk oluyor, paltonu giysen" der demez, Rafet tam kulis kapısından çıkarken durdu ve gözlerini gene kıstı **"Sevginin üretildiği yerde ben üşümem"** deyip çıktı...

Ahmet Erkut Anlatıyor:

Muhabbette laf geldiğinde anlatmıştı. Kızılderili reislerinden bir tanesi beyaz adama "Sizi hiç anlamıyorum" der. "Ölüm korkusu ile her gün yaşayıp küçük küçük uyursunuz ve bir kez ölürsünüz, oysa bizler her gece küçük küçük ölüp bir kez derin uykuya yatarız."

Eyüp Öz Anlatıyor:

1998'in yaz sonlarıydı. Yeni taşındığı için yerini pek kimsenin bilmediği Kuzguncuk sirtlarında iki katlı, bahçeli bir evin üst katını kiralamıştı. Ev ve atölyeyi ayırmak lazım derdi ve öyle yaptı.

Ressam arkadaşı Sali Turan'ın telefonundan beni aradı, adresini verdi, gittiğimde diz kapağının biraz aşağısından ağacın alçılığı olduğunu gördüm. Hisar'da bir mazgal deliğine ayağı sıkışmış, düşerek ayağını kırmış. Baltalıman'ında hastanede alçıya almışlar. Bir gün sonra personele sinirlenip volkswagen arabasına binip eve dönmüş. Ben hemen her gün yanına uğruyordum. "Eyüpcüm bugün daha iyiyim. Yarın gelirken bana süt ve yoğurt al vücudumun kalsiyuma ihtiyacı var ve ben bunu hissediyorum" dedi. Kalsiyum takviyesi bir haftaya yakın devam etti. Ama durumunun görüldüğünden daha kötü olduğunu hissediyordum. "Alçı ayağımı çok acıtıyor, galiba çok sıkı sardılar" gibi şikayetleri her gün

artmaya başladı.

Aslında kalçasına kadar olan alçıyı her gün biraz keserek diz kapağının altına kadar indirdiğini söylediğinde ben de hem şaşırıp hem panikledim. Alçıyı tamamen çıkarmak istiyordu ve beni de doktorların alçıyı almak için verdikleri sürenin dolmasına iki gün kaldığına ikna etmeye çalışıyordu. Ben bu arada Kuzguncuk'ta Dr. Gökhan Göker'le başta olmak üzere bütün sanatçı dostlara Rafet'in sağlığının iyi olmadığını, bir an evvel bir hastane bulmamız ve gerekli tedaviyi yaptırmamız konusunu görüşüyorduk.

Bir akşam üzeri uğradığımda "Eyüp senden bir ricam var, sakın itiraz etme, ben bunu çok düşündüm." Bu alçıyı bu akşam çıkaracağım. Sen bakkaldan bana 10 yumurta 1 kilo un ve eczaneden sargı bezi ve pamuk al ve senin yardımına da ihtiyacım var" deyince ben gülmeye başladım, aklımdan geçenleri anılamıştım. Bir saatten fazla tartıştık. Vazgeçmesi mümkün değildi. Bensiz de yapacağını ve bu alçıdan bir an evvel kurtulmak istediğini söyleyince bu Rafet'tir yapar diye düşündüm. Ayrıca bir gün sonra hastaneye yatma durumu vardı.

Alçıyı çıkarmaya beni ikna etmişti. Alçıdan kurtulan ayağının bilek kısmı morarmaya başlamıştı, tuttum ve kemik yokmuşçasına aşağıya sarktığını gördüm.

Bir an evvel hastaneye gitmemiz gerekti. "Ne yaparsak bir an önce başlayalım" dedim. Ama aklımdan ne yapıp edip bir hastaneye bir an evvel ulaşmak geçiyordu. O gayet sakın bana yapmam gerekenleri anlatmaya başladı. İkimiz de bir sandalyenin ya da masanın ayağını tamir edermişiz gibi bir yandan gülüyor, bir yandan çalışıyorduk.

Yumurtaların beyazlarını bir kaba kırdım, unla karıştırıp boza kıvamında bir hamur elde ettik. Yumurta sarılarını ayrı bir kaba koymamı, onları sonra yemek için kullanacağını söyledi.

Ayrıca Avrupa'dan gelen kartonlarını uzun şeritler halinde kesip hazırladım. Bu hazırlıkları yaparken, bu tedavi yönteminin uygulanmış şekli ve uygulandığı yöreler konusunda Rafet beni bilgilendiriyordu.

Her ihtimale karşı önce bir kat pamukla ayağını sardım. Pamuğun üzerine ayağının formuna göre mukavvaları yerleştirip üzerine hazırladığımız yumurtu un karışımını sürüp en sonunda sargı beziyle sardım. Rafet çok sakindi, ya da öyle görünmeye çalışıyordu. Ayağını sağlama almıştık ve en az on kiloluk yükten kurtulmuştu. Saat gece 12'ye kadar güldük, şakaştık. Ertesi günü hastaneye gitmeye ikna etmiş, öyle ayrılmıştım.

Acıbadem Hastanesi'nde Rafet'in resimlerini almış bir doktor aracılığıyla randevu alıp hastaneye gidecektik.

Rafet'i hastaneye götürmek için heykeltıraş arkadaşım Erim Bayrı'yı yardıma çağır-

dım. Tek başına merdivenlerden indirip arabaya bindirmek çok zordu.

Gittiğimizde bütün sargılarını çözmüş olduğunu gördük. Kuruyan malzeme ayağını sıkmağa başlayınca o da hepsini kesip atmış, çarşafını yırtıp sargı bezi gibi ayağına dolamış.

O gün onu ilk defa tedirgin ve durumunun ciddiyetini kavramış gördüm.

Hastaneye girer girmez hemşireler kapıda bizi karşıladı, tekerlekli sandalyeyle müdahale odasına girdik. Az sonra doktor geldi, durumu görünce hafif bir gülümsemeyle geçmiş olsun'dan sonra sargıları çözerken bir yandan da hemşireye yazdırıyordu. "Ayağı kurumuş ve önceden çıkıkçı müdahalesi görmüş hasta" der demez Rafet "Rica ederim doktor bey, ne demek istiyorsunuz" ve beni göstererek "Eyüp bey, tanıştırayım arkadaşım heykeltraş ve aynı zamanda anatomi ve morfoloji konusunda bilgisi olan biridir, rica ederim." Doktor: "Anlıyorum Rafet Bey" dedi gülerken, "tıp dilinde biz bu adı veririz, ayrıca rapor yazıyorum sadece" "Hayır efendim, raporum da olsa böyle bir tanımlamayı reddediyorum ve yine söylüyorum, bakınız ikisi de heykeltraştır ve Eyüp'ün Anatomi ve morfoloji konusunda bilgisi vardır. Bu konuda üniversitede ders veren sanatçı bir dostumdur." Müdahale odasında Rafet hariç gülmekten kırılıyorduk. Kahkahalarımız koridora taşıyordu. Meraklı hasta ve hasta yakınları anlamsız gözlerle bizi izliyorlardı. Acil müdahale odasındaki hastanın yakınlarının, yani bizlerin gülüşmelerimizi şaşkınlıkla izliyorlardı.

Teşhis kondu, hemen ameliyat olacak, platin takılacaktı. Yalnız bir sorun vardı, ameliyat için istenen ücret çok yüksekti. Başka bir hastahane de ama aynı doktor ameliyat edecekti ve fiyat yüzde elli daha uygundu. Ertesi gün ameliyat ekibi Rafet'in yanına geldi. "Rafet Bey arzu edersen belinden yapacağımız bir iğneyle belden aşağısını uyuşturacağız, ameliyat sırasında sen uyanık olacaksın" dedi.

Rafet'in oluruyla ameliyat başladı, fakat bize söylenen süreyi aşmışlardı. Uzunca bir aradan sonra hemşireler refakatinde odasına getirildi. Bir süre kendine gelmesini bekledik. Beklentimizin aksine Rafet'e genel anestezi uygulanmıştı. Kendine geldiğinde durumu ondan öğrendik. "Eyüpcüm serseri kadın bana belinden bir iğne yapacağım biraz acı duyacaksın, ama korkulacak bir şey yok dedi. Ben bütün gücüm ve benliğimle kendimi bu acıya hazırladım, tamamen trans halindeyim ve hazırım dedim. Arkadaşlar ben böyle bir acıyı anlatamam, bütün hücrelerim parçalandı ve uzaya dağıldığı zannettim ve her bir parçamın tek tek çığlıklarını duyuyordum. Bundan böyle hayatta her türlü acı bana hafif gelir"

- Ee sonra ne oldu.

- Bütün enerjimi yitirmiştim ve olacakları düşünüyorken. Doktorun bana dönerek, "Rafet Bey bir iğne uyuşturmadı, ikinci bir iğne yapmak zorundayız. O anda ben bayılmışım, ikinci iğneye karşı koyacak hiçbir gücüm kalmamıştı. Önceden söyleselerdi, gücümü iki iğne için ayrı ayrı harcayabilirdim."

Ameliyat başarıyla sonuçlanmıştı, geriye kalsiyum takviyesi kalmıştı. Bol süt ve yoğurt.

Vecdi Çıracıoğlu Anlatıyor:

Yaşam yelpazesi sonsuz kenarlı, bir tür itaatsiz, uyumsuz ve aykırı Rafet Ekiz'i ölümünden sonra, sağlığında korkudan yanına değil gitmek, geçtiği sokaktan bile geçmeye korkan insanlar bir paye almak için -nasıl paye ise-

ikinci, üçüncü şahıslardan duyduklarıyla yaşamışlarçasına anlatıyor. Bu Can Yücel'de de böyle olmadı mı?

Rafet'le ilgili anıların yüzlercesinden hangisini anlatayım... Hisar'da geceleri, yakaladığı balıklarla beslenmesini mi? "Ben yol çizgisini" diyerek, gece yarısı trafiğin en yoğun caddelerinde yattığını mı? Meyhanelerde şapkasının altından çiğ balık çıkararak yemesini mi? Yirmi yıl sonra ilk kez gittiğimiz Beşiktaş-Malmö maçında yaptıklarını mı?...

Rafet Ekiz, hayatı dolu dolu yaşayan olaylara telmaşa yaklaşmayan ve öleceğini bilse üzerine korkusuzca giden ender insan yapılarından birine sahipti.

Sonbaharın son günleriydi. Rafet'le Hisar'da ayakakabılarımızı çıkarmış ayaklarımız denizde, şarap içiyorduk. "Yeter burada içtiğimiz, başka bir yer biliyorsan orada içelim" dedi. "Gel" dedim, "seni öyle bir yere götüreceğim ki çok beğeneceksin." Toparlandık ve şişelerimizi yola koyduk. "Nereye?" diye sordu. "Bekle görürsün" dedim.

Sahil yolu yürüdük ve Aşıyan Mezarlığı'nın denize bakan kapısının önüne geldik. Rafet, "Ne o, yoksa mezarlıkta mı içeceğiz" diye sordu. "Evet" dedim, "mezarlıkta içeceğiz. Önce Sarı Remzi'nin mezarına gidelim, oradan Orhan Veli'ye. Bakalım Orhan Veli'nin mezarına ektiğim maydanozlar büyümüş mü?" "Olmaz, ben gelmem" dedi. "Ne o?" dedim, "koskoca adam korkuyor musun?" "Eh, meh" gibisinden birtakım sözler ağzından döküldü ve mezarlığın kapısından içeriye girdik. Mermer mezarların kenarlarına basa basa Sarı'nın mezarına ulaştık ve onu şarapladık. Rafet'e baktım, sararmış ve titriyordu. Dağ gibi koca Rafet korkmuştu ve onca yıllık yaşamında başı dertten eksik kalmayan ve korku nedir bilmeyen arkadaşımın bir tek şeyden korktuğunu görmüştüm: Mezarlık...

Orhan Veli'ye gittik. Maydanozlar büyümüş, kopardık yedik şarap içtik ve içirdik. Rafet bir an önce mezarlıktan çıkıp gitmek istiyordu. Ben de ona inat, aynı yoldan geri gitme de ısrar ediyordum. Bir kere korktuğunu görmüştüm ya... Mezarlığın ana kapısından çıkarken, "Bana bak, sakın Hisar'da korktuğumu söyleme" dedi. "Merak etme, söylesem de zaten kimse inanmaz" dedim gülerken.

Aradan birkaç gün geçmiş, Rafet'le Yakup'ta öğle rakısı içiyorduk. Kardeşi Rahim, arkadaşlarıyla geldi. Bana selam vererek, başka bir masaya geçti. Rafet, kardeşiyle konuşmamıştı. Ben sormadan Rafet, "Adam sanatçı mı, inşaat bekçisi mi anlayamadım. Sabah akşam inşaat. Başına bir şey gelecek, elini ayağını kıracak, heykel yapamayacak. O yüzden kavgı ettik" dedi. "Ne inşaatı" dedim. "Nişanlısının babasının inşaatı" dedi. Bir şey demedim. Az sonra, Rafet bir şey almak bahanesiyle dışarıya çıktı. O kadar iyi biliyorum ki, Rahim'le rahat konuşmam için öyle yapmıştı. Kalktım Rahim'in yanına gittim. Ağabeyi olan kavgasının dışında her şeyden bahsettik ve benden yeni yaptığı heykelinin bronz dökümü için yardım istedi. Ben de ona dökümhanemin kartını verdim. Bir saate yakın bir süre sonra Rafet geldi ve biz içkiye Cumhuriyet'te devam etmek üzere oradan ayrıldık.

Aradan üç gün geçmişti ki, Rahim'in inşaatından düşerek öldüğünün haberi geldi. Çok üzüldük. Rahim'i gömdüğümüz mezarın ba-

şında babası, "Ben inşaatlarda taş işçisi olarak çalışıyorum. Tabi ki oğlum da inşaatın düşerek ölecek. Bize bu yakışır" dediğini gün gibi hatırlıyorum. Mezarlıktan çıkarken, Rafet yanına geldi ve "Rahim senin yüzünden öldü" dedi. Yüzüne şaşkın bakmış olacağım ki, "Mezarlığa götürdün, orada içtik ölülere şarap döktük, onları rahatsız ettik. Ölülere rahatsız etmemek gerekir. Onlar yaşarken çektiler, öldüklerinde rahat içinde olmaları gerekir" dedi. Zaten moralim bozuk, başladım ağlamaya. Rafet, "Üzülme, ben seni affettim" dedi ve ben konuşmadan ekledi, "Rahim'in eşyalarını almaya gittiğimizde, üzerinden bir tek senin kartvizitin çıktı, başka bir şey, bir tek kuruş, kimlik filan hiçbir şey yoktu" dedi.

Rafet... Yaşamında kimseye bir fiske vurmadan ve kara bir nokta dahi bırakmadan aramızdan ayrılan sevgili dostum, güzel insan. Biliyor musun Hisar'da balıksız kalan fareler yas, Orhan Veli'nin mezarındaki maydanozlar boynu bükük, elem içindeler.

Küskün ayrıldığın kardeşinle kucak kucağa rahat uyu, üzerinden yağmur eksik olmasın sevgili kardeşim...

Yakup Arslan Anlatıyor:

Rafet Ekiz Sofyalı Sokak'ta olan Yakup l'e Kardeşi Rahim Ekiz ile gelmeye başladılar. Fakat o zamanlar Asmalı Mescit yeni yeni sanata meyil vermiş, tünelde Tünel İşhanı'nın altında bir galeri açılmıştı. Kadir diye bir galerici arkadaş vardı. Kadir Bey'in orada zaman zaman sergiler yapıyordu. İstanbul'da ne kadar popüler ressam varsa hepsi oradaydılar. Rahmi başta, hepsi Sofyalı Sokak Yakup'ta toplanırlardı. Rafet'i ben şöyle hatırlıyorum. İyi bir kardeş, içince çamur olur, hiçbir zaman bir restoranda, meyhenede, barda kabul görmez. Parasını vermez, getirip götürdüğü dostları parasını verir. Biz de bunu böyle senelerce idare etmiş bir esnafız. Fakat benimle bir ara tatsız bir olayı oldu. 85-86 yıllarıydı. Sergi dönüşü bir yerde oturuyoruz, başka ressamlar da var, onlara döndü ve şöyle dedi; "Ulan siz ne biçim ressamınız, siz ressam olamazsınız ancak orospu olabilirsiniz." Ben tabi bunu duyunca kafam attı, Rafet'i dışarıya koydum, çocuklar işini halletti, ondan sonra bir beş sene daha uğramadı mekana. Sonra geldiği zaman Rafet daha düzgün, daha kendini toparlamış, daha kibar olmuş. Ondandır yavaş yavaş aramıza sokuldu ve kaç senedir idare ediyoruz. Devamlı olarak bir sene boyunca her akşam tek başına içiyordu. Hep "Ben son peygamberim. Benden başka daha kişi yoktur, sanatına ve resimlerine güvenen varsa gelsin" derdi. Bir insan ölmeyen meşhur olmuyor, o da öldükten sonra meşhur oldu. Son zamanlarda para mara almıyorduk, öyle içiyordu, kafasına göre gidiyordu. Kendine göre bir insandı.

Sezai Özdemir Anlatıyor:

Zannediyorum, 1995 yılı kışını Pürtelaş Sokak'taki ev-atölyemde birlikte çalışarak ve içerek geçirdik. O sıralar, Selim Karadana, Passion Sanat Galerisi'ni yönetiyordu. Rafet

Ekiz'e kişisel sergisini açması için ön ayak oldu. Çocuklarının yatak odası kapısının yanında küçük bir boşluk vardı. O boşluğa ters 'V' bir şövalye yaptık. Sergisinin bütün resimlerini orada yaptı.

İçmediğimiz zamanlar, ayıkken çok iyi anlaşıyorduk. Ya sonra!? Şamanizmle ilgileniyordu. Tasavvuf mistizmine yakın ilgiliydi.

Gereğinden fazla özgün bir insandı. Plastliğini bulmuştu. Şaman işaretler ve semboller kullanır, kırmızı benekleri çok severdi resimlerinde. Spontan resim yapar ve yaşardı.

Kuzenim Hüseyin Özdemir'in ölümünü, "Hüseyin ölmedi Sezai, onu Ankarada'ki köyünüzde sakladınız" diye yorumladı. Rafet ölmedi... Biz de onu Feriköy Mezarlığı'nda kardeşi heykeltıraş Rahim Ekiz'in yanına sakladık.

Mütebedeyin değildi, Allah'a inanırdı. Allah yolunu açık etsin, Muhammed Mustafa şefahatçisi olsun, Allah rahmet etsin, Amin.

Selim Karadana Anlatıyor:

Kardeşinin vefatını sindiremez, içten içe sorumlu tutardı herkesi. Geç bir gece zil gibiyiz kardeşimle, mezarında içmek için bir ufak rakı daha aldık, paramız oncaydı. Asma'lı'dan Feriköy mezarlığına gidiyoruz, yağmur ayakbıllımlardan çıkıyor. Kutsal bir görev için zil ama dimdik rakı şişesi. Koruma da bulduk, girdik mezarlığa bataklık gibi. Köpekler sardı çevremizi, Rafet köpekçe konuşup kovuyor, tekrar çoğalarak geliyorlardı. Rahmetlinin mezarını bulamadık, yağmur artıyor, köpekler sinirleniyordu. Birinin mezarının başına sıkışıp kaldık. Bu toprak onundu, "Gel burada içelim" dedi ve açtı rakıyı. Sakallarımdan akan yağmurdur, rakının suyu, bir fırt Rafet, bir fırt ben, bir fırt kardeşi. Bu böyle sürüp bitti rakı. Çıkışı zor mezarlığın, yönümüzü algılamıyorduk gecekondular arasında, Rafet yağmur akışına gidelim bizi denize çıkarır dedi ve akışı takip ettik. Sular sokaklarda kıvrılıyor, biz üstünden yürüyoruz. Aynı yere bir daha döndük, belki ama gün ağırırken düzlüğe çıktık. Yeni açmış fırına kızılderili selamı verdi ve parasız bir ekmeğe aldı. Kahvaltımızdı. Cenazende olamadım Bozcaada'daydım, sonra gelmek de istemedim. Kısık gözlerinden öper, yeni zamanında dingin bir hayat diler, hayat adına çok şey öğrendiğim, büyük sanatçı olarak hep aktaracağım seni yanlışı taniyanlara, şimdi kardeşinin yanındasın, geleceğim yine içeceğiz birlikte.

Osman Cavcı Anlatıyor:

"Hisar'a akşam vapur yanaşiyor, Zekerîya Büfe'den bir Köpeköldüren alıyorum. Sıdık Kalamış'taki Köhne kahveyi anlatıyor, birden panik oluyolar "EYVAH RESSAM SAFFET GELİYOR" Ressam Saffet bir elinde köpeköldüren, bir elinde sarmısak kıyıda dolaşıyor. Saffet kimseye yüz vermiyor, grup karar veriyor, bugün kıyıda içilmez, davulcu Şenol'un evine gidecekler. Gecenin ilerleyen saatlerinde Ressam Saffet, Karaca restoranın garsonlarıyla kavga ediyor, polisler Saffet'i karakola götürüyorlar, bir süre sonra serbest. Kıyıya tekrar geliyor, on beş dakika kıpırdamadan dikiliyor bir heykel gibi, sonra hiç İtalyanca bilmediği halde aniden İtalyanca konuşmaya başlıyor.

- Beno seno berabero şarap içero.
ben de tüyüyorum."
Bu satırlar KÖPEKÖLDÜREN adlı romanımdan, Ressam Saffet kim acaba? Bir yıl sonra bera-

ber kıyıda yine içiyoruz. Bu kez Rafet ile. Aniden sustu, içimden "eyvah" dedim.. Baktı baktı sonra... "Benim adım Saffet değil Rafet Ekiz" dedi. Kem küm etmeye başladım.

Rafet insanlarla kafa bulmak için İtalyanca benzer böyle bir dil uydurmuştu... Tünel'den İtalyan Lisesi'ne inen yokuşlardan Tomtom Kaptan Sokak'ta harika, düş ve nostalji kokan bir atölyesi vardı. Minik bir İtalya'dır o sokak ve çevresi. Rafet o atölyede harikalar yaratmıştı, oradaki çalışmalarından bir sürü ödül sahibi oldu ve en verimli dönemiydi bence. İşte İtalyanca'ya benzer uyduruk dilde bu küçük İtalya'da yaratmıştı. "Micheangelo Porta pia Rafet el ressam"

O aynı zamanda bir kızılderiliydi... O kadar çok anısı var ki, efsane ya da Nasrettin Hoca fıkraları gibi, ya da Teye Pehlivan, Havlucu Öyküleri gibi çoğu yaşanmış olabilir ama bir kısmı da ağızdan ağıza eklenerek abartılmış şeylerdi. Kendisini kendisine anlattığımızda kendisi bile gülerdi bunlara.

Arkasından korna çalan taksiciye sinirlenmiş arabanın üstüne çıkıp tepinmiş, araba çökmüş... Çiğ balık yemiş... Bir sergide kadının omuzuna şarap döküp yalamış, kavga çıkmış... Bir kavanoz deli bal yemiş zehirlenmiş hastaneye kaldırılmış... Daha neler neler. Asmalimescit meyhanelerinden bile kırmızı kartlıydı. O bütün bunlarla güzeldi, uyumsuzdu, artistti, model bir adamdı, avangart biriydi. Normale karşı alerji duyardı. Bodrumlu bir arkadaş anlatıyor, Enver : Bodrum'un bir köyünde ona bir ev kiraladık resim yapacak... Rafet sabahın köründe çırpılcıplak kapıda heykel yontuyor... Ev sahibi evden kovdu tabi ki.

Akademili kendi döneminden heykeltıraş Fatoş anlatıyor: Rafet bana aşık... Bunlar Fındıklı'daki akademinin rihtimında futbol maçı yapıyorlar, Rafet kaleci... Rakip takım bana dedi ki "Biz Rafet in kaleye gittik mi sen, Rafet diye bağır şaşırın gol yesin "Söyleneni yaptım, tam top kaleye giderken 'Yaşa Rafet bravo' diye bağırardım, Rafet şaşırıyor, heyecanlandığı gölü yedi."

Yine son dönemde bir kıza ilgi duyuyor belki de eğleniyor? Kızın evinin penceresine gece taş atıyor, kız evde korkuyor... Sonra aynı kıza dostluğu iletıyor, kıza Levazım sitesindeki atölyesine çağırıyor, çok acayip kızılderili yemekleri yapmış, yemeği resim paletleri üzerinde veriyor, resim paletlerini tabak olarak kullanıyor, "palet restoran" diye de espiyi patlatıyor, sonra kıza "hadi maceraya çıkalım" diyor. Rafet'in üzerinde hiç para yok. Taksim'de bir lokale gidiyorlar yiyorlar, içiyorlar, eğleniyorlar... Yan masayla samimiyete başlıyor sonra Rafet. Hesabı yan masaya yüklüyor, tabii kavga çıkıyor... Neyse

gece henüz bitmiş değil, parasız macera devam ediyor, Fındıklı parkı bir şişe şarap... Oradan Maçka parkı... Parkta rastladığı bir sokak köpeğiyle İtalyanca konuşuyor köpek kaçıyor... Oradan Haliç kıyısına uykuluk yemeye gidiyorlar, dükkân kapatmış, sonra bir sandal sonra Piyer Loti ve Eyüp Mezarlığı Avni Livij'in mezarında saygı duruşu ve kapanış.

Artık onun için şöyle diyeceğiz "Eyvah Rafet Gelmiyor"

Met Üst anlatıyor:

Rafet Ekiz, 20. Yüzyılda bu çağa, bu hayata, bu insanlara ve bu ilişkiler yumağına rağmen Van Gogh, Gauguin, Lautrec gibi bir ressam hayatı yaşıyordu. Çevresine yaydığı eski, avantür, mavra ve keyifli havanın hastasıydım. Onunla ne zaman karşılaşsak bir roman karakterin karşısındaymış gibi gözlerim faltaşı gibi açılır, mal mal seyrederdim. Duyunca çok üzülürüm, sabahladığımız için cenazesine gidemedim.

Taner Güven Anlatıyor:

İstasyon Sanat Evi'nde hocalık yaparken, ders bitimine doğru Rafet sık sık beni ziyarete gelirdi. Bunlardan bir keresinde "Gel, dedi bu akşam içelim." Çiçek Pasajı'nda Entellektüel Cavit'in yerine, gittik. Fakat önce atölyeye onun bir Van kedisi vardı, kediye yemek vermek için atölyeye uğradık. Bu arada kediye yemek verirken, biz de birer duble içmek için bir küçük rakı aldık. Kediyi beslerken bana da sordu, karnın aç mı diye. Ben de evet dedim, ne var yiyecek dedim, çorba, makarna, lahana dedi. Baktım atölyede öyle bir düzenek yok, ama yerde kirli bir tencere duruyor. İşte dedi burda. Ben baktım tencereye, çorba, makarna, lahana hepsi aynı tencerede. Ben de dedim ki, Rafet istahim kaçtı, yemesek olmaz mı? Tamam dedi, o zaman sana başka şeyler veririm. Kuru otlar ve kuru çiçekler getirdi yemem için. Tabi zorla yedirdi bize. Daha sonra Çiçek Pasajı'nda Entellektüel Cavit'in yanına gittik. Hesaplar ben den diyerek gittik ve tabi yedik içtik, sıra hesaba gelince, ben dedi bu parayı ödemem. O zaman yanımızda Taş Metin vardı. Onu da bir işten dolayı çeki vardı, çeki verdik. Daha sonra parayı getirip, çeki geri aldık.

Rafet cebinde sarmısakla gezerdi. Bir defasında çekirdek gibi birlikte sarmısak yedik. Sonra arkadaşlarla buluştuk, bunlara da tabi sarmısak ikram edip onlara da yedirdi. Ardından hep beraber o zamanın popüler barlarından, Star 88'e gittik. Biz 15 kişilik bir grup, herkes sarmısak kokuyor, herkes yanımızdan kaçıyor.

Bir kış günü, Viking Ömer ve ben Sam-

sun'a gittik. Otobüsten indik, teyzemlere doğru giderken yolda Rafet ile karşılaştık. Rafet bizi görünce, on dakika -onun bir selamlama şekli vardı- selamlaştık. Daha sonra, bu akşam takılalım dedi. Bizim de ilk geldiğimiz gün olduğu için, yarın buluşalım dedik. Öğlen 12.00'de Bohem isimli bir birahane randevulaştık. 12.00'de birahaneye gittiğimizde, Rafet bizden bir saat önce gelmiş ve bir küçük rakısını içmişti bile. Dışarda kar yağıyordu, barın sahibi bizim Viking Ömer'in çocukluk arkadaşıydı. Dışarda kar yağdığı halde, mekanda air condination soğuk hava üflüyordu. Rafet bunun üzerine, buranın sahibi laz mı dedi. Çocuk yanımızda oturuyor. Ömer de hemen evet dedi. Nereden anladı dedi, ulan dışarda kar yağıyor, adam ise soğuk havayı açmış. Sonra tabi akşama kadar dört büyük içtik.

Yine bir defasında atölyede içerken, kız arkadaşlar da var, size balık yapayım dedi. Rafet balıkları bir çubuğa dizdi ve alev makinasıyla kızartıyor. Biraz sonra balıklar oldu dedi. Rafet cebinde hamsi balığıyla gezerdi. Bir sergiye gittiğimizde cebinden kokmuş balıkları çıkardı. Rafet bir defasında bir kıza nişanlandı, kıyafeti hemen değiştirdi, takım elbise, kırvat taktı. Kızla gezerken bizlerden birisine rastladığı zaman hemen yanımızdan uzaklaşıp, selam vermeden giderdi. Kızdan ayrılınca tekrar eski elbiselerine ve selam vermelerine dönerdi. Yine bir gün akademiden bir grupta içtik. Kahve içmek üzere Pera Palas'a gittik. Saat 3-4 olmuştu. Rafet ile ben rakı içmeye devam ettik, akademiden hocalarda kahve içiyorlardı. Rafet, Devrim Erbil hocanın kahve falına bakmak istedi. Fincanı eline aldı, bir saat ilgisiz felsefe, uygarlık konuşmaları yaptı. Herkesin uykusu geldi, hocalarda fala bakacakları bak dedi. Rafet fincana şöyle bir baktı, hocam ben buna yarın bakayım dedi. Çok geç olmuştu. Fincanı satın aldık. Rafet ile fincanla birlikte çıktık.

Rafet birçok barın ve meyhanenin kara listesine alınmıştı. Çıkardığı nahoş olaylar nedeniyle içki vermiyorlardı. Beraber gidiyorduk, ben iki kişilik içki alıp birini Rafet'e veriyordum. İlginçtir ki Rafet'in cenazesine o içki vermeyen, bar ve meyhane sahiplerinin çoğu gelmişti. Bu arada Rafet'in sadece bar ve meyhanelere girmesi yasaklanmamıştı, bazı ilçelere girmesi bile yasaklanmıştı.

Başka bir kültürle beslenmişti. Konuşmaya başladığında, Azteklerden girer, Şamanizm'den çıkar, Eski Yunan'a da uğramadan edemezdi. Ot ve bitki konularında bir aktar kadar bilgi sahibiydi. Dağlardan, tepelerden enteresan bitkiler, otlar toplar kurutur ve yemekler yapardı.

Bir seferinde Bodrum'dayız, çarşıda Rafet ile karşılaştık. Ben Jazz Cafe'de duvar resmi yapıyordum, Rafet'i oraya çağırdım. Rafet sabah 11.00'de oraya geldiğinde çok sarhoştur ve bana birlikte rakı içelim dedi. Ben de rakıları doldurdum ve içmeye başladık. Birkaç saat sonra barın d'ji'yi geldi. Ona da bir içki ısmarladık. O arada barın temizliğini yapan iki genç Kürt çocuk, temizliklerini yaparken Kürtçe türkü mırıldanıyorlardı. Rafet bunları duyunca, hemen dedi işinizi bırakın yanımıza gelin. Çocuklar geldi, Rafet dedi ki, biz dedi burda içiyoruz, siz de işinizi bırakın bize türküyü söyleyin. Daha sonra tabi olaya müdahale ederek, türküyü söyleyin ama işinizi de yapın dedi. Sonra ayrıldık akşam buluşmak üzere. Akşam bara geldiğimizde, Rafet'i barın karıştı kaldırımında, ışığın altında yatarken buldum. Daha sonra onu kaldırdım ve barın arkasında bulunan personelin yattığı yere götürdüm ve orada yatırdık uyudu. Sabah dört buçuk beş gibi garsonların bir tanesi, Taner abi, Taner abi diye geldi yanıma. Ben de ne olduğunu sordum. Şu senin arkadaşın, mutfakta hepimize fırça atıyor dedi ve ben de hemen mutfağa gittim. Rafet ne oluyor dedim, Taner bu yatağa beni sen yatırdın, bunlar da

Masum Bir Adam: Bülent Ortaçgil

“Bir tek sen” yalanı şarkınıza da konu olmuş. Bu kadınların da erkeklerin de hoşuna giden bir yalan. Çok mu önemsiyoruz kendimizi? Ya da yalanı daha baştan mı kabul ediyoruz?

- En güçlü, en doğru gibi yapay pom-palamalarla kendimizi rahatlatıyoruz aslında. Çok kapalı bir toplum olduğumuz için kadın erkek ilişkileri de çok kapsamlı ve zorlu bir iş. Hemen hata yapabiliyoruz. Birbirimizi tanımadan bir sürü ilişki-miz oluyor, sonu da hüsrarla bitiyor. Bir tek kişi hayatın belli bir dönemini etkiler, kapsar; bu gerçektir. Fakat “bir tek sen” hayatsal bir hüküm olamaz. Kafası çalışan herkes, kadın erkek fark etmez, bunun doğru olmadığını bilir. Ama şunu anladım ki, kadınlar erkeklerden daha akıllı, çok daha hin.

Erkekler daha mı temiz?

- Elbette. O kadar belli ki erkeklerin ne istedikleri. Ama kadınlar çok belirsiz. Bu belirsizliği psikolojilerine yansıtıyorlar. İkili ilişkilerde olayı götüren her zaman kadın. Erkeklerin bir kadını “bir tek sen” haline dönüştürmek için ortaya koydukları yalanları da hemen fark ediyorlar.

Yapma Lütfen adlı şarkınızda kadının baskınlığını biraz ortaya çıkar-mışsınız. Orada bir kavga var, kadın bağılıyor, sanki havada bir şeyler uçuşuyor, erkek ise ağlama isteğini, duygusallığını, hatta oyun oynama isteğini ortaya çıkarıyor.

- O şarkının bu yönü de var. Bazen şarkılarımı yazarken bireysel kontrolümün bittiğini görürüm. Şarkı başka yere gider. Bu da öyle bir şarkı. Ne yaptığımı bilmediğim, tam olarak ne söylediğimi de bilemediğim bir şarkı. Bölük pörçük şeyler var.

Tabii bu şarkıda başka şeyler de var, ama benim algılamak istediğim buydu.

- Şarkılarımda her zaman dinleyiciye sunulmuş bir keyif vardır. Dinleyici o şarkıyı kendi dünyasına göre yeniden yaratır. Öyle bir şans vardır. O şans kullanan insanlar da o şarkıları beğenir. Sanırım klip çekilmemesi de dinle-

yicinin kendi filmini çekmesine neden oluyor.

- Evet, şarkılarım resim gibidir. Dinleyici kendi resmini çizer.. Bu şarkıların klibi olsaydı dinleyici yönlendirilmiş olacaktı. Gerçi biraz da klip seyretmenin adabına bağlı bu. Müzik dinleyen insanın yalnız bırakılması gerekir.

“Benimle Oynar Mısın”daki vurgu bütün parçalarınızda var. Özellikle bu albümde geçen “benim için kilitli yüreğini açar mısın” sözleri “Benimle Oynar Mısın”daki vurguyla söylenmiş. Şarkılarınızda bir oyun imgesi var, ama bir kedi yavrusunun yumakla oynaması gibi bir hava da var.

- Bana bir arkadaşım çok masumsun demişti. Sahiden de ben çok masum bir adamım. Bir takım ilişkileri kurguyla yöneten insanlar vardır. Hayat karşısında bir takım önlemleri önceden alırlar. Ben hiç öyle şeyler yapmadım. Hani demin söylemeye çalıştığım o erkek masumiyeti var ya, böyle bir şey... Kurgusal hiçbir düzenim yok.

İnce bir alay var ama. Bu sizi dışardan biraz kibirli gösteriyor.

- Söylediğin doğru. Bazı insanlar beni böyle görüyor. Mesela ekşi sözlükte de böyle yazılmış. Belki masum kişiliğimin zedelenmemesi için böyle bir tavır gösteriyorum ya da böyle algılanıyorum. Herkesin bir takım önlemleri vardır ama kibir başka bir şey. Beni tanımayan insanlar görüntüme bakıp farklı algılayabilirler. Ama yanıma gelebilen, bir şekilde ilişkim olan insanlar sanıyorum kibirin “k” sini bulamazlar. Hiçbir zaman kendi kişiliğimi yüceltmedim. Tam tersine, di-be bastırırken içinde bulduğum şeyler çok daha insanidir. Kibir lafını kabul etmem mümkün değil. Bunun dışında her şeyi kabul edebilirim. Soğukluk, ilişki kuramama, samimiyet kurmama isteği, zara-rı girmeme adına gardını alma...

Siz Gece Yalanları diyorsunuz, ben de gündüz yalanları desem.. Ne fark var ikisi arasında?

- Aslında albümün adını “Gece Yalanları ve Gündüz Gerçekleri” koyacaktım. Çünkü albümde gündüz gerçeğine uyan şarkılar da var. Ama Gece Yalanları’nın kendi içinde bir esprisi var. Gecede kadın - erkek resmi daha kolay çizilebiliyor. Gerçi günün yirmi dört saati yalan söylemeye yatkın, o ayrı mesele. Ama gecenin o büyülu tarafını

kullanmak istedim.

On yaşındaki oğlum “her doğru-nun içinde yalanlar da gizli olabilir mi?” diye size sormamı istedi.

- Bunu on yaşında bir çocuk soruyorsa ileride çok işi var demektir. Yani doğru denen şeyin hiçbir zaman doğru olmadığını farkına varınca çok üzülecek. Şimdi benim bu masum tavrımın dışında bir de normal kafa karışıklığım var. Bu, anlık bilgisizlik ve dünyayı iten bir kafa karışıklığı değil. Aksine onu anlamaya, üretmeye çalışan, bastığı yerlerin hareketinin farkında olan bir karışıklık. Bir anlamda bu kafa karışıklığını paylaşılan insanlarla iyi anlaşıyoruz. İnsanda bir kafa karışıklığı yoksa, keskin olarak dünyayı çözdüğüne inanıyorsa, o insan çok kurudur ve zamanını çok çabuk geçiriyordur. Doğru dediğimiz şey de böyle; tahtırevan gibi.

Bir şarkınızda belirsizlikten söz ediyorsunuz. Bu belirsizlik insanda hareketsizliği, stabil bir yaşamı da getiriyor.

- Aklıma hemen şöyle bir şey geldi; Nihilizmin karanlık bir çıkışı var. Bir tarafında bırakalım anlamıyoruz, diğer tarafında ise anlamıyoruz ama yaşayalım var. Ben anlamıyoruz ama yaşayalım diyen taraftanım. O belirsizlik var, bunu bilelim ama bilmek bizi yaşamaktan alıkoymasın.

Bizler sizin ilk şarkılarınızdan bu yana yazdığınız her sözcüğün peşinden gittik. Bu bir anlamda iyi şarkı sözlerine aç olduğumuzu da gösteriyor. Halk verilenle yetinir, halk bunu istiyor laflarının boş olduğunu da kanıtıyor bu durum.

- Türkiye’de dinlediğimiz popüler müzik 13-14 yaş seviyesinde bir şey. Eğitim almış, dünyada adı geçen bir çok eseri, romanı okumuş, güzel dediğimiz bir sürü filmi beğenen, Avrupa’yı ve diğer ülkeleri az çok görmüş, ya da bilgisi olmuş insanların ihtiyacı ile onlu yaşlardaki gençlerin ihtiyacı çok farklı tabii ki. Türkiye’de kitlesel olan genellikle o yaş seviyesinde ve o amaca yönelik. Bu pazarı ister istemez hepimiz hayatımızın belli bir döneminde beğeniyor, dinliyor, bu müziklerle eğleniyor, hatta dans ediyoruz. Fakat işin diğer yönünü anlatan çok kişi yok. O kişilerden biri olarak, farklı düşünen insanların zihinsel ihtiyacını karşılıyorum. O sözlerin konuşuluyor olması benim istediğim ve hafiften de övündüğüm bir şey.

Uzun zamandır aynı isimlerle çalışıyorsunuz. Cem Aksel, Baki Duyarlar ve Gürol Ağırbaş caza yakın müzisyenler, Erkan Oğur Anadolu kültüründen etkilenmiş, etnik çalışmalara imza atan biri. Erkan Oğur etnik motifleri sizin şarkılarınızda kullanmıyor pek, ama diğer-

Kara Kutu

Rock’n Coke Festivali

6-7 Eylül tarihleri arasında yapılacak Coca Cola firmasının düzenlediği Rock’n Coke festivali kafamı epey karıştırıyor. Daha doğrusu beni geç-mişe götürüyor. Yanlış anlamayın Cola’nın ülkemizde piyasaya yeni çıktığı günlere gidip de gözüm falan yaşarmıyor. Öyle bir nostalji değil. Hani Körfez Savaşı sonrasında Mobil Roman Ödülü düzenlenmişti ya, aklıma nedense bu ödül geldi. Üstelik yalnızca seksen sonrası yazılmış romanlar bu yarışmaya katılabilecekti. Geçelim! Şimdi tam on-küsur yıl sonra, yani Amerika’nın Irak’a girmesinden aylar sonra, Ortadoğu biraz çorba iken, az gidip uz gitmişken, bir de ne görelim Coca Cola Rock Festivali düzenliyor: İyi de paralar döküyor. Yani her şey sanat için. Başka ne gibi bir sebep olabilir ki? Kötü niyetli olan benim. Hay Allah kahretmesin beni.

Not: 6-7 Eylül Baharsuyu Piknik alanı, Bahçeköy yolu Sanayi’de Barış Rock Festivali düzenleniyor. Destek verenler: Moğollar, Erkin Koray, Cem Karaca, Mor ve Ötesi, Vedat Sakman, Bulutsuzluk Özlemi, Kazım Koyuncu, Feridun Düzağaç, Yaşar Kurt, Işık Yan-sınası, Anima, Zardanodamm, Pentagonam...

lerinin tarzı yansıyor. Bu sizin tercihiniz mi?

- Benle çalan müzisyenler kendilerini çalarlar. Erkan da kendini çalan bir adam. Gerçi son albümde bunu pek yansıtmadı. Bir takım özel nedenleri vardı. O nedenle her zamanki müzikal keyfini bu albüme tam olarak yansıtmadı. Yoksa ben ona çalma dedim. Ben de cazı çok severim, aslında cazcı müzisyenlerle çalışıyorum. Bunun dışında Erkan’ın çağdaş gitar çalış biçimlerine büyük tutkusu vardır, caz çalışıyoruz arkadaşlar desek onu da çalar. Böyle bir müzikal zevkten ortaya çıkan şey bundan ibaret. Ne o fazla, ne bu fazla. **H**

Tüm Zamanların En İyi Listesi

Cem Karaca - Resimdeki Gözyaşları
Erkin Koray - Mesafeler
Moğollar - Issızlığın Ortasında
Orhan Atasoy - Gemiiler
Bulutsuzluk Özlemi - Sözlerimi Geri Alamam
Kramp - Tek Başına
Barış Manço - Kol Düğmeleri
İlhan İrem - Dua
Bülent Ortaçgil - Benimle Oynar mısın
Fikret Kızılok - Yana Yana
MFÖ - Bu Sabah Yağmur Var İstanbul’da
Yaşar Kurt - Boynum Dik (ilk hali)
Cemali - Yuh Yuh

Özlü Sözler

Ben bu dünyada bir dengeyim.
Mustafa Topaloğlu

Bugün Türkiye’nin gidişatına karşı da, savaşın kızı da kayıtsızım. Değiştirmek için çalışanları takdir ediyorum, ama benim enerjim yok.
Teoman

Hayat sadece müzik değil ki. Başka zevkler de var dünyada. Boğazi seyretmek, güzel kadınlara bakmak ...
Burhan Öcal

Türk Popu'nun ilk star'larından biri Tülay German. Epeydir unutmamıştık onu ama, bir zaman önce yayınlanmış olan bir albüm ve bir kitapla yeniden hatırlandı. Kalan'ın yayınladığı "Burçak Tarlası" albümü ile Çınar'dan yayımlanan "Düşmemiş Bir Uçağın Kara Kutusu" adlı kitap, aşağı yukarı birlikte verilmiş-

yin atlanmadığı ve sanatçının her safhasını büyük bir özenle kucaklayan bir çalışmaydı bu. Tülay German'ın kendi kitabı ise, 'mesleki' bir hayat hikayesi olmaktan çok bir özgürlük mücadelesinin hikayesi, tamamen özgürlük tutkusu peşinde sürüklenmiş bir hayatın hikayesi.

Türk Popu'nu başlatan isimlerin en

bekliyor. Hayatının tamamen değişmesine neden olan üç önemli evreyi de, son derece gündelik, son derece "zaten yapılması gereken buydu" havasıyla anlatıyor bize. Ailesinin tüm engellemelerine, zorlamalarına rağmen (50'lerin sonlarında) 'şarkıcı' olmaya karar vermesi ve bunu sahiden yapabilmesi; burada ününün

yarısında, "bakın şu deyyusun kaç tarlası var" dizesi başına iş açar, "deyyus" sözcüğünü, "adam" olarak değiştirmek zorunda kalır; Aşık Ali İzzet'in "Bir Allahı tanıyalım, ayrı gayrı bu din nedir" diye başlayan türküsünü söyleyip kulise girdiğinde, kulübün patronu "bu türküyü repertuardan çıkarın" diye dikilir sanatçının karşısına... Bardağı taşıran son damla ise 1966 yılının Mart ayında gelir. Sanatçının, yakın arkadaşlarıyla kurmuş olduğu As Kulüp'te her zamanki gibi "Burçak Tarlası" nı söylemekteyken, sahneye yakın bir masada oturan adamın biri sahneye fırlar ve "bu kadın yüzünden tarlalarımız elden gidecek" diye bağırarak apansız çıkardığı tabancası ile sanatçıyı vurmaya kalkar... Erdem Buri ve Tülay German, o uzun gecenin sonunda kararlarını verip Paris'e yerleşmeye karar verirler.

Bütün Paris yılları da, buradaki gibi geçer. Sabahlara kadar süren tartışma, çalışma ve sohbetlerle herkese her an açık olan evlerinde; Yılmaz Güney, İlhan Mimaroğlu, Yaşar Kemal, Abidin Dino, Ayla Algan, Hümeysra, Ajda Pekkan, Sezen Aksu, Dario Moreno başta olmak üzere binlerce insanı ağırlar Tülay German - Erdem Buri çifti. Erdem Buri artık aramızda değil ama, Tülay German hala öyle yapıyor.

1968 hareketini de bizzat yaşamış Paris'te Tülay German. Kitapta, o günlerin hareketliliği de var; o günlerin birinde, Sorbonne'da bir öğrencinin, "boş inançları, ön yargıları parçalamak, atomu parçalamaktan daha zor" dediğini aktarır bize sanatçı. Bu kitap, Tülay German'ın, ömrü billah bunun için mücadele verdiğini gösteriyor bize. Büyük bir mücadele verdiğini ve kazandığını... H

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

1947 İstanbul doğumlu. İstanbul Konservatuvarı'nda başlayan müzik eğitimine Almanya'da devam etti. 1967 yılında, Ezgi Plak ile anlaştı ve "Bu Benim Şarkım / Aşk Sönmesin" adlı ilk plağını yaptı. Bu plağı, çok kısa sürede diğer plaklar takip etti. Bu plakların arasında, Berkant tarafından üne kavuşturulmuş "Samanyolu" da bulunmaktadır. Sanatçının, Ömür Göksel ile birlikte düet yaptığı "Kaçamak" adlı şarkı, bugün artık çok komik görünen sözleri nedeni ile Türk popunun en kitsch örneklerinden biri olarak sayılmakta. Mozart'ın 40.senfonisinin, Waldo De Los Rios tarafından yapılan pop versiyonunun ülkemizde de büyük ilgi görmesi üzerine, bu versiyonun Türkçesini "Şeytan Tüyü" adı ile yapan Zümrüt'ün, ülkemizin efsanevi kapak çizeri Betül Atlı tarafından kapağı yapılmış olan bir albümü de bulunmaktadır.

MÜCEVHER'İN "M" Sİ (YA DA "ŞEYTAN TÜYÜ" NÜN "ŞT" Sİ): ZÜMRÜT

lerdi piyasaya. Albüm de bir tür kitap sayılabilecek bir tasarımı sunulmuştu zaten. Türk Popu için çok fazla kafa yormuş eleştirmenlerimizden Murat Meriç'in yazdığı çok ayrıntılı bir Tülay German incelemesi eşlik ediyordu albüme; ilk günlerden bugünlere kadar hiçbir şe-

başında gelenlerden biri olan Tülay German'ın, bu son kitabı, büyük ölçüde 1996 yılında Bilgi yayınları tarafından basılmış bir önceki kitabı "Erdemli Yıllar" a dayanıyor. Sanatçının, bütün bir ömrü birlikte tükettiği hayat arkadaşı Erdem Buri'nin ölümünden sonra kaleme aldığı bu ilk kitap, hem büyük bir coşku, hem de çok ağır bir hüznün ile yazılmış, Erdem Buri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan bütün ayrıntılar kitapta yer bulamamıştı. Bu son kitap ise bir parça daha serin kanlı. Tülay German'ı Tülay German yapan bütün unsurlar, çocukluktan itibaren tek tek; çok kırılan, çok naif bir üslupla anlatılmış. Neredeyse bir çocuğun naif bakışıyla...

Dolu dolu yaşanmış, binbir mücadele ile bugünlere kadar getirilmiş bir hayatın, hiçbir gününü, hiçbir anını gözlerimize sokup övünmüyor Tülay German; yaşadıklarının zaten normal olduğunu, aslında herkesin bunu yapması gerektiğini söylemeye çalışıyor bize, bunu da açık açık söylemiyor, bir okur olarak sizin bu sonuca varmanızı

doruğundayken, her şeyi elinin tersi ile itip Paris'e yerleşmeye karar vermesi; orada Philips ile çok uzun ve çok iyi şartlarda kontrat imzalaması olmasına ve 45'likleri listelerde yer almasına rağmen Philips ile kontratını bozmaya karar vermesi olmak üzere üç temel evre çıkıyor öne Tülay German'ın hayatında. Diğer bütün olup bitenlerde olduğu gibi, bu üç temel evrenin de böyle yaşanmış olmasının bir tek nedeni var, o da Tülay German'ın özgürlüğe, yalnızca özgürlüğe önem veriyor olmasıdır. Özgürlük oluktan sonra, başka şey olmasa da olur diye düşünenlerdendir Tülay German. "Burçak Tarlası" nı söylediği 60'ların ilk

Ayın "Kader"i

Türk popunun en "şanssız", en "kısmetsiz" isimlerinden biri Yüksel Kolcu. Güçlü sesine, sağlam tekniğine rağmen hak ettiği ilginin binde birini bile görememiş biri. Kendi standartlarına uymayan hiç kimseyi içine almamak gibi çağdışı bir zihniyete sahip İMÇ tarafından bile isteye dışarda tutuldu. 1971 ve 1972 yılları, Yüksel Kolcu'nun, bütün engellemelere rağmen, hiç olmazsa bir parça "güneş" yüzü görebildiği yıllar oldu. "Hair" in Türk versiyonunda rol aldı, Fonex'ten bir - iki 45'lik çıkardı... Gerisi elbette gelmedi. Mesut Aytunca gibi bir yeteneği yerle bir edebilen zihniyet, aynı şeyi Yüksel Kolcu'ya da yaptı: "Sen farklısın, bizim işimize yaramazsın" diyerek ezdi, ufaladı, yok etti.

Ben Sanatçının Sürünenini Severim

GÜLAY BATUR

Çalışırken

- ▲ Kırmızı biber zaten tatlı oluyo!
- ▲ Tırnaklı olsun benimki!
- ▲ O salam seni çeker!
- ▲ Seni senden alır götürürüm!
- ▲ Çok orjinal bir adamsın!
- ▲ Yeşil zeytinin hayatla sorunu var!
- ▲ Sen gel 1 milyar maaş al, 750 bin liralık peynir söyle!
- ▲ Bozuğum var mı?
- ▲ Mutlu olmak için çok mutsuzum!
- ▲ Bu yazılanların marjinallikle ne ilgisi var osuruk!
- ▲ Kalemi sokma oraya!
- ▲ Nohut fabrikası açsanıza bana!
- ▲ Torba oldum sizin yüzünüzden!
- ▲ Ordan bir efekt yapın bakayım!
- ▲ Seni ateş almış, alev sarmış, sen yanmışsen!
- ▲ Korkarım dizgi hastalığına yakalandım!
- ▲ Kavunu arkasından tanırım!
- ▲ Dünyanın neresinde böyle bir çalışırken var abi söyler misiniz ya?
- ▲ Nizam Pide'deyim sıcak pide bekliyorum!
- ▲ Üstadım bu kadar çalışırken emek sarfiyatında bulunuyoruz, oysa hiç telif melif yok, ne iş!
- ▲ Acayip sitelere girdik, Expilori gülmeli!
- ▲ Hindistan ceviziyle yıkadım ayaklarımı olm, kokmaz ki tırto!
- ▲ Galatasaray taktı 3 tane!
- ▲ Karateci Buriçli'ye biz Güneydoğuda Burçelle derdik!
- ▲ Maniayla artık Gülhane Parkı'na gitmek out oldu, şimdi le trend ise Yıldız Parkı'nda doğaya ve tabiata karışmak!
- ▲ Ön sevişme bir çeşit rot-balans ayarıdır halamın cülüğü!
- ▲ Öyle sessiz ki burası in out top oynuyor!
- ▲ Baba onu bunu bilmem ama şu otobüsteki değdirm trendi ise bir türlü bitmedi yahu!
- ▲ Siyasal bilincimle dövdüm hepsini!
- ▲ Entelektüel bir devrim ile şovenizmin ayrı dalda oynamaları çok enteresandır!
- ▲ Bence baba hümanizmin albenisi, totaliter bir anlamda hakikaten menfi bir duruş sergiliyor!
- ▲ Olm okey mi oynuyorsun, dizgi mi yapıyorsun anlamadım ki!
- ▲ Cemo yapar, Sino bozar, keskin sirke Bozo'ya z rar! H

TAMER YİĞİT

NECLA FİDE
MINE EREN
ZERRİN DOĞAN

3 ÇILGIN KIZ

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (VI)

Pezevenk Zurnik'in Kızları ve Çarlı'nın Melekleri

OSMAN CAVCI

Zurnik bir dönem Yeşilçam'a imzasını atmış çok önemli bir şahsiyettir. Adeta bir oyuncu fabrikası gibi çalışmış, tüm imkanlarını sunmuştur. Gerçekten dünyanın en eski mesleği muhabbet tellallığını yaparken bir taraftan da elindeki fotoğraflarla film yazıhanelerini dolaşıp geleceğin yıldızlarını çıkarmıştı. Onun tezgahından geçmeyen yok derler. Aklınıza gelmeyecek "Hadi ya, yok artık!" diyeceğiniz oyuncular, şarkıcılar bile var listede. **Öztürk Serengil** şöyle derdi; "Biz akşam gidip Zurnik'teki kızlara bakardık, sabah filmde oynardı." Hele yetmişli yıllardaki seks filmlerinin kastingi tamamen Zurnik Baba'dan yapılmış. Ben Zurnik'i 85 yılında tanımıştım. Yaşlı, tonton bir ihtiyardı, güleryüzlüydü. Ve aynı zamanda senaryo da yazardı, çekilmiş senaryoları vardı, kısacası sinemaya hizmet etmiş bir Ermeni'ydi o. (bak. resim 1) Şu yukarıda görmüş olduğunuz resim "Üç Çılgın Kız" adlı filme ait. Diyeceksiniz ki bu filmin Zurnik'le ne alakası var? Mutlaka bir ilişkisi vardır. 70'li yıllarda çekilmiş bu filmi seyretmedim ama afişini bulabildim. Zaten konusu önemli değil. Şimdi fanzmayı çalıştırıp bu filmin afişine bakarak konuyu anlamaya çalışacağız.

Üç kız tatile bir sahil kasabasına giderler, başları belaya girer, eli tabancalı **Tamer Yiğit** onları beladan kurtarır falan... Kızlara tabancasını gösterir veya kızlar uyuşturucu işlerine bulaşmışlardır. Bir gavur, garip bir çanta, abuk di-

yaloglar, Tamer Yiğit'in tabancası...

Konu önemli değil, boş verin. (Zaten filmin yönetmeni de belli değil) Gelelim Amerikan filmi Çarlı'nın Melekleri'ne. Tabi ki bu filme para verecek değildim, yaşasın korsanlar. Gidip bir milyon karşılığı buldum VCD'yi. İnaniyorum ki Amerikan sinemasının sonunu Uzakdoğulu çekik gözlüler ve Türkiye'deki işbirlikçileri korsan satan Kürtler getirecekler. Keh keh keh... (İnanılmaz Amerikan filmi düşmanım.) Bu kadar kötü bir film görmedim. Aptalca, aptallar için, tam bir Amerikan palavrası. Hatta filmi, bana VCD'yi satan Kürt çocuğun çektiğini bile düşündüm. Yani bu kadar uyduruk olabilir.

Konu şöyle. (Pek de anlamadım ya.) Amerikan'ın olmayan güvenliği için çok önemli iki yüzük çalınıyor, bu iki yüzük bir araya geldiğinde de önemli bilgiler... Neyse bu cümleyi kuramayacağım, ve bu değmez film için kendimi parçalayamayacağım, üf be abi! Koyayım Çarlı'nın meleklerine. Çarlı meleklerine yüzüğü bulmalarını emreder "Ya yüzükler, ya yüzükler" şeklinde. İşte böyle. Bu filme para verip gidenin ben aklına sı.ayım.

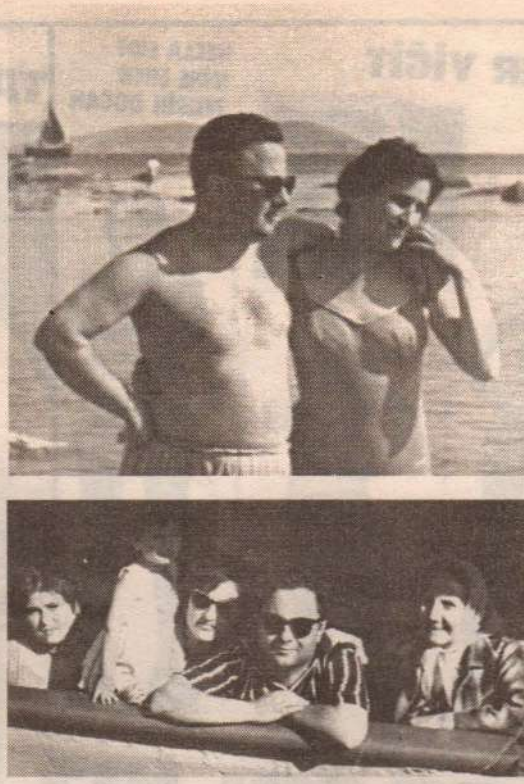
Şimdi gelelim "Üç Çılgın Kız" filmi, Pezevenk Zurnik ve Çarlı'nın Melekleri'ne alakasına: Çarlı'nın melekleri filminin afişinde Çarlı görünmüyor. Bizim Türk filmin de de Zurnik görünmüyor. Çarlı utangaçmış, afişe olmak istemiyormuş. Bu arada Çarlı için acayip dedikodu duyduğum, göyya Çarlı de bu kızları

Amerikalı petrol ve silah fabrikası sahibi zengin yahudi tüccarlara pazarlıyor-muş. Ve Çarlı'nın dosyası bayağı kalabalık, say say bitmez bir sicil. Caren Fox'u hatırladınız mı? Evet Caren Fox da eski bir melek. Çarlı yıllarca zavallı Caren'i o otel senin bu otel benim işe yoldadıktan sonra yaşlanınca Türkiye'ye yollamış, biliyorsunuz burada ortalığı karıştırmış, yerli ajan işbirlikçi gazetecilerin bile desteğini almıştı. Ayrıca Çarlı bir antikomünist ve Arap düşmanıdır. Çarlı CIA ajanıdır. Annesi Teksaslı babası belli değildir, dayısı Vietnam gazisi-dir. Çarlı Coca Cola içer ve hamburger yer.

Bizim Üç Çılgın Kız'a gelince... Bir kere kesinlikle melekleri pataklarlar, baksanıza hepsi feleğin çemberinden geçmiş, meleklerin eli sıcak sudan soğuk suya değmemiş, o biçim bakımlı kaltaklar bunlar. Filmdeki atlama zıplama sahneleri hep palavra, film hileleri, tellerle havada uçuruyorlar. Bizim üç kız şimdilerde 50'li yaşlarında bitmiş, pişman ve zor durumdadılar. O dönemdeki filmlerden de para mara kazanmadılar, oysa melekler milyon dolarları götürdüler.

Ve son söz bu üç melek yanlışlıkla Türkiye'ye gelse ve bir mafyaya çatsa var ya... Oyarlar, parçalarlar. Çarlı'ye de etek giydirebilirler.

Her konuda olduğu gibi Amerikalılar inandırıcılıktan çok uzak, aynı Irak'ta oldukları ve düştükleri durum gibi. H

Süavi Süalp, bir dönem, yazdıklarıyla, çizdikleriyle kendine özgü bir mizah oluşturmuş. Senaryolar, müzikaller, sahne ışıkları, kanun sesi eşliğinde dost meclislerinde fasıllar. Yokluk, varlık, korkular, gidip gelmeler . En çok da hayatı yaşanır kılan mizah. En yakınındakilerle travmatik ilişkiler yaşamış Süavi Süalp. Yine de kalan, hakim duygu sevgi, aşk. Savrulmalarına neredeyse eşlik edilmiş. Hem de bilerek, isteyerek. İnanılmış, tutkuyla bağlanmış bir adamın bıraktığı izleri, geride kalanların sözleriyle okuyun istedik. Uzun yol arkadaşı Ayhan Süalp ve kızı Merih Süalp onların Süavi' sini Yıldız Bilgin Bayazıt'a anlattılar.

Sevginin En Hesapsızını En Katıksızını Onda Gördüm

Ayhan Süalp - Ortaokulu bitirdiğim zamanlardaydı. Ailemin kararı öğretmen okuluna gitmemdi. Müzik dersi görmedik. O zaman kırsal kesimde eğitim eksikliği vardı. Müzik dersine okul müdürü girmeyordu. Eşrefim neni diye bir şey tutturmuştu. Bütün sene eşrefim neni. Kardeşimle aynı sınıftaydık. Hoca evde de çalışın dedi. Babam artık yeter dedi bir gün. Bu eşref hâlâ uyumadı mı? Süavi de konservatuar okumuş, ablamın arkadaşı. Sana müzik dersi versin dediler. Gördüğüm gün aşık oldum. Geldim eve ağladım. Benden büyük, ablamın arkadaşı. Herhalde ahlakım bozuldu dedim. 'Ağabeyin' diye götürdüler. Pek nota falan öğrenemedim tabii.

Merih Süalp - Yalandan ağabey falan demeye gerek yok yani. Yani gönlü kaydı mı adamın, şansı kalmıyor.

AS - Ders biter, getirir eve bırakır. Fasıl geçiyoruz boyuna 'Açmam açamam derdimi kimseye' ... Dersler ilerledi. İmtihanlar. Kız öğretmen okuluna Edirne'ye gittim. Hâlâ açılmamışız birbirimize. Edirne'ye beni ziyarete geldi. Herkesin sevgilisi geliyor. Herkes bir ağaç altında. Ama biz hâlâ bir şey dememişiz birbirimize.

MS - Kimse demiyor mu, bu adam talebesini ziyarete niye gidiyor, iki sokak öteye gider gibi. Taaa Edirne' ye.

AS - Ben de yapı olarak isyankar bir talebeydim. On alman gereken dersten iki alarak arka kapıdan mezun oldum. Gelir gelmez evde problemler. Öyle bir bunalımdım ki bir gün Süavi Ağabeye gideyim dedim. Dertleşmek için. Kapıyı açtı öylece bakakaldı. 'Sen ne kadar büyümüşsün' dedi. Daha konuşamadık. 'Ben seninle evlenmeyi düşünüyordum ama, sübyancı derler diye korktum' dedi. 'Yok yok' dedim, 'Ben büyüdüm. Evde de bunalım var.' 'Sen benimle evlenir

misin' dedi biraz şaşarak. 'Aaa derhal' demişim. Hemen. 'Öyleyse sen şimdi eve git' dedi. 'Ablana karşı, kardeşimi ayarttı dedirtmem.' Çok sevindim tabii. Balkondan bile gece karanlıkta, arka kapıdan gidecek kadar. Evdekiler onaylamadı tabii. Bir gün canıma tak dedi. Camı çerçeveyi indirdim. Bu evde Süavi'nin lafı edilmeyecek dedim. Her şeyini verecek kadar sevdi beni. Hiç öyle bir sevgi yaşamadım. 33 yaşında dul kaldım. Ondan sonra birçok erkek çıktı karşıma.

Ama hiç öyle her şeyini verecek kadar sevgi görmedim. Bir yerden on lira kazansa, daha evlenmeden önce bana getirirdi. Keşke şimdi dönse gelse, çalışır ona bakarım. Sevginin en hesapsızını, katıksızını onda gördüm. Benden önce bir tek kişiyi sevmiş, Sevim, anlatır, dertleşirdik. Çok iyi bir insandı. Sosyalist, hümanist. Kimsenin hakkına tecavüz etmediği gibi, kendi hakkını vermeyenlere de inanmazdı. İsteyemediği alacakları vermeyen insanların unuttu kelek dediklerini çok duyduk.

MS - Bazen konuşuyoruz da annemle, sanatçı ruhla üretmek, aynı başarıyla ürettiklerini pazarlayabilmek imkansız. O dengeyi kurmak mümkün değil. Babamın zaten o dönemde öyle bir çabası yok. Para hırslı, ticari anlayışı yok. Televizyonlar yok, dolayısı ile popülerite yok. Adam hissettiğini yazmış. Hissettiği gibi yaşamış.

AS - Nişanlandık falan ama beni vermediler. O da kaçırdı beni. Evlendik. Önce kayıinvalidemle oturduk. Muazzam iyi bir kadın. Saygı etmekten rahatsız oldum. Anadolu' da bir adet vardır. İç çamaşırları bahçeye asılmaz. Bakıyorum İstanbul' da herkesin donu gömleği ipte. Ben rahatsız oldum. İç çamaşırlarımı yıkar, sandalyenin ayağında kuruturdum. Çok çocuktum.

MS - Bir de anneannemin çok katı kuralları vardı. Mesela ben anneme siz derim. Öyle öğretiler. Annem saçını yandan ayırınca 'ayranın kabarmışa benziyor' demiş anneme. 'Demek ki genç kız olmuşsun. Erkek kardeşinin başını eğdirme çarşılar da.'

AS - Hiç nasihat etmedi annem. Sadece bu lafı söyledi. Sevmek ayrı, her önüne gelene eteğini kaldırmak ayrı. Neyse, saygı ağır geldi, ayrıldık kayıvalı deden. Bir gece konduya taşındık. Küçüktüm. Parasızdık. Ot yok, ocak yok. Arkadaşlarımız var, birbirimize gelip gidiyoruz. Prezervatif nedir bilmiyorum. Balon sandım. Şişirdim, kaş göz yaptım süsledim evi. Akşam geldiler. Herkes gülüyor. Süavi derhal onları topladı kaldırdı. Sonra öğrendim. Beraber büyüdük işte. Öyle. Parasızlığı asla sorun etmedim. Yoktan yarattım. Köşkün bahçesindeki odunları kestim. Tavuk besledim. Asla para yok demedim. Çünkü etkileniyor, elindeki işleri ucuza veriyor sağa sola. Çok saygılı bir adamdı. Çok komik, çok acılı hatıralarımız oldu. Gusül abdesti almayı bilmiyordu. Ben öğretirim dedim. Anlattım işte. Yalnız konuşmamak lazım dedim. Leğende yıkamaya başladım. Nasıl sığıyor. Bütün her taraf su içinde kaldı. Aşk olsun dedim. Niye sıçrattın suları. Yahu yandım dedi. Su çok sıcakmış. Söyleseydin ya dedim. İliştirim. Konuşma demedin mi dedi. İyi ve saygılı bir adamdı. Çok güzel Karagöz oynatırdı. Sadece bana. Kimse bilmez. Hep bir aradaydık. Artık dostlarımız bizi aralarına almamaya başladı. Biz hep baş başaydık. Çok aşkıttık birbirimize. Babamın çiftliği vardı. Dolayısıyla bahçe işlerinden anlardım. Ama marangozluk bilmezdim tabii. Öğrendim. Ellerimle kümes yaptım. Giderdim marangoza, öğret bana derdim. Paramız yok alamıyoruz. Merih'e hamile kalınca mecbur kaldım. Yatağı, perde kornişlerini hep ben yaptım. Dokuz aylık hamileydim. Her şeyi yaptım, bahçemi de ektilim öyle doğuma gittim. 21 yaşındaydım. Kazayla oldu Merih.

MS - Prezervatifle oynarken, kaza olmuş.

AS - İsabet olmuş. Bütçemiz düzelinece istiyorduk. Düzeleceği yokmuş bütçenin. O zaman politikayla ilgilenseydim, bunu bilirdim. Boşu boşuna Merih'i okutacağız diye uğraştık. Konservatuara verdik. Çoktan çökmüş sistem meğer. Çok hassasmış. Bu okulda okuyamazmış.

MS - Di'li geçmiş zaman kullanın lütfen.

AS - Şimdi hassas değil misin?

MS - Hassaslığı örtmeyi öğrendim. Fazla etkilenmemeyi öğrendim. Duygusal davranmamayı öğrendim.

AS - Okul işini halletmek için çok uğraştım. Adamlar dalga geçtiler benle. Eğlendiler. Süavi'ye hiçbir şey söylemezdim. Onun işi yazmakla çünkü. Adam yazardı. İşportada limon satmıyor ki günlük işlere dahil olsun. Ona eklemek al bile demedim.

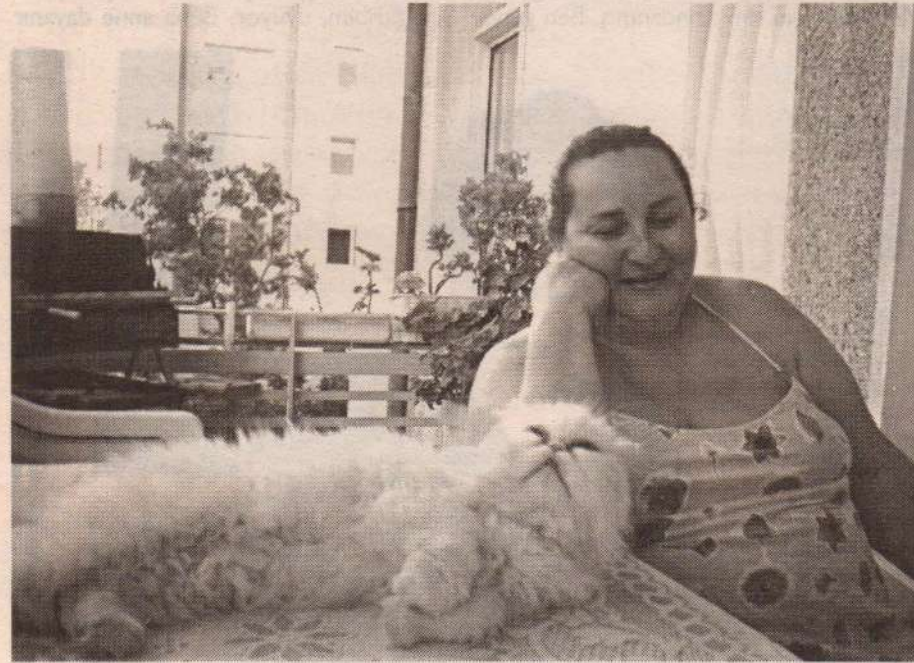
MS - Nasıl yani? Yazı yazan adam eklemek alamaz mı? Kendi başına hayatını sürdüren yazarlar da var. O biraz babama özgü bir şey herhalde. Yahut siz kıyamamışsınız.

AS - Kıyamadım. Çok aşkıttım. Bir

sandal almaya kalktık. Yine paramız yok. Bulmuş kırık çıkık bir sandal, her gün gidip onu tamir ediyor. Sandal Moda'da. Biz Ziverbey'de oturuyoruz. Ben yaparım dedim. Sen işine bak. Her gün gitim, Merih kucağımda, oturttum onu orada, tamir ettim sandalı. Denize indireceğimiz gün geldi. 'Benim karım, heykeli dikilecek kadın' dedi. Denize indirirken, sandalcılarla beraber itiyorlar, baktım sen çekil ben itirim dedim. O kadar kıyamazdım yani.

MS - Aslında işin dengesini bulmuşlar. Bir de babam para kazanabilmiş oluydu. Annem çok becerikliydi. Ben hatırlıyorum, annem masa masa üzerine koskoca yüksek tavanlı köşkü boyadı. Bayağı mutfak tezgahı yaptı. Portatif, taşınabilir kırk tavukluk kümes yaptı. Çünkü babam sıkılıp taşınmak istiyor sürekli. Bu taraflarını anlatmıyor annem.

AS - Bir sene sonra taşınalım dedi. Ev sahibinin oğlu mimardı. Sormuş anesine bu kadın mimar mı diye. Köşkün tavanlarını yağlı boya yapmışım. Yağlı boyayı da ben hazırladım. Babamlar ön-

Süavi Sualp'in kızı Merih Sualp

ce karşı çıktılar ama, öldüğünü duyunca televizyondan, oğlum öldü diye ayakbaşı çıkılmış sokaklara. Çok sevdi Süavi'yi. Sevgiyle büyümüş bir çocuktu. Ben de sevdim saydım onu da, annesini de. Koskoca yatak odasını annesine verdim, ben ambar gibi yere sığıştım. 16 yaşında evlenmiş kadın. Kocasını esir düşmüş. O kadına kıyılır mı? Bir dizinde ben yatarım Süavi'nin, bir dizinde annesi. Sevginin de saygının da kıymetini bilirdik. Merih bu yüzden siz der bana. Çocuklar nasihatten anlamaz. Gördüklerinden etkilenir.

MS - Adamın da haline bakar mısınız? Aşırı tutkuyla seven iki kadın arasında kalmış.

AS - O da duygulu ve tutkuluydu.

MS - Bir ara sevgi rekabetine girmişler.

AS - Girdik evet. Güçlü bir kadındım. Yanardağlar, lavlar sarsa her yanı, ben ayakta kalırdım. Bir yatak yorganla ayrıldık evden. Her sene taşındık. Oda-sında soba yanamaz diye baca yaptım. Yine taşınmak istedi. Niye taşınmak isterdi bilemezdim. O bir dipsiz kuyuydu. Açıklanamazdı. O kuyunun içine düşme-

dikçe öğrenemezsiniz. Her taşınma bir ayrı macera. Tek başına taşınırdım. O gider bir otelde yazardı. Ben öyle isterdim. Yerleşir, haber verirdim gel diye. Yine öyle zar zor yerleştiğimiz bir evde, kiray! da zor veriyoruz yine, taşınalım dedi sekizinci ayda. Bu memleket böyle. Sanat sanat için yapılırsa tamam. Para yok. Niye diyorum, sıkılıyorum diyor. Taşınmazsak yazmam.

MS - Motivasyon için mi acaba? Değişiklik ihtiyacından mı? Hayatına yeni bir renk belki.

AS - Biz hiç kavga etmedik. Mesajlarımızı arkadaşlarımızla yollardık birbirimize. Nişan Hançer vardı, arkadaşı. On-dan rica ettim bir gün. Neden taşınıyor, sor ne olur, dedim. Cevap geldi. Demiş ki salonun orta yerinde bir koca kömür sobası. Karım o dört katı her gün kucağında kömürle çıkıyor. Ben onu gördüm öyle kucağında kömür tenekesi iki gün kendime geledim. Haklı. Gel de kız şimdi bu adama. İki ton kömürü kendisi taşıdı demiş. Taşıdım. Hamala verecek para yoktu. Bu sefer kaloriferli

ev peşine düştük.

MS - Bulduk evi. Uçaksavar'da. O zamanlar in cin top oynuyor oralarda. Etiler meydana bitiyor her şey, biz orada ev bulduk.

AS - O sırada bir oyunu sahneleniyor, 'Aç Koynunu Ben Geldim'. Her akşam izliyor, seyircinin tepkisine bakıyor. Ben de hastalandım. Gözlerime bir şey oldu. Devamlı akıyor. Uyuyamıyorum. Akşamları kapıyı açmak için uyanmam lazım. Yalvardım erken gel diye. Gelemiyor adam. Bir akşam, iki akşam, derken bir gün dizlerimi dövüp ağlamaya başladım. Bir yandan da dönüyorum odada. Sen beni sevmiyorsun, bu sevgi değil. Aa bir de baktım oda dizlerine vurup dönüyor. Haklısın, ben aptal herifin biriyim. Daha kavga edilebilir mi? Mizah yönü çok kuvvetli bir adamdı. Bir kez beni hafifçe itti. Bir araba dayak yesem böyle üzülemez. Perişan oldum. Affedemiyordum. İlk defa küstüm. Sonra sordum neden diye. Şuradaki çürük ne dedi. Göğsümü göstererek. Çıkardım sutyenimi gösterdim. Tel var ya, eskimiş, lime lime olmuş sutyen. Tel batmış orası morarmış. Tahta bezi bile olmaz dedim bun-

dan. Niye almadın, söylemedin dedi. Bütün parayı veriyorsun bana. Alamıyorum demek, senin üzülmen demek. Seni nasıl üzerim? Bir gece uykusundan uyandı, yahu seni aldığım yeri bilmesem, Avrupa'da yaşamış, orada okumuş sanırım. Bu kadar mükemmel nasıl olabiliyorsun dedi. Bunun cevabını o zaman bilemedim. Ancak şimdi verebiliyorum. Yeni yaşamaya başladım. Kendim için ilk defa bir şeyler yapıyorum. Resim yapıyorum. Gitar çalışıyorum. İngilizce öğreniyorum. Geriye dönüp baktığımda bir sürü şey yapmışım. Ama hiçbir kendim için değil.

MS - O da öyle biri olduğu için yapabilişsiniz anne. Yoksa siz de kendi tavrını koyamayacak biri değilsiniz. Son derece güçlüsünüz yapı olarak.

AS - Bir gün bir otobüs firmasından aramışlar. Görüşmeye gidecek. Ne kadar istesem dedi. Çok para söyledim. Vermezler dedi. Vermesinler dedim. Koy kalemi masanın üstüne dedim. Bir otobüs çizsin uyduruk. 'Bu sanat de' dedim. Başka hiçbir şeye benzemez. Vermişler işi büyük paraya. İlk defa tencere tava aldık. Kıyma kavurup yedik. Akşam gazetesinde işe başladı. Koltuk falan almaya başladı. İnanılır gibi değil. Derken Firuz geldi. O da beni hiç sevmeyiz. Alma şu çirkin cahil kadını diyor. Ben sana kardeşimi vereceğim. Hatta bir gün onlar konuşurlarken duydum. Süavi dedi ki 'Yahu o daha çocuk.' İnsandı. Çok insandı. Ben odaya girince bozuldular. Bozulmayın dedim. Çirkin olmak suç mu? 'Duydum dedim bir bavul boya getiriyormuşsun karına. Güzel olmayanlar yuva kuramayacak mı?' Firuz beni sonra da kabul etmedi. Sadece Süavi'yi çağırırdı evine yemeğe. Süavi şahsiyet sahibi bir adamdı. Onun arkadaşları, bilmem ne zadelere kızlarının peşinde dolarken, o kalbinin sesini dinledi. Neyse, Akşam gazetesinde çalışırken, Firuz Amerika'dan gelmiş, her gün ziyarete gidiyor. Aman dikkat et dedim. O benim çocukluk arkadaşım dedi. Bir gün on gün, bir sabah gitti ki, masasında Firuz oturmuş.

MS - Ben de senelerce tiyatroculara, yazar çizerlere hayran oldum. Fikirleri var, dünya görüşleri var, yazıyorlar, çok etkileyiciydi. Ne zaman içlerine girdim, o pazarlıklar, küçük hesaplar, birbirlerinin esprilerini çalmalar, ayak kaydırmalar, bunları gördükçe, çok büyük hayal kırıklıkları yaşıyordum. Beş parmak kadar düzgün insan var. Babam asla bu karakterde bir insan değildi. Bu tür hesaplar ona göre değildi. Bize göre de değil. On yıl çalışıp, babamla ilgili kitap hazırlamış biri, yaptığı röportajı araştırmaya bile gerek duymadan, önüne geleni yazmış. Güya ben, bir pavyonda şarkı söylerken, bıçaklanıp, öldürülmüşüm. Şimdi dava açsan kitap prim yapacak. Açmasan, insanın içi acıyor. Bu mudur on senelik derin araştırma. Bu nasıl iştir? Ne kitabı yazanı bağlıyorsun ne de basanı. Üzüldüm. Çok olumsuz etkilendim. Yazarı da aradım. Ne bir özür diledi, ne de herhangi bir yerde tekzip etti. Olur mu?

AS - Benim de böyle bir hayal kırıklığım var. Süavi'nin eski bir arkadaşıyla kırk sene sonra karşılaşınca, Süavi'nin anısı, canlı bir hatıra diye sahip çıkmak istedim. Baktım Riva' da lokantaların camlarına tavuklu çorba, pilav falan yazıyor. Onore etmek için, bir gece ben de

yazdım onunla. Yemekler yaptım. Evini temizledim. Olmadı yanlış anladı. Çok üzülüm. Ben senin kardeşinim dedim. Sen bana Süavi'den hatırasın. Ama sen dedi benim yanımda mayo giydin. Bana ümit verdin dedi. Bir de şen Süavi'yi döverdün değil mi dedi. Allah Allah nereden çıkarıyorsun dedim. Bu ne biçim dostluk anlayışı. Sonra bir de ne görelim. Aynı konu o yanlış kitapta da yer almış. Süavi'nin ailesiyle de sorunlar yaşadık bu yüzden. Ziyarete gittiğim uzak bir şehirden geri çevrildim. Bu olur mu? Birinin ünlü bir yazarı yanlış yamalak yazarak, üzerinden para kazanması, bununla adını duyurması ahlaki mi? Çok üzülüm. Aczimizden değil, yalanlara alet olup kitabın daha fazla prim yapmaması için sustuk. Herkes tarihteki yerini gereğince alacak nasılsa.

MS - Bizimle konuşulmadı. Babamın ikinci eşiyle hazırlanmış olmalı kitap. Bilemiyoruz.

AS - Süavi evliliğimizin son seneleğinde bir sekreter istiyordum dedi. Hay hay dedim. Hemen bir psikoloğa gittim. Andrapoza giriyor dedi psikolog. Birkaç sene sürer. Ne yapacağız? Baktım olacak gibi değil ona çok güzel bir sekreter buldum. Yazıhanesi yok. Yazıhane tuttuk. Para yine yok. Sokağa atılan çinkolarla soba kurdum. Değişik yaşamak istiyor adam. Yazar. Ara sıra uğruyorum. Mine diyorum, Süavi nasıl? Çok iyi de diyor, dans etmek istiyor. Pikabı da götürdü evden. Olsun diyorum, dans etmekle bir şey olmaz. Başka bir gün uğruyorum, abla diyor kız, kırlara açılalım diyor. Aa dedim kırlara açılma. Bir serseri rastlar, Süavi kavga bilmez, iş açılır başımıza. Böyle böyle atlattık. Sonra, Elmadag'da başka bir büro hikayeleri. Süreyya Duru'yla ortak. Süavi on beş gün gelmedi eve. Gittim büroya. Kapıdan girdim. Vestiyerde kocamın pardesüsü, yanında bir kadın pardesüsü; yerde kocamın ayakkabıları, yanında bir kadın ayakkabısı. Tamam dedim. Bu kadın. Dizlerim titredi. İçeri girdim nasıl güzel bir kadın. Oturduk. Saat 12 oluyor. Şimdi ister misin kocam kadına yemeğe gidelim desin. Ölüyorum. Hadi dedim, Dilek hanım acıkmıştır, yemeğe gidelim. Gittik. Hemen yemek listesini aldım. Süavi sormasın. Ne yersin demesin. Gitmek lazım. Adam her gün beklenir mi? Dertleştik biraz. Fakirlermiş. Sekiz kardeş. Eflatun yollamış, meşhur ederler seni demiş. Giderken usulca kulağına, 'kocam sana emanet' dedim. Bu film piyasası kötüdür. Aman sahip ol yuvamız yıkılmasın. Süavi beni geçirdi. Ona da dedim ki, 'bu kızı ziyan etme. Ekmek parasının peşine düşmüş gelmiş buralara.' Akşam gelince ayrılmak istedim. "Şaşırmam!" dedi. O öyle geldi geçti. Sonra ahbap olduk kızla. Bana 'abla' diyormuş, tembihlemişler, adam karısına aşık olmuş deyince 'olsun' demişler, 'erkek bu, bir yapmaz, iki yapmaz, jartieri giy, sokul her fırsatta. Elbet bir gün pes eder.' "Beni rezil etmediniz, ben de gidiyorum, evleniyorum" dedi ve gitti. Aradan yıllar geçti, karşılaştık. Kocasını terk etmiş. Biraz harçlık verdim, ayrıldık. Akşam Süavi'ye söyledim. Meğer onun yanından geliyormuş. "O zamanın hatırına boşa karını, beni al" demiş. Zor, ahlakı bozuyor. Çok aç kalmış demek. Oradan da öyle kurtardık.

Geldik Muammer Karaca'ya takıldık. Şoför yollardan otostop yapanları topluyor. Ana kız iki kişi, şoför, Süavi dolaşıyorlar. Süavi gitmek istemiyor. Bir akşam şoför dayandı kapıya, gel de gel. Gitmem diyor Süavi, gideceksin diyorum. İş ahlakı bu. Git, yazmayacağım de, gel. Yahu bildiğin gibi değil, gitmem diyor, zorla yolladım adamı. Gidiş o gidiş. Bir daha yok altı ay. Araba plakalarından sokak sokak aradım. Buldum. Bir otelde. Altı ay traş olmamış. Niye geldin dedi. Sefaletimi mi görmek istedin? Çamaşırlarını ters yüz etmiş. Artık bir hiçim. Yazamıyorum. Yeter değil mi çektiğin dedi. Ne çektim ki dedim. En güzel günlerimi seninle yaşadım. Nereden buldun üzerindeki elbiseyi, dedi. Yeni değil. Modelini değiştirdim dedim. Yine kazanırız sen üzülme. İnsan olanı çileden çıkarıyor tabii bu tavır. Saçlarını çekerek, yeter dedi. Bu fedakarlıklarından da sıkıldım. Dayanamıyorum artık. Şaşırdım. Eve gel dedim. Çocuk seni görsün. Gelemem dedi. Ben aldım gittim Merih'i. Yok. İki sene haber alamadım. Sonra mektupla iş buldum. Masada mektup, Süavi geldi. Mektup kadın simsarındanmış. Ben gene

geleceğim dedi, gitti. Bu arada herkes bana 'kocanı iki kadınla gördük' diyor. Hayatında bir kadın varsa tamam. İki kadın ne oluyor anlamıyorum. Durumu çözemiyorum. Yazamıyorum. Gazetelere bakıyorum, imzası olsa, oradan arayacağım. Yok. Bu arada bir mektup çıktı cebinden. Hiç unutmuyorum. 'Süavi bey, sizi beş altı aydır tanıyoruz, hâlâ param yok diyorsunuz. Sankim senet de mi veremezsiniz.' Kim bu kadın dedim Süavi? Senin başın dertte dedim. Anlat. Bir hal çaresi bulalım. Seni kurtarayım.

MS - Ben özel okulda okuyorum ve annemin hiçbir hayat tecrübesi yok. Tam büyürken beş yıl babamı görmemişim. Kimse sahip çıkmadı. Hisar'da, yıkılmak üzere olan, metruk bir eve sığındık. Karanlık, örümcek dolu bir evdi. Adam ortada yok. Para yok. Pul yok. Öyle bir dönemde annem babamı buldu. Ben bir düzen kurana kadar Merih sende kalsın dedi. On dört, on beş yaşlarındayım. Osmanbey'de, Samanyolu Sokak'ta bir evde oturuyorlar. Babam da o sırada Rüçhan Çamay'ın da oynadığı bir müzi-

kal yazmış, her akşam sabahlara kadar oralarda dolaşıyor. Kadın benden rahatsız oldu. Gece on bir, on iki gibi gönder kızını dedi. Babam da elime beş lira para verdi, git anneni bul dedi.

AS - Gece yarısı sokaktan bir ses geliyor, anne, anne, Merih bu dedim. Fırladım.

MS - Annemin tepesi orada attı işte. Kalktık gece yarısı gittik evlerine. Yoklardı. Arkadan, camdan girdik.

AS - Merih'i bırakırken tanıştım kadını. Bakın baskın yapmıyorum dedim. Ben aşka saygılıyım. İş bulana kadar kızıma sahip çıkın. Elimde testere, pens, karakola gittim, haber verdim. Girdik içeri yattık. Gece yarısı geldiler. Nasıl bir çocukluk yaşadıysa, yatak odasının kapısını bile kilitlemiş. Süavi diye haykırdı kadın. Evde biri var. Karımdır, dedi. İstediginiz yere gidin dedim. Ama ben ve çocuğum burada kalacağız. İsterseniz siz de kalın. Kalmadılar. Yatağı vermem dedim. Ben yatak getirince alırsınız. Ertesi gün çocuğumu okula yollayacağım geceye bakın. Gittiler. Merih ateşlenmiş, eve yollamışlar ki, yatak yok. Çantasına koymuş başını garibim, uyuyor. Buna anne dayanır

diye sesleniyor. Git babanı bul dedim. Bir sıkıntısı var. Buldu. Hastanedeymiş. Kap krizi geçirmiş. Annen çok ağlıyor mu diye sormuş. Telepatiye bakın. Çok güçlü bir ilişkiydi. Aradan zaman geçti. Biz yeni evliyken, bir parolamız vardı. Isıklık buluşurduk. Bu sefer ısıklık sesi. Susmuyor. Git dedim babanı bul. Buldu. İkinci kalp krizini geçirmiş. Huzursuzum, mutsuzum. Bir akşam geldi oturdu, salona. Hemen fırladım kalktım, yok. Böyle serap görülür mü. Yine yolladım. Yine hastanede bulduk, sarılık geçirmiş. Ondan sonra geleceği görmeye başladım. Trampleden çıkıyor, denize atlanır ya, ama deniz kapkaranlık. Siyah kazak, siyah pantolon düştü trampleden samanların çöpün içine eyvah dedim. Adam gidiyor. Aradan zaman geçti, kapıdan baktım gece, geldim artık, affettin mi beni dedi. Uykuda değildim. Korkarak açtım gözlerimi. Yok. Sabaha karşı düştüm yollara. Attılar kapıya dedim. Artık yazamıyorum. Soracağım teker teker gazetele-re. Günaydın Gazetesi'ne gittim. Kimse yok. Sekretere sordum. Süavi bey bu gece sizlere ömür dedi. Bu mu aldatmak?

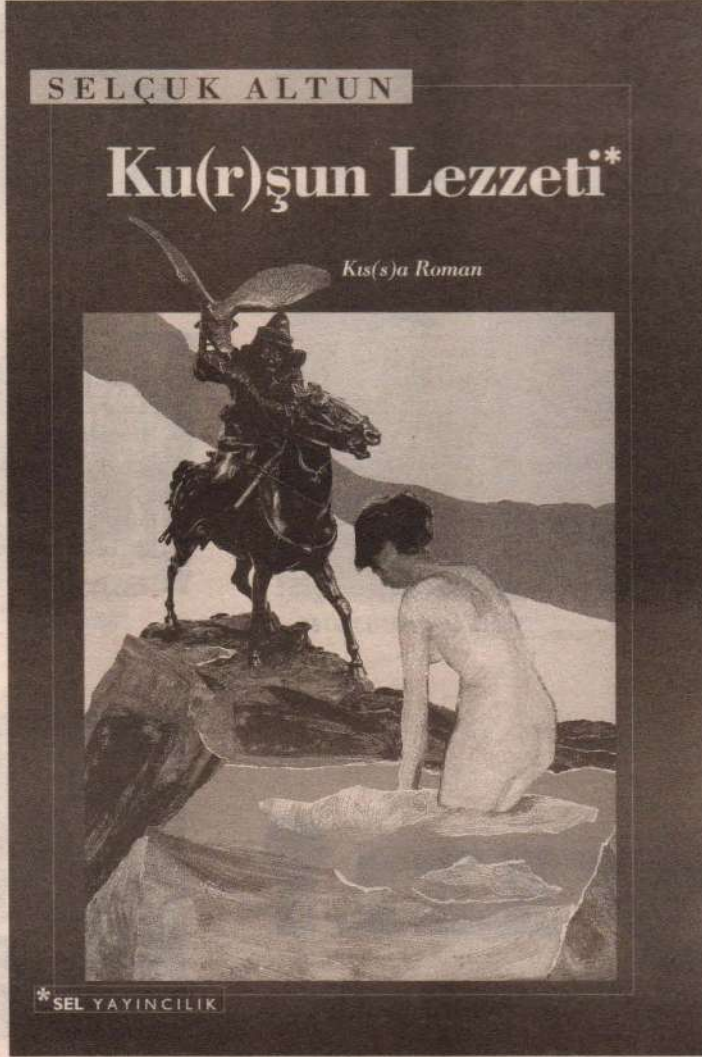
MS - Üzgünüm ben. Bir akşam nasılsa beraber bir yere gittik. Ne içersin dediler, rakı dedim. Nasıl argo konuşuyorum. Tophane ağzıyla. İnciteceğim ya onu. Üzülün istiyorum. Kızım böyle konuşma ayıptır diyecek, hiç öyle olmadı. Yazsana bunları dedi. Ama konuştuğun gibi yaz dedi. İçkiyi de idareli iç. Bütün tepkisi bu oldu. Klasik baba tavrı göstermedi. Onun için üzülürüm çok. Güzel şeyler yaşayabilirdik. Keyifli bir ilişki olabilirdi. Hatıralarımız olmadı. Annem anlatır çok. Nedense bu gün esprili taraflarını anlatamadı.

AS - Ben tanıdığımda afiş ressamıydı. Yazarlık sonradan geldi. Bütün yazdıklarını okurdu. Beraber çalışırdık neredeyse. Kanun çaldı, fasıl geçerdik her gece. Haftada bir, Cumartesi geceleri rakı sofralarımız olurdu. Yemekten sonra kahve içerdik. Orta şekerli içerdi kahvesini. Ben de orta şekerli içerdim. Şimdi şekerlice içiyorum. Benim için tek endişesi terliksiz dolaşmamamdı.

MS - Benim anladığım kadarıyla, babam her durumun mizahi yönünü bulup, kavgaları önlerdi. Ezilmiş memur adam tipini, bir de mahalle kadını tiplerini çok kullanırdı. Şevket Kurbanı Şevket'i yazdığında bütün bu olaylar başına gelmişti ama sanki geleceğini bilir gibi yazmış. Oynanan oyunları, şarkılarını ezbere biliriz. Hikayeleri de. Oynanmayan oyunları merak ediyoruz. Değerlendirmek lazım. Hızlı çalışırdı babam. Çok hızlı. Devamlı düşünür ve yazardı. Çok sigara içerdi. Dalgındı. Duymazdı. Şoför tutulmasının sebebi de oydu. Büyük kazalar atlattı. İştahlı bir adamdı. Yemek yemekten severdi. Solaktı. Solaklığım bile ona benzer. Zaman zaman düşünüyorum, insanlar küçük sıkıntılarla baş edemiyor, evleri bacakları yıkılıyor. Ben bunları yaşamayıp ne olurdu bilemiyorum.

MS - Genç nesil hiç bilmiyor babamı. Bu sene babamın adına bir site hazırlamak istiyorum. Babamı tanıyan, mizahi yanı güçlü bir genç arkadaşım var. Onunla birlikte hazırlayacağız. Aslında çok paralarla profesyonel bir site de yapılabilir. Ama ruhsuz olur. **H**

TOPLUMSAL DUYARLILIK VE EDEBİYAT AŞKINA!

Ku(r)şun Lezzeti
Roman
Selçuk Altun
162 sayfa

● İşinden, sığ çevresinden ve anılarından kaçan bankacı bir Beyoğlu arka sokağına sığınmıştı. Mutluluğa ulaşmak üzereyken bu kez iblisle karşılaşacak...

● Hazırlıksız bir ülkedeki ulusal gazetelerin beşte üçünü ele geçiren aileye o ülkenin kaçta kaç direnebilir ki?

Yalnızlık Gittiğin Yoldan Gelir
ve **Bir Sen Yakınsın Uzakta Kalınca**'nın yazarından.

9 Eylül'de kitapçılarda

***SEL YAYINCILIK**

Babıali Cad. 20/1 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 511 10 05
Şube: İstiklâl Cad. Elhamra Pasajı 258/10 Beyoğlu-İstanbul
www.selyayincilik.com

"Zorunlu Emeklilik" 130x162 cm.

"Pek çok Batılı sanatçı kendini bir şekilde yabancılaşmış hissediyor gibi, ama bende bu tip bir duygu kesinlikle yok. Ben kendimi ülkemdeki gündelik hayatın çok doğal bir parçası olarak hissediyorum."

17 Haziran 2003 tarihli

International Herald Tribune'de

Hakan Gürsoytrak hakkında çıkan yazıdan

"Dükkan" 51x48 cm.

"Bürokratin penaltı atarkenki hafifliği" 43x60 cm.

"Dosyalar" 32x36 cm.

Asker yollamayın!

Hafriyat Sanat Grubu'nun lokomotifi. Türk resminin Venedik Bienali'ndeki gururu.

Karikatür gibi adamlarla dolu, kocaman resimlerin ressamı.

TC'nin sivil tarihinin görsel yazarı **Hakan Gürsoytrak**'a sordum. O da cevapladı.

Memed Erdener: Hakan, ilk ne zaman "ben ressam olucam" dedin?

Hakan Gürsoytrak: Siyasalda okuyordum. Az gelişmiş ülkelerin dış ticaret politikaları ile ilgili bir ödev yazmak için aldığım kağıtlara resim yaptım. O zaman karar verdim, Akademi'ye girmeye ve ressam olmaya; yoksa, zaten resim yapıyordum. Ne gerek vardı ki resim okumaya? Ama ressamlık aynı zamanda yaşam tarzı da. 80'li yıllar umudu kemirirken, hayatımın en keskin ve doğru kararını almışım.

ME: Resim yapmak neye yarar? Aklı başında bir T.C. vatandaşı niye resim yapar?

HG: Çocukluğumun en ciddi oyuncağı resim yapmak oldu. Bu yüzden de, kendilerine ait bir uğraşı olmayan insanlarla diyalog kurmakta zorlanıyorum, nereli olursa olsun. Ama TC sağolsun, kısacık hayatımda o kadar derin izler bıraktı ki; içe kapanarak resim yapmak, benim için zorunlu tercih oldu. Özerk olabildiğim tek zemin, tuvalin yüzeyi benim için ve tabii ki resim yapma anı. Resim emek işi. Kısa zamanda sonuç isteyen, köşe dönücü, tüccar zihniyet egemen toplum düşüncesinde. Haliyle de, ressamlık da saçma bir iş, iş bile değil, hobi. Abi kaç satışyorsun? Ne kadar zamanda yaptın? Basit

rant hesapları. Bi de kulak kesme hikayesi var. Sanatçılık hakikaten klişe bir iş, eee sanat piyasamız da bu klişeleri az kullanmadı hani, anlaşılabilirlik edebiyatı yaparak. Şimdilerde de magazin oldu sanatçılık, bereket. Ressamlık yerinde ağır, meşakkatli iş. Bu kadar kimlik sorunu olan toplumda, daha çok ressam olmalı diyorum ama!

ME: İstanbul, Ankara, Eskişehir. Üç şehri de tanıyorsun. Birbiriyle kıyaslar mısın?

HG: Beton ormanlar işte, ortak payda. Her yerde hafriyat var. İstanbul'un eline su dökemez hiçbir. Boğaz'ın üstünün rant yapsın diye betonla kapatılmadığı için şanslıyız.

ME: Hafriyat nedir? Ne yapar?

HG: Abi, Hafriyat aynı dertlerden muzdarip ressamların, heykeltıraşların bir araya geldiği özerk, sivil bir grup hareketidir. Bu grup, olup olmadık yerde sergi açar, katalog yapar, söyleşi düzenler. Sanatçıları davet eder, onların katkılarıyla da şenlenir. Hafriyat sokağa ve hayata bakarak, klişe resim konularının dışına çıkabildi. Resmin

konusu ile yapma biçimi arasındaki tutucu duvarı çatlattı. Çevreye ve kişiye dair imgeleri, mahalli bir ilgiyle boyadı. Oto sansüre dur dedi. Sanat piyasasında, birilerine yanaşmadan sergi açılmayacağı tabusunu yıktı ve sanatçıların bir araya gelerek, ortak fikirlerle, neler yapabileceklerini gösterdi. Konulu ya da kavramlı(?) sergiler modasını başlattı. Ama, duur! Arkası da gelecek.

ME: Memlekette resim piyasası nasıl?

HG: Tutucu ve elitist. Batıcı hayranlık ve doğal sonucu özgüven yokluğu ileri safhada. Bu bir de cehaletle birleşince, yeşeren ne varsa, canına okuyan bir sisteme dönüşüyor. Üslupçuluk ticari teminat gibi sanki. Bir de "dişavurdumduymazcılık". Görsel

sanatlar için kafa patlatan kimselere acil ihtiyaç var. Sanatın teorisi, pratiğinin çok altında bir seyir izlemekte.

ME: Bu güzel resimlerinin fikirleri nerelerden çıkıyor?

HG: Bildiğimiz şeyler işte. Bence Türkiye sanat

Hafriyat
HAFRIYAT
SANATGRUBU

**Leonardo'dan
önce Turhan
Selçuk'u ve
Gırgır'ı tanıdım,
na'pim! Çizgi
romanla
serpildim.**

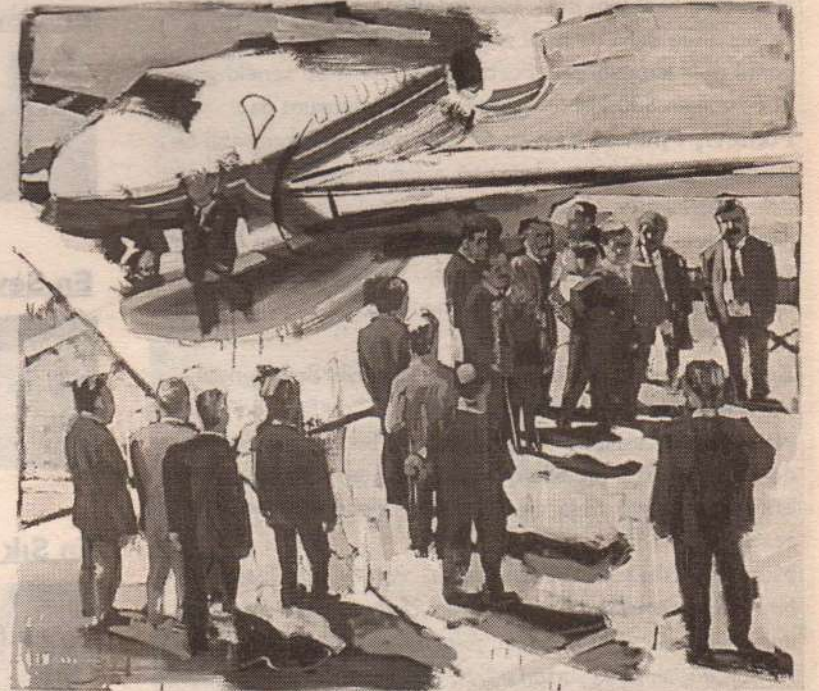
"Habitat" 144x174 cm.

"Asanlar" 153x178 cm.

"Jaws" 60x80 cm.

"Havaalanı" 84x97 cm.

Hafriyat hayata bakarak resmin konusu ile yapma biçimi arasındaki tutucu duvarı çatlattı.

yapmak için cevher niteliğinde. Sanat yapmak için nedenin varsa, neyi yapacağın, zaten arkasından kendiliğinden geliyor. Yıllardır gazete fotolarından yapıyorum resimleri, yani bir çeşit fotosentez olayı. Ot gibi yaşamaktan, hızla tüketilen şeylerin, biraz daha iyi hazmedilmesi gerektiğini hatırlatmak için diyeyim.

ME: Resmin içindeki karikatür. Karikatürdeki resim. Eski sınırlar kalktı mı?

HG: O kalkmaz, gerek de yok. Karikatürün karikatür olarak kalması, altkültür beğenisindeki yerini koruması, yüksek sanatın içindeki varlığından daha önemli zaten. Günümüz sanatı her türlü görsel dili, kendi bünyesine çekme oburluğunda. Postmodern de böyle bir şey zaten. Ben karikatür ve çizgi roman dillerini kullanıyorum, hatta, dozu iyice artırdığım bir sergi bile tasarlıyorum. Leonardo'dan önce Turhan Selçuk'u ve Gırgır'ı tanıdım, na'pim! Çizgi romanla serpildim.

ME: Hangi ressamı iyi?

HG: Rafet Ekiz'i kaybettik pisi pisine. Şamanlar gibi esriyerek, mistik yakınlık kuruyordu Anadolu toprağıyla. Sanatı gibi yaşamı vardı, bu devirle uyumsuzluğu gönderdi onu toprağa...

Çok iyi ressamlar var, kimi desem diğerine haksızlık

olur. Ben zaten sevmişim resmi. Yalnız, sıklaşan resimler ile bir üslubun tekrardan öteye gitmeyen çalışmalarında ki, piyasacı, ticari yaklaşımlardan kılıyorum. Hayat şartları zor. Ama heyecan, ezber üslupçuluğa dönüştü mü hiçbir tadı kalmıyor doğrusu.

ME: Venedik Bienali'ne katıldın? Nasıldı? Neler oldu?

HG: Sağ olsunlar çağırdılar, ben de gittim açtım sergimi. İyi de düşünmüşler, "el altından" pavyonu yakıştı bana. Ama, İtalyanlar dağınık adamlar. İyi ki yanımda çekiç, çivi götürmüşüm. Gene iyi başardılar, son anda tamamlanmamış bir sürü şey vardı. Resimlerimin oryantalist kalmasından endişe ediyordum. Bence, her Türkiye'li aydın da bunu kafaya takmalı. Ama öyle olmadı. Kapitalist Batı kültürünün kendisiyle hesaplaşmasını, katılan sanatçılar sayesinde küresel boyuta taşınması, en azından sanat aracılığı ile bunu yapmayı denemesinin hoş olduğunu düşünüyorum.

ME: Bienalle birlikte, Avrupa basınında da seni görmeye başladık. Resim maceran büyüyor. Ne dersin?

HG: Bienalden bienale koşan biri değilim. Yani bienaller için sanat yapmıyorum. Bu yerel konuların, hani

dünya sanatında nasıl bir yer alıp almayacağını bilemem, henüz tecrübe ediyorum zaten. Buraların resmini, buralılar için yapıyorum, ama resmin Batılı dili, zaten evrensel de bir anlamda. Bu bienal sayesinde gördüm ki, benim gibi düşünen bir sürü sanatçı var. Dünyada kötü bir "geçiş dönemi" yaşıyor, daha kötüye doğru. Benim yaptığımı Türk sanatı da desen, dünyanın çoğu ülkesine "cuk" diye oturabilecek bir bakış olduğunu söyleyebilirim. Benzeri dertleri çekiyoruz. Esasında sorun neye baktığın ve nasıl aktardığın değil mi?

ME: Peki resim yapmasan ne yapardın?

HG: Çoluk çocuğa karışardım. Ya da sebebini bilmediğim bir suçluluk duygusu yaşadım herhalde.

ME: Hakan'ın 5 yıllık kalkınma planında ne proceler var?

HG: Kapitalizmin gerçekliklerini kıllanarak gözlemeye devam edicez, hep birlikte. Devamlı çalışsam 2010'a kadar doluyum. Ama şimdi sana laf yetiştiriyorum.

ME: Başka bi şey var mıydı?

HG: Yoktur. Zaten çok uzadı. Bakalım nasıl sıgacak bu gevezelik kolonlara, sütunlara. Hayırlı işler, kolay gelsin. Ha unutmadan, asker yollamayın... H

Serbest Piyasa

Dengeli Yatırım Uzmanı
Meneviş Pihı

Kapitalist toplum bireylerinin günümüzdeki en büyük sorunlarından biri de sahip oldukları menkul ve gayrimenkulleri en kazançlı biçimde nasıl değerlendirmesi gerektiğini bilmemesidir. Tam 15 yıl 3 ay 24 gün 6 saattir finans sektörünün içinde bulunarak parayı telinden tanıyacak kadar uzmanlaşmış; piyasaların nabzını kurmalı Nacar saat gibi sınıksız tutan ekonomist yazar Meneviş Pihı birikimlerinize yön vermek, paranıza para, menkulunuza menkul katmak için sorularınızı bilimsel bir şekilde yanıtlayacak...

Muzaffer Sümbül'ün Sorusu: Değerli Yatırım uzmanı sayın Pihı, ben cebi delik fakat gönlü zengin biriyim. Aca-ba gönlümü daha da nasıl zenginleştirebilirim?... Gönlüme gönlü nasıl katabilirim... Forbes Dergisi'nin bu seneki gönlü en zengin 500 kişi listesinde olmak istiyorum da...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Muzaffercim gönlü zenginliği biliyorsun insana babadan kalan bir zenginlik değil. Gönlünü daha zenginleştirmek istiyorsan sahip olduğun para, pul, manita ne varsa bana gönder... Hatta ismindeki harflerin bile bir kısmını harf ihtiyacı olanlara ver gitsin. Sana Muz ismi yeter de artar bile... Ovvv yeaaa!... Haa haa haa!...

Zeynep Kırıcı'nın Sorusu: Sayın Meneviş Bey, ben portföy sahibi olmak istiyorum. Fakat; "Portföy nedir?... Nasıl portföy sahibi olunur?... Normal bir portföyün içinde neler olur?... " hiç bilmiyorum... Beni bu hususta engin, kütüphanemtirak dağarcığınızla biraz bilgilendirir misiniz acaba?...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Canım... Portföy demek soyut bir cüzdan demektir. Yani portföyün içinde aynı cüzdanda olduğu gibi para, ehliyet, manita fotoğrafı vb. değerli şeyler olur. Portföyün içine ne koyarsan büyür, çoğalır... Ama tabii koyduğun şeyleri çok iyi seçmen gerekir, anladın mı bebeğim?... Bence en güzel portföy; içine bir miktar döviz, bir tutam hisse senedi, iki ölçek gayrimenkul tapusu, birkaç tane de devlet tahvil koyulmuş portföydür... Etrafını da bezelye ve domateslerle süslede miydi sana leziz şahane portföy olur Zeynecum...

Yılmaz Boratay'ın Sorusu : Sayın Pihı Bey, ben tüm paramı bir bankaya yatırmak suretiyle batırmış bulunuyorum. Yani devlet bankaya el koydu. Şimdi düşünüyorum da paramı bankaya yatırmak yerine keşke Las Vegas'ta kumar oynasaydım... Ya da ne bileyim, bütün parama kazı kazan alıp tırnaklarım uyuşuncaya kadar kazısaydım... Daha az riskli olurdu... Ne dersiniz sayın Pihı?... Haksız mıyım?...

Meneviş Pihı'nın Yanıtı: Tatlıkom tabii ki çok haklısın. Ha bankaya para yatırmışsın ha gece kışını traş ettikten sonra Aksaray'da G-String donla dolaşmışsın aynı şey... Ben şahsen Sperm Bankası'na bile hiçbir şey yatırmıyorum... Puhaaaa haa haaa!... Oooo yeeee!... H

NOT : Yatırım, finansman, para, senet, tahvil, kambiyo, change, fon, bano gibi sorularınız için e-mail adresimiz aşağıda, kağıt mektup adresimiz künrede, elektronik mektup adresimiz aşağıda... Haydi bakalım...

paatim@yahoo.com

5 Ne 1 Ayhan

AYHAN BOZKURT

ayy_hanbozkurt@yahoo.com

En Sık Kullandığınız 5 Sözcük

Atilla Dorsay
1- Leman (Eşimin adı)
2- Elbette
3- Naçizane
4- Ne zaman yiyoruz
5- Hadi yahu

En Sevdiğiniz 5 Roman

Aslı Erdoğan
1- Budala ve Ecinniler
2- Dalgalar
3- Madam Bovary
4- İskenderiye Dörtlüsü
5- Gecenin Sonuna Yolculuk

En Sevdiğiniz 5 Kule

Sunay Akın
1- Kız Kulesi
2- Galata Kulesi
3- Beyazıt Kulesi
4- Dolmabahçe Saat Kulesi
5- Atatürk Havalimanı Kontrol Kulesi

En Sevdiğiniz 5 Başlangıç

Celal Başlangıç
1- Gazete yapmaya başlamak
2- Yeni bir güne başlamak
3- İyi bir kitap okumaya başlamak
4- İyi bir film izlemeye başlamak
5- İyi bir tatile başlamak

En Sık Görüştüğünüz 5 Kişi

Özgür Yici
1- Ozan Özhan
2- Nur Toprakoglu
3- Onur Yıldırım
4- Hakan Turpçu
5- Bedri baykam

En Sevdiğiniz 5 Aktör

Rutkay Aziz
1- Marlon Brando
2- Maria Molonte
3- Robert De Niro
4- Ross Stieger
5- Jan Gabay

En Sevdiğiniz 5 Şair

Mahsun Kırızgöl
1- Murathan Mungan
2- Yılmaz Erdoğan
3- Pir Sultan Abdal
4- Nazım Hikmet
5- Cahit Sıtkı Tarancı

En Sevdiğiniz 5 Bilim Adamı

Haydar Dümen
1- S.Freud
2- Addler
3- Rasim Adasal
4- Süleyman Velioglu
5- Kendim

En Sevdiğiniz 5 Şiir

Gülten Akin
1- O Belde - Ahmet Haşim
2- Ülke - Cemal Süreya
3- Nazım ve Can Yücel'in birçoğu
4- Behçet Necatigil'in birçok şiiri
5- Kar - Ahmet Muhip Dırnas

En Büyük 5 Düşünür

İhsan Oktay Anar
1- Herhangi bir köylü
2- Herhangi bir memur
3- Herhangi bir burjuva
4- Herhangi bir aristokrat
5- Herhangi bir işçi

En Sevdiğiniz 5 Ağaç

Mine Söğüt
1- Karabiber ağacı
2- Zeytin ağacı
3- Kiraz ağacı
4- İhlamur ağacı
5- Çınar ağacı

En Sevdiğiniz 5 Erotik Türk Yıldız

Küçük İskender
1- Hadi Çaman
2- Feri Cansel
3- Dilber Ay
4- Ali Poyrazoglu
5- Zerrin Egeliler

Unutamadığınız 5 Film

Nilüfer Açıkalın
1- Gladatör
2- Otomatik Portakal
3- Zikkim Kökü
4- The Doors
5- Süt Kardeşler

En Sevdiğiniz 5 Seslenme Ünlemi

Akif Kurtuluş
1- Çiğir
2- Usta
3- Baba
4- Kubadi Bamka
5- Kufi

En Sevdiğiniz 5 Çizgi Kahraman

Semih Poroy
1- Tenten
2- Red Kit
3- Asteriks
4- Küçük Prens
5- Abdülcanbaz
(Karacaahmet'in Esranı gibi öyküleri)

En Sevdiğiniz 5 Beş

Metin Uca
1- Beştaş oyunu
2- Beşi bir yerde
3- Kertilmemiş beşik
4- Brahm's'in 5 nolu Macar Dansı
5- Dü beş

Acil Servis**Ürolog:** Ne demek muayene ücreti fazla!

Aynı parayı ben vereyim, sen benimkini avuçta bakalım.

Jinekolog: Bir daha fantezi yaparsan muzun kabuğunu soyma. Dağıldı işte!**Genel cerrah:** Önemli değil, küçük bir para yutmuşsun.

Tuvalette gidince dışını karıştır; çıkar. Pardon ya, filmi ters tutmuşum, boğazında duruyor.. Önemli değil; kusunca çıkar.

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@hotmail.com

Gizli kalmış bu bilgileri bana ulaştıran, dünyanın tanınmış psikiyatri profesörlerinden Hamdi Balçık, Galip Bey'in üçüncü kuşaktan torunudur.

Türk'ün Türk'ten Başka Dostu Yoktur

19. yy. psikiyatride çağdışı, ilkel yöntemlerin bıraktığı, modern tedavilerin uygulanmaya başlandığı bir yüzyıl olarak kayıtlara geçmiştir. Benim işim de oturduğum yerden kayıtlara göz atmak ve tebaamı aydınlatmak. Bu ulvi görevi hakkıyla yapmak için kayıt dışı kalmış, hasıraltı edilmiş bilgileri gün ışığına çıkarmak zorundayım.

Özellikle şizofreni tedavisinde kullanılan birbirinden ilginç yöntemlerle hastalara şifa dağıtmış 19. yy. hekimleri. Köprüden düşürme, santrifüj, ateş, ıslak havlu tedavileri bunlardan yalnızca birkaçı... Gizli kalmış, günışığına çıkabilmek için Hayvan Dergisi'nin Eylül 2003 tarihli sayısını beklemiş olan bilimsel çalışmayı yaparsa bir Türk akliyet uzmanı; Doktor Galip Bey.

Gerçi Galip Bey yaptığı çalışmaların sonucunda mesleği bırakmak zorunda kalmış ve bu mukaddes toprakları jet hızıyla terk etmiş, kendisinden de bir daha haber alınmamış ama bu beni zerre kadar ilgilendirmiyor. Biz işimize bakalım; yani Galip Bey'in yaptığı deneylerle!

Köprü Tedavisi

19. yy'da en sık kullanılan tedavi yöntemidir. Hasta köprüden geçerken aniden bir kapak açılır ve hasta soğuk suya düşer. Galip Bey bu yöntemi Galata Köprüsü'nde denemiş ve suya düşüp şok geçiren hastadan uzun süre haber alınamamış. Aylar sonra hastasına Mahmutpaşa'da rastlamış Galip Bey. Fıçılara doldurduğu suları "meşhur memba suyu" etiketiyle fahiş fiyata satan hastanın iyileştigiğine kanaat getirmiş.

Santrifüj Tedavisi

Hasta dakikada iki yüz devir dönen bir dolabın içine yerleştirilir. Böylece beyine kan gitmesi sağlanır. Bu fırdönme işlemine sağlıklı insanların en fazla iki dakika, hastaların ise dört dakika dayanabildiği tespit edilmiş. Galip Bey de benzer bir dolap yapıp hastasını içine yerleştirmiş. İttihat ve Terakki Fırkası'ndan siyasete atılan, bir dönem Bolşevik, 2. Dünya Savaşı sırasında ise Almanya'ya giderek Hitler'in sağ kolu olan, ekmek karnesi yolsuzluğuyla adını yurt sathına yayan, beş vakit namazında niyazında olan hastası, üç bin altı yüz dakika döndükten sonra gülümseyerek çıkmış dolaptan. Galip Bey daha yüzlerce hastada denemiş bu yöntemi. Dönmek kimsede şok etkisi yaratmamış!

Hidroterapi (Su Tedavisi)

Hastanın bedenini ılık suya tutarak ya da ıslak havluya sararak uygulanan bu yöntemi Galip Bey de denemiş elbette. Batılı alimlerin özellikle hezeyanlı, huzursuz, iletişimi bozuk hastaları ıslak havluya sarıldıklarını öğrenince bu yöntemi hemen bir hastasına uygulamış. Hasta iyileşme belirtileri göstermiş ama alışkanlık sonucu sürekli havluya sarınmak istemiş. Galip Bey hastasını günde otuz altı kez ıslak havluya sarıyormuş. Aynı havluya sarınca hezeyana kapılan hastaya her seferinde ayrı renk ve desenlerde havlu kullanılmış. Devletin havlu ödeneğini kesmesi üzerine çalışmalarına son vermek zorunda kalmış Galip Bey. Kaderin cilvesine bakın; aylar sonra hastasını, meşhur memba suyu satan diğer hastanın yanında, havlu ticareti yaparken bulmuş.

Ateş Tedavisi

Sıtmalılardan alınan kan, şizofreni hastalarına kalçadan enjekte edilir, böylece ateş ve titreme nöbeti geçirmeleri sağlanır. Bu nöbetler yüzünden akıl hastalıkları geriler ama hasta sıtmaya yakalanmış olur. Sonra da "kinin" adlı ilaç verilip sıtma tedavi edilir. Elbette Galip Bey de denemiş bu yöntemi. Bu tedavi öyle yaygınlaşmış ki, memleketteki bütün şizofrenler ateş nöbeti geçirmek istiyorlar diye hekimlerin kapısına yığılmış. Hastalardaki bu "iyileşme isteği" hekimlerin gözlerini yaşartmış ve dayamışlar sıtmalılardan kanı. Hastaların nerdeyse hepsi iyileşmiş ama bu sefer de sıtmayı tedavi etmek için avuç avuç "kinin" içmek zorunda kalmışlar. Şizofrenlerin birleşip "kinin" üreten Alman ilaç firmasının hisselerinin yüzde elli birini aldıkları anlaşılınca padişah, bu tedavi yönteminin yasaklandığını, hastasına sıtmalılardan kan enjekte eden hekimlerin boynunun vurulacağını duyuran bir fetva yayınlamış.

Sorunlu Bir Açıklama: Gizli kalmış bu bilgileri bana ulaştıran, dünyanın tanınmış psikiyatri profesörlerinden Hamdi Balçık, Galip Bey'in üçüncü kuşaktan torunu. Bilimsel kariyerini İngiltere'de sürdüren, şu anda çalışmalarını hücrelerinde gerçekleştiren Prof. Balçık "19. Yüzyıl Tedavi Yöntemleri ve Doktor Galip Bey'in Modern Psikiyatride Katkıları" adlı kitabında bilimsel gerçekleri tahrif ettiği gerekçesiyle halen İngiltere'de tutuklu bulunuyor. "Bilime ve Prof. Balçık'a Özgürlük" kampanyasına katılalım... Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Doğa takıntısı olan insanları hiç anlamıyorum. Şırl şırl akan bir derenin önünde en fazla on dakika oturabilirim. Çok zevkli olabilir, insana huzur da verebilir ama on dakikadan fazla süren huzur terördür!

Zil Çalacak Yakında!

Gökyüzüne doğru parmağımı kaldırıyorum ve teneffüse çıkmak istediğimi söylüyorum. Duyan var mı, bilmiyorum. Kaldırdığım da orta parmak doğal olarak. Gökyüzüne hepimizin bildiği gökyüzü işte; o mavi karanlık.

Sözünü ettiğim şey bedenini ve ruhunu hoyratça kullanan birinin dinlenme ya da tatil isteği değil. Basbayağı teneffüs isteği. Zil çalsın da dışarıya çıkalım arzusu! Şimdiye dek yaşadığım ve yaşama ihtimalim olan her yer içerisidir. Ben dışarıya çıkmak istiyorum artık.

Göbeğinden büyük kentin beton yığınlarına bağlı "duyarlı" arkadaşların belli aralıklarla girdikleri "uzak bir köyde küçücük bir ev yaptırıp hayvan besleyeceğim, domates, maydanoz ekeceğim... dereden balık tutup şeftali ağacına tırmanacağım; ben gidiyorum artık!" tribi değil bu. Onlar gitmez, biliyorum. Gitmek için cesaret gerekmez. Hayal gücü; hiç gerekmez. Sıradan insanın özlemidir gitmek.

Gitmekten söz etmiyorum. Zaten doğa takıntısı olan insanları da hiç anlamıyorum. Şırl şırl akan bir derenin önünde en fazla on dakika oturabilirim. Çok zevkli olabilir, insana huzur da verebilir ama on dakikadan fazla süren huzur terördür!

Teneffüs dediğim şey tembellik hakkı da değil. Bedenin ve ruhun istihattinden söz etmiyorum. Hepimiz biliriz; ancak on bir ayın sultanında vücut din-

lenir! Kendini açlığa mahkum etmenin midneyi dinlendirdiğini iddia ederler ya; midenin ya da başka bir organın dinlenmeye ihtiyacı varmış gibi! Organlar ancak ölünce dinlenir. Aç kalan mide asit salgılamayı sürdürür, kendini tahriş eder, beyin glikozsuz kalır, söz meclisten dışarı; sizi salaklaştırır.

Açıkçası; artık teneffüse çıkma vaktimin geldiğini hissediyorum. Bir ihtimal zil çalar diye orta parmağımı kaldırıyorum gökyüzüne. Bunları yazmanın işe yarayacağını da biliyorum. Çünkü hiç kimse yazarak kendini ifade edemez; olsa olsa kendini idare eder!

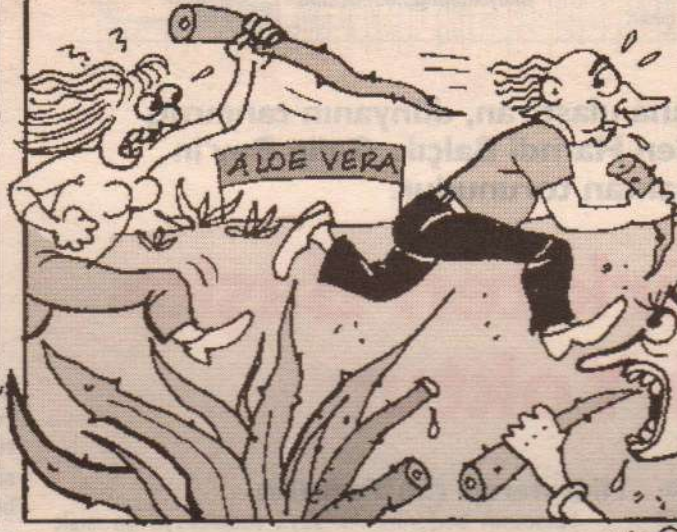
Yakında zilin çalacağından eminim. Bu sıkıntı ağustostandır diyorum, aldırmiyorum. Kenardan kenardan devam ediyorum sevişmeye, sert şeyler içmeye, çizgi romanlara, jartiyerlere, Direct dinlemeye, bir jiletin tene değerken çıkardığı o tılsımlı sese... Kaldırımlar biz uyuduktan ya da sızdıktan sonra kendi aralarında konuşuyorlar nasıl olsa; demek ki zil çalacak yakında! H

Anti eycing lafını duyunca beni afacanlar basıyo, etrafa saldırısım geliyo.. Ajda Pekkan, günde üç porsiyon somon balığı yiyormuş, doğru. Katı margarin ağza konulmaz, içinde nikel var, o da doğru, yağ katılaştırılırken katalizör olarak kullanılıyor, hepsi tekrar geri çekilemiyor.. Kekik bitkilerin şahı, içinde 45 ayrı antiseptik madde var, adaçayında 32, o da iyi, keten tohumu omega deposu, kahve öğütücüsüyle çekildiği zaman ortalık balıkyağı kokuyor, hepsi doğru da..

...ben niye bunları titizlikle uygulayanlara iyice bi girişmek istiyorum, buzdolabındaki aloe vera şişelerini, ısırgan suyu bidonlarını kafalarına atıp, ginko biloba, klorella haplarının üstünde tepinmek istiyorum...

10 kilometre ötede 5 yaşına kadar yumurta yüzü görmemiş açım açım diye ağlayan bir çocuk varken, sen yatmadan önce Ginko Biloba haplarını, üzüm çekirdeği hülasesını her gece düzenli olarak yut; işsiz ana nabzını keserken, Ayurvedaya göre tipin vata mı, kappha mı, pitta mı, devamlı kendi nabzını say...

Uzakdoğu'nun Ho Şi Minh'i, Vietkong'u dururken, sadece yogaya, tai chi'ye, kendi göbeğindeki enerjiye odaklan. Amerikan sapiğı yerine, Uzakdoğu sapiğı.

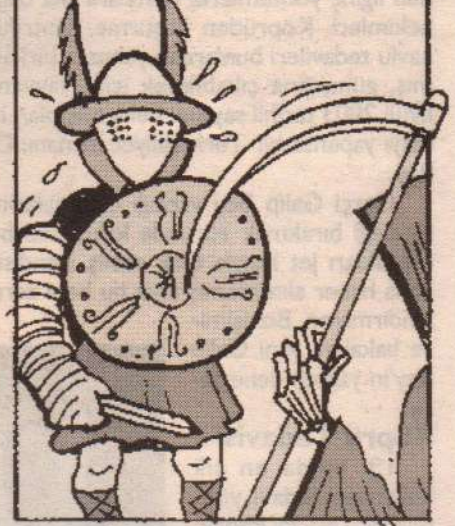

Yogi ol dendiyse devamlı kendi gırtlığına organik bademleri, fındıkları at, klorlu suyla yıkanma, kanını kekik demlemesiyle temizle, osuruktan nem kap değil ki.. Yıllar önce şehit olmuş gibi dolaş, emekli gladyatörün yorgun cesareti kuyruk sokumunda her an fırlamaya hazır aslan gibi, 10 bin kişilik gladyatör dövüşlerine katılmakta bir saniye tereddüt etme..

Romanya'da 90 yaşında bir kadın, 50- 60 yıldır yoga yapıyor, Michael Jackson'un Thriller klipi, zombi gibi ayakta, Allah kimseyi o yaşta yogi olarak bırakmasın, vücut tam gevşeme halinde ama iskelet dimdik, belki de beyin ölümü çoktan gerçekleşmiş, birisi çekiversin fişini yazık..

Ajda Pekkan'a niye öyle illet oluyoruz, gençliğe o kadar tırnaklarını geçirip, devamlı ağladığı için, bizim de içimizdeki çocuğu ürkütüp, aşı sırasının en sonuna kaçırttığı için, içimizdeki gladyatör bir öğleden sonra ölüm meydanı okuyamadığı; bataklığa hepimiz düşmüşüz, devamlı debelenip herkesi paniklettiği için..

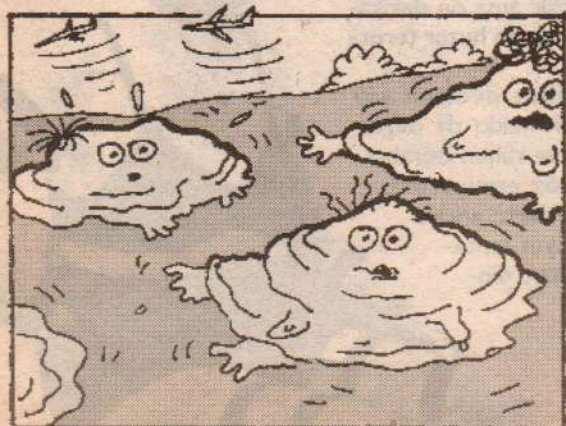

Şimdi konu gene oraya geldi, gizli güçlerin acayip silahları var biliyo musunuz... Adamlar bilmem kaç dalga boyunda ses gönderiyorlar. Bu ses böbreklerdeki taşları kırma prensibi gibi ama kemiği kırmıyor, hücre aralarından geçerek kemik hücrelerini bilardo topları gibi dağıtveriyor.

Kesinlikle eminim, hiç bir birader, hamili yakın, hiç birimiz, hiç bir kimse kendini bu manyetik savaştan kurtaramıyız.. Bu arada meditasyonla beyindalgalarını tabak gibi iyice aç ki, bütün telkinler, tembihler alt beyine çöp tenekesi gibi kolayca dolursun.. Bi de kolaturka çıktı, Amerikan kolası'nın pankreas kanseri yapamadığı ulusalcı vatandaşları da kolaturka pankreas kanseri yapacak..

"Dövüş Klübü" filmi keşke yazabilseydim diye en çok kışkırdığım senaryo. İçimizde organize ettiğimiz vahşi dövüş klüpleri, oraya buraya yaprak gibi savrulan yapay insan insan çiftlikleri, her saniye ölüm kalım savaşları..

Sen teyze, o kadar senelerce yoga yapmışın, eklem yenileyici ve kıkırdak yapıcı Glikosamin haplarını bir gün bile aksatmamışsın, hoop bir uçak geçip, mahalleye bi yayın yapıyo, kendine hiç bakamamış, hiç yoga yapmamış insanlarla aynı anda yerlerdesin.

gelecek sayı: gladyatör dövüşleri

**İnsanları mahveden, özünden uzaklaştıran şey
oyun oynamayı kendine yasaklamasıdır!
Çünkü oyun oynamak ruh canlılığının ilk kanıtıdır.**

Susamuru'nun Biri

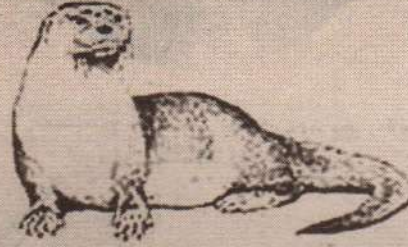
BUKET ÜZÜNER

Susamuru'nun biri de bir memeli-nin evladıdır. Sonrası da pek farket-miyor aslında. Anneniz bir memeliyse, sizi doğurarak dünyaya getiriyorsa sonuç hep aynıdır. Vallahi öyle! Yani sizin insan annenizle benimki arasında pek fark kalmıyor. İlle hayatımıza burnunu sokacak, ille 24 saat evladını koruyacak, çok ama çok fazla koruyacak ve ille de dert ortağı olacak! Olacak, kafaya koymuş bir kere, tam o doğurma anında koymuş kafaya, artık kimse ama hiçkimse ona engel olamaz ona. Memeli ane evrenin en güçlü canlısıdır! Sınırım doğurmakla ilgili bir sorun pardon bir durum var ortada. Yani doğuran memeli dişi artık bambaşka bir türe dönüşüyor olmalı... Sonrası bir itiş kakış, küsme-ba-rışma trafiği ve daima evlat aleyhine bir suçluluk duygusu; bıktım yaaa! Annen varsa derdin var, bir susamuru için bile...

Bu memeli anne koruması denen ömür boyu 'dikenli tel ruh durumu'ndan kurtulmanın tek yolu memeli dişilerin de bir gün yumurtlayarak anne olmalarını sağlayacak teknolojidir. Doğrusu ben bu konuda siz insanoğullarına ve kızlarına güveniyorum. Ha gayret! Yakında bunu da başaracaksınız. Tabii canım, doğum kontrolü başka hangi canlının aklına gelirdi ki? Her neyse, işte o zaman belki memeli annelik durumu da tarihe karışır, biz de yumurta-evlat rahatlığına kavuşabiliriz, diyorum.

Ben yumurtadan çıkan özgür ruhlarla hep gipteyle bakmışımdır bu yüzden. İki tak tak, üç tuk tuk çatlat kabuğunu, debelen mebelen ama tek başına bitir işi, ne meme var ne süt, ne de borçluluk sendromu! Üstüne üstlük bir yumurtanın içinde emriyoluk dönemini geçirmek, kendine ait bir kapsülde yaşamak kadar havalı olmalı. Ama yumurta deyince tavuk ya da ördek gelmiyor aklıma, ben güzel irice bir balık, ya da ne bileyim şık bir de devekuşu olmaktan söz ediyorum.

Şimdi aslında ben bizler için çıkan ilk Türk dergisi HAYVAN'ın kendileri insan olmalarına rağmen değerli yöneticileri tarafından bana verilen bu küçük alanda entelektüel bir susamuru rolü oynamak istemem, çünkü bu çok insanca olur. İnsanca olmak da bizim aramızda bir çeşit... Nasıl söylemeli, af buyurun ... şey... Küfür gibi bir şeydir. Tahmin edeceğiniz gibi hiçbir hayvan, insan olarak anılmak istemez. Bu durumda biz hayvanların birbirimize 'öküz', 'eşşek', 'it', 'köpek'; 'ay' ya da 'eşşölueşşek' gibi komşularımızın adıyla hakaret etmediğimizi de açıklaştırmış sayılırım, sanıyorum. Bu bilgilerime çok ters düşse de bazı insanların çocuklarını veya sevgililerini 'böceğim' ya da 'eşşek sıpam' diye sevdiklerini duyanlara rastladığımı itiraf etmeliyim. Bir öküzün bir böcekten ya da bir ayı yavrusunun eşşek sıpasından daha sevimsi olduğuna nasıl karar vermişler, ben anlamadım, bunu ancak insanlar bi-

lebilir! Öte yandan örneğin Türkiye'de küfür olan 'ay'ın Norveç'te Björn olarak çocuklara ad olarak verilmesi de yine insanca bir durum olsa gerek. Halbuki bir ayı ya da bir susamuru için insanın nereli olduğunun hiç önemi yoktur. Aynı barbarlık, aynı vahşet, saldırganlık ve açgözlülük! Faşizm, işkence, tecavüz ya da cinayetin mucidi hayvanlar değildir, biz yalnızca açken avlanırsınız.

Entelektüel, zengin veya ünlü olmak gibi insanı kaygılarım olmadığını yineleyerek sözlerime devam etmek istiyorum. Siz isterseniz bana 'susamurunun biri' ama ille da insanca bir zaaf ad takmak isterseniz Susam diyebilirsiniz. Susamuru Susam annemin asla hoşuna gitmeyecek bir ad olsa da en azından sizin insan kulakınızda kalacak bir ses bırakıyor. Hiç dikkat ettiniz mi bilmiyorum ama susamuru bir küfür olarak insan sözlüklerinde yer almaz. Ama bunun nedeni bizi sevmemiz falan değildir. Yok öyle şey. Siz sevdiklerinizi yer, döver, tecavüz eder, hatta sevdiklerinizden korkar ve onlardan nefret edersiniz. Sonra da tutup kaba bulduğunuz insandaşlarınıza hayvan dersiniz! Bizim adımızın küfür olmamasının tek nedeni bizi tanımayanlardır. Aman bence tanımayın, Allah insanlarla samimiyet vermesin, vermesin düşmanıma bile!

Ben şahsen susamuru olmayı Tanrı'nın bir lütfü olarak görürüm. Bizim en önemli özelliğimiz yetişkin olduğumuzda da oyun oynamayı sürdürmemizdir. Ve işte şimdi buradan açıklıyorum ki; insan denen canlının bütün ruhsal ve davranış bozukluklarının altında oyun oynamayı yaşamın ilk 10-12 yılıyla sınırlamak cehaleti ve cinayeti yatmaktadır. İnsanları mahveden, özünden uzaklaştıran da bu oyun oynamayı kendine yasaklamasıdır! Çünkü oyun oynamak ruh canlılığının ilk kanıtıdır. Ama siz bu oyun oynamak içgüdüünüzü ayaklarken çaktırmadan yerine futbol, araba-teknik yarış, bilmece-bulmaca, spor, edebiyat, sanat gibi şeyler koyuyorsunuz. Koyuyorsunuz fakat hemen sonra bunların hepsinin aslında bir oyun olduğunu unutupuyorsunuz. O zaman yeniden rekabet, yarış, şiddet ve ciddiyet gibi insan ruhunun katillerini yaratıyorsunuz. Oysa siz insanlar da

çok güçlü bir oyun güdüsüyle yaratılıyorsunuz ve sizler de bizim akrabamızsınız! (Oh pardon! Belki bu son cümlem sansüre uğrar, sayın Hayvan Dergisi'nin sayın insan editörü tarafından?)

Oysa biz oynarız. Bebek, genç yaşlı farketmez. Biz oynarız. Yemeğimizi yerken, yüzerken ya da dinlenirken. Sizin ansiklopedileriniz bizim için: 'Yabancı hayvanların tümüne yakın bir bölümünün tersine susamurları erişkin evrelerinde bile oyunculuklarını sürdürürler. Karla kaplı eğik bir yamaçtan suya yuvarlanmak sık görülen oyunlar arasındadır' der. Dikkat ettiniz mi? BİLE diyorsunuz. 'Erişkin evrelerinde bile...' Bu 'bile' de küçümseme sezmek için insan olmak şart değil. Çünkü ansiklopedinizde hakımızda: 'Susamurları zeki, sokulgan ve çok meraklı hayvanlardır. Yavruyken alınır kolay eğitilirler' saptaması da yer alıyor. Eğitilebilirler! Ne demek bu? Evcilleştirmek ne demek? Kölelik elbette. Yanlış anlaşılmasın, bir ayrımcılık peşinde değilim ama yine de hayvanın canı sıkılıyor valla...

Canımı sıkan insanlar yalnızca zoologlar değil, ansiklopedi yazarlarının üslubunu da iğrenç buluyorum. Ya H.H. Munro takma adıyla hayvan hikayeleri yazan o insana ne demeli? Aklınca alegori falan yapıyor. Hele o Laura ile Aman-da'nın hikayesi yok mu? Yok reenkar-nasyona göre önceki yaşamlarında iyilik yapan insanlar dünyaya yeniden geldiklerinde iyi hayvanlar olacaklarmış da... Yok, zarif, fıkır fıkır, eğlenceye bayılan bir hayvan olduğundan hikayedeki Laura susamuru olacakmış da! Da da da... Bu ne sığlık, bu ne bayağılık! Ancak bir insanın hayal gücü bu denli kısır ve cimri olabilir yani... Bir susamurunu bu kadar

az tanımak ve sonra üzerine hikaye yazabilmek cesareti... Ne diyeyim, adamın adı Saki imiş zaten... Haa bir de şu 'İki Yeşil Susamuru, Anneleri, Babaları, Sevgilileri ve Diğerleri'nin yazarı var. Pes yani! Çünkü işin içine renk katmakla kalmamış bir de utanmadan annemi katmış. Bir memeli annenin ne anlama geldiğini bildiğini sandığım bu yazar insan, bu romanı yazdığında bir memeli annenin çocuğu ve bir de memeli çocuğun annesi olduğuna göre o zaten cezasını bulmuş!

Şimdi benim gitmem ve karla kaplı bir yamaçtan kayarak suya yuvarlanmam gerek. Oyunum geldi. Siz çalışın, didinin, yarışın, savaşın, küfredin falan. Ama benim oynamam gerek. Çünkü oynamak çok iyidir. Oynamak çok güzeldir. Oynamak çok gereklidir. Hoşçakalın insan-kızı insanlar ve oğullar! H

Susamuru Susam.

İnsan... Kuş... Kedi...

MİNE SÖĞÜT

Bir insan bir kuşu kurtardığında bir kedinin ağzından, neyi, neden kurtarmış olur aslında?

Kuşu ölmekten?..

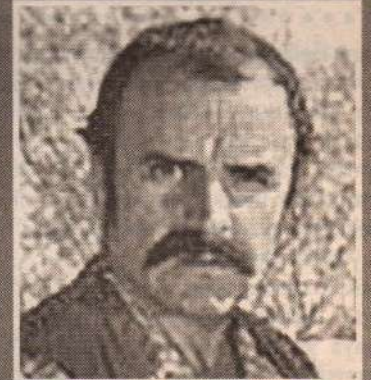
Kediyi öldürmekten?..

Kendini, bir cinayete göz yummuş olmaktan mı yoksa?

Bir insan bir kuşu kurtardığında bir kedinin ağzından, belki de hayatının hatasını yapar...

O kuş, kanayan boynunun acısı ve küskünlüğüyle artık eski kuş değildir; uçamaz belki; uça da eski korkusuzluğuna ve neşesine dönemez bir daha; o kedi, krallığı elinden alınmış o devrik hükümdar, o güveni zedelenmiş kahraman, nasıl eski kedi olur yeniden; nasıl bakabilir bir kralın gözlerine incinmeden; sonra avucunda boynu kanayan ve belki de artık kanadı bile kalkmayan bir kuş bakışıyla baş başa ne yapar o insan?

O yüzden bir kedi bir kuşun peşindeyse ve gücü o kuşu boynundan yakalamaya yeterse ve olan biteni bir insan görürse, o insan kuşun ve kedinin kaderine ve de kendi kaderine usulca "peki" demelidir. "Öyle olsun; kuş ölsün; kedi öldürsün... Benim gözlerim olup biteni sadece görsün". H

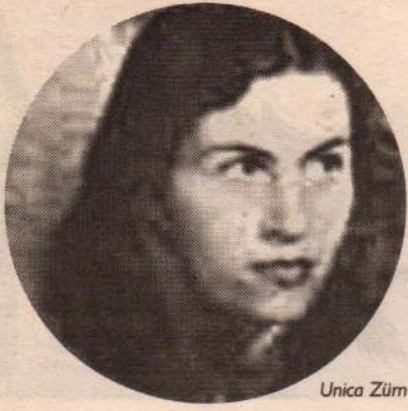

Sevgili

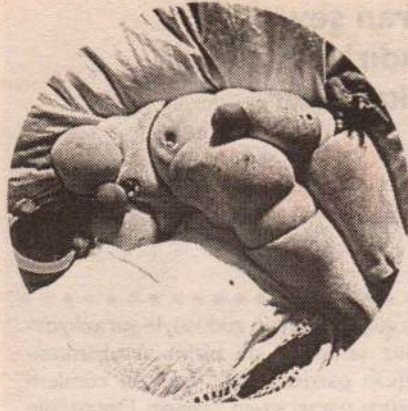
**Kâzım Kartal
Abimiz**

**Bizim Kuşak Seninle
Gurur Duyuyor**

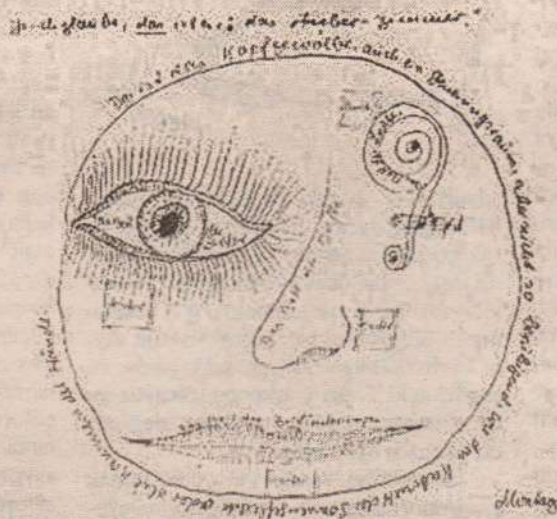
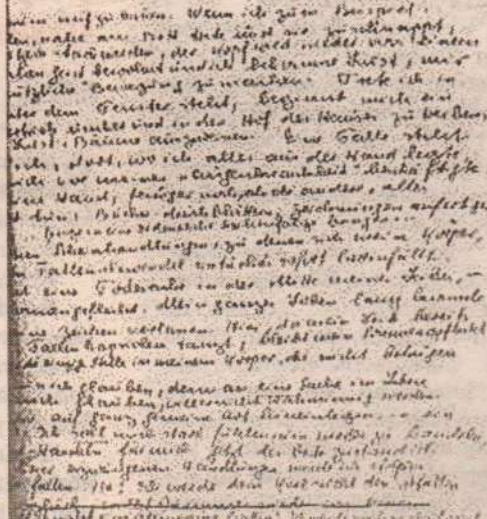
HAYVAN

Unica Zürn

Hans Bellmer

Henri Michaux

Aralarındaki bağ nedir? Ne tür rastlantılar onları biraraya ya da yanyana getirmişti? Hayatlarındaki kimi trajediler mi? Belki. Fakat, bu üç hayatın kesişmesinin asıl nedeni ortak bir dildir. Hadım edilme endişesinin, intihar saplantısının ve insan ruhunda açılmış derin uçurumun dilidir bu.

Kırık Dökük Bebekler ve Yasemin Adam

HALİL TURHANLI

Hans Bellmer'in parçalara ayrılmış, kol ve bacakları koparılmış tahta bebeği. Unica Zürn'nun harfleri yersiz yurtsuzlaştırarak yarattığı yeni anlamlar ve bu anlamlara dayanan düş metinleri. Henri Michaux'nun meskal etkisi altında, siyah mürekkeple çizdiği, yaban otları gibi her yana yayılan desenler.

Aralarındaki bağ nedir? Ne tür rastlantılar onları biraraya ya da yanyana getirmişti? Hayatlarındaki kimi trajediler mi? Belki. Fakat, bu üç hayatın kesişmesinin asıl nedeni ortak bir dildir. Hadım edilme endişesinin, intihar saplantısının ve insan ruhunda açılmış derin uçurumun dilidir bu.

1902 yılında Katowicz'de dünyaya gelen Hans Bellmer, gençlik yıllarında bu kasabadaki Alman ve Po-

lonyalı maden işçilerinin grevlerine destek vermiş, onların yürüyüşlerine katılmış ve bu yüzden birkaç kez de tutuklanmıştı.

Hans Bellmer'in sol örgütlerle, sendikalarla ilişki kurmasını istemeyen babası, oğlunu mühendislik eğitimi için Berlin'e gönderdi. Fakat o, dadaist sanatçılarla dostluk kurmayı, geçimini de kitap kapakları için grafik çizerek, tasarımı yaparak sağlamayı mühendislik eğitimi görmeye tercih etti.

Oskar Kokoschka'nın oyunları için kostüm tasarımları da gerçekleştiren, oyuncak bebek ve kukla yapımcısı Lotto Prinzel ile tanışması, Hoffman'ın Masalları'nı izleyip oradaki Olympia adlı bebeğe trajik bir biçimde aşık olması aynı zamana rastladı. O tarihten sonra tahta,

metal ve keten gibi malzemeler kullanarak dev bebekler yaptı.

Yaptığı ilk bebek yeterince hareket edemiyordu. Maksimum hareket edebilen bir bebek yapabilmek için Berlin'deki bütün müzeleri gezdi, oralarda bir model bulmaya çalıştı ve nihayet birinde Dürrer'in çağdaşı olan bir sanatçının tahtadan, top biçimli eklemeler takarak yapmış olduğu bir bebeğe rastladı. Bunu model olarak ikinci bir bebek yaptı. Yüz anlatımı ilkinin aynısıydı; fakat bu kez ayaklarına beyaz çoraplar ve Alice iskarpinleri giydirdi.

Bu bebeğin yüzünden fazla fotoğrafını çekti. Bedeninin belirli bölgelerinde odaklanmış yüz kusur fotoğrafı. Fotoğrafların bazılarında stilize, bazılarında ise tahrif edilmiş bir

anatomi vardı. Koparılmış kol ve bacaklar, siyah bir tülle örtülmüş yüz, bere giydirilmiş bir baş, çorap ve iskarpinleri çıkarılmış ayak, yapma bir gül iştirilmiş göğüs, gövdenin yanına bırakılmış bilyeler ve paskalya yumurtaları...

... Tedirgin edici bir imgenin çeşitlemeleri. Bu çeşitlemelerden bazıları bizlere, tecavüz edildikten sonra öldürülmüş küçük bir kız çocuğunu çağrıştırır.

Kuzeni Ursula, Paris'e yaptığı bir yolculukta fotoğraflardan bazılarını Andre Breton'a gösterdi. Breton da, "kışkırtıcı bir güce sahip gerçeküstü bir nesne" olarak tanımladığı bebeğin fotoğraflarını Minotaure Dergisi'nin altıncı sayısında yayımladı.

Bellmer'in bebeği gerçeküstücülerin idealize ettikleri bir "çocuk kadın"dır.

Kapanışlar ve Açılışlar

PANTER EMEL

Bir söyleşide İlhan Berk'e "Niçin yazıyorsunuz?" diye sormuşlar. Yanıtı şöyle: "Mutlu olan yazmaz! Delirmemek için yazıyorum da diyebilirim. Varlığımın ayırıcında olmam da bir neden."

Aynı soruya Kemal Özer; "Kimsenin arka çıkmadığı bir eylemi, kimsenin elinden tutmadığı bir emeği, kimsenin tanımak istemediği bir hakkı, kimsenin değer vermediği bir yaşantıyı bile sahipsiz, dilsiz, tanısız bırakmamak için..." diye cevap veriyor.

Artık bakkalların da standardı olacak. Psikolojiden anlamayan, lise mezunu olmayan, elektronik iletişim araçlarını kullanamayan vs. bakkallık yapamayacak. Yani artık bakkal makkal yok. Süper, hiper, mega marketler neyimize, neremize yetmeyecek. Para babaları market zincirlerini, küçük esnafın ayağına dolaya dolaya uzatıyor.

Bakkalla kurulan ilişkinin mahalle kültüründeki belirleyici önemi; veresiye defteri, günlük sohbetler, insana ait dayanışma, mahallelinin birbirinden haberdar ol-

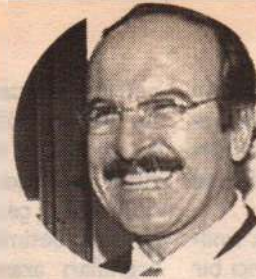
ması artık yok. Bunların yok edilmesinin tek amacı, insanları birbirinden uzaklaştırıp, tüketim robotları haline getirmek. Aynı mantık, yıllar önce bahçe sinemalarını yoketmişti. Bahçe sinemalarında biraraya gelen komşular, bir bayram havası içinde film seyredirdi. Gazozlar içilir, boş şişelere çocuklar iştirilir, cümbüşlü ortamda evlere dönülürdü.

Emperyalizmin en kapsayıcı ve yayılcı unsuru olan film sektörü bahçe sinemalarına el attı. ABD filmleri, yazlıklar bir yana, kışık sinemalarda da kendi filmimizi oynatmamıza kota koydu. Hâlâ sinemanın kendine gelememesinin nedeni, filmlerimizin sinemalarda oynayacak hafta bulamamasıdır. Şimdi de AB kriterleri bakkallarımızı yok ediyor. Aslında yok edilenler bizleriz.

Geçenlerde, bir önceki dönem İstanbul Büyükşehir Belediye Meclis üyesi olan bir dostumu ziyarete gitmiştim. Kendisi ünlü bir iş kadınıdır. Annesini, İstanbul'un havasının kirli olduğu dönemlerde nefes

darlığından kaybettiği için, başkaları da ölmesin diye temiz hava ve doğal çevre korumacılığı alanında maddi ve manevi aktif mücadele içindedir. Ormanların satışını engelleme konusunu konuştuğumuz sırada, sekreteri bir davetiye getirdi. Dostum davetiyeği görür görmez, "Bak," diyerek, aynı ebat ve görüntüde yüze yakın davetiyeği önüne koydu. "Bunlar Ali Müfit Gürtuna'dan geliyor, hepsi de açılış davetiyesi." Son gelen davetiyeği okumamla birlikte arkadaşımın niye bu derece sinirlendiğini anladım. **Ali Müfit Gürtuna**, 2003 yılında 550 proje gerçekleştirecek ya, bir güne iki proje, yani iki açılış düşünüyorum. Gelen davetiye de Eyüp İlçesi kaldırım bordürlerinin yenilenmesinin açılış töreni içindi. **Sibel Can** konseriyle yapılacak bir başka açılış da billboardlardan duyuruluyordu. Kimse sormuyor, "Bu paraları kimin cebinden harcıyorsunuz?" diye. "Önümüzdeki yıl yapılacak yerel seçimlerde, propagandanız için kimin şeyyle gerdeğe giriyorsunuz?"

Başkan Haliç'te yüzüyor ve kameralara poz veriyor. Ortada büyük bir manüplasyon söz konusu, hepimiz salak yerine konuluyoruz. Haliç'te neden hayatın yok edildiği ve şimdi neden yeniden hayata döndürüldüğü iyi görülmeli. Pisliklerini unutturarak ne kadar çevreci olduklarını dillendirenleri tanımalıyız, on beş milyon insanı bir arada yaşamak zorunda bırakanlar, bu kadar insanın atığını yıllarca Haliç'e, Boğaz'a boşaltarak hepimizi pislik içinde yaşamaya mahkum ettiler. Deniz kenarlarını sanayiye tahsis edenler, birilerini zengin etmek için hayatı öldürdüler. Şimdi buraları doğaya saygılarından değil, paraya olan sevgilerinden temizliyorlar. Para kazanmanın yeni yolu bu, pisleterek zengin olanlar, şimdi temizleyerek zengin oluyorlar. Bu yolla değer kazanacak Haliç'ten avamı kovup siteler, villalar, kafelerle altın bir boynuz vuruşu hedefliyorlar. Ancak pisliklerini maskelemeleri mümkün olmuyor, 'boynuz' batıyor. H

"Gerçek, halka açıklanamaz. Açıklanırsa ya yollarını sapıtlırlar ya da o gerçeği söyleyeni suçlarlar. Gerçek ve halk aynı ayrı gözetilerek birbirlerine alıştırlabilirler. Ama herhalde halk gerçeğe alıştırmalıdır." Şeyh Bedrettin

Gizemcilere göre Tanrı'nın levhası iki tanedir: Birinde kesin kararları, ötekinde yeni koşulların meydana gelmesiyle değişebilecek kararları yazılıdır.

Barış Ormanı 2003

EXTRAMÜCADELE

Bellmer bu hem masum, hem de baştan çıkarıcı çocuk kadın'a kurban rolünü vererek onu dramatik bir figüre dönüştürmüş, onun karşı koyamayan bedenine cinsel fantezilerini yansıtmıştır.

Stekel bir tür eşcinsellik olarak sınıflandırdığı fetişizmde kadını aşağılayıcı bir yön bulunduğunu belirtmişti. Freud ise erkek çocuğundaki hadım edilme endişesi ile fetişizm arasında bağ kurmuştur. Freud'a göre hadım edilme endişesi duyan çocuk cinsel organların dışında, başka organlara, beden belirlili bölgelerine ve bunlarla ilgili nesnelere yönelir, yönelişleri saplantıya dönüşür. Söz konusu organlar ve nesneler fetiş değeri kazanarak öne çıkar ve hadım edilme endişesini bastırırlar.

Bellmer'in fetişizmde Stekel ve Freud'un savlarını aşan bir şeyler vardır. Sarah Kofman'ın Derrida'dan yola çıkarak fetişizme verdiği yeni anlam Bellmer'in sanatını anlamada bize yardımcı olabilir.

Kofman'a göre fetiş, radikal karar verilemezliğin bir simgesidir, bu özelliğinden dolayı da ironik ve metafizik anlamlar taşır. Kofman böylelikle, cinsiyet ayrımcılığına karşı yeni bir fetişizm kuramı geliştirir.

Erkek çocuklarındaki hadım edilme endişesinin yerini kız çocuklarında penis kısıkanlığının aldığı, gebeliğin ve doğum yapmanın bu kısıkanlığı dengelediği kabul edilir. Bellmer'in kararsızlığı işte bu denge noktasında belirir. Hadım edilme endişesi onu doğurgan kılmıştır. Bebeğini hadım edilme endişesiyle yaratmış ve çoğaltmıştır.

Bellmer'in fotoğraflarında cinselliği uyanmış bir genç kızın arzuya yasaklanmış bedenindeki gerilimleri, titremeleri, çarpınma, sarsılma ve kasılmaları, reflekslerin artmasını, kasların aşırı hareketlenmesini görebiliriz. Histerinin bütün alametlerini okuyabiliriz bu bedende.

On dokuzuncu yüzyıl tıbbi histeriyi krizlerle, hezeyanlarla ortaya çıkan bir "kadın sapkınlığı", cinsel arzusunun yoğunluğundan kaynaklanan bir "ahlaki düşüklük" olarak kategorileştirmiştir. Cinselliğe düşkün kadın ahlaken düşük sayılmıştır.

Bellmer'in histerik kadına bakışında düşmanlık ve önyargı yoktur. Histeri nöbetindeki sarsıntıları kutsar ve gerçeküstücülerin, "histeri, kadının cinsel sınırlamalar karşısındaki irade dışı protestosudur" tanımını paylaşır.

On dokuzuncu yüzyıl sonunda sinirbilimci Jean-Martin Charcot, (Paris) Sal-

petrière hastahanesindeki kadın hastaların histeri nöbetleri esnasında çekilmiş fotoğraflarını inceleyerek bazı karakteristik özellikler saptamaya ve histerinin tipolojisini çıkarmaya çalışmıştı. Charcot'nun betimlemeleriyle Bellmer'in fotoğrafları arasında benzerlikler vardır.

Dahası, Bellmer, Charcot'nun betimlediği ve histeri nöbetinin karakteristik özellikleri olarak kabul ettiği davranışları 1954 yılında Berlin'de tanıdığı Unica Zürn'de gözlemlemiştir.

1915 yılında Berlin'de doğan Unica Zürn, genç yaşta evlenmişti. Mutsuz evliliği boşanmayla noktalandığında iki çocuğunun da velayetinin babalarına verilmesi onun karanlık günlerini daha da koyulaştırmıştı. Bellmer ile tanıştığında böylesine derin bir ruhsal bunalım içindeydi.

Bellmer onu Paris'e yerleşmeye ve orada birlikte yaşamaya ikna etti. Onu gerçeküstücü yazar ve sanatçılarla tanıştırdı. Öykü ve şiir yazmaya teşvik etti. Yazmak bir süre için ruhsal bunalımlarını aşma yolu oldu; ama, sadece bir süre için...

Unica Zürn, 1960 yılında şizofreni tanısıyla akıl hastahanesine yatırıldı. İzleyen on yılın büyük bir bölümünü hastahanelerde geçirdi. Nihayet, 1970'de bir güz sabahı, Paris'de Bellmer ile paylaştıkları altıncı kattaki daireden kendini sokağa bırakarak intihar etti.

Bellmer, Zürn'nun psikolojik kırılmasını yansıtan fotoğraflar çekti. Bunlardan birinde, Zürn başı öne eğilmiş, melankolik bir ruh hali içinde derin düşüncelere dalmış görünür. Bir başkasında, çıplak gövdesi iplerle sınıksız bağlanmış. Kıvrımlardan, büküm ve tümseklerden oluşan gövde çok hassas bir ruhu bir zarf gibi içine kapatmıştır.

Zürn akıl hastahanesinde geçirdiği günleri, bir şizofren olarak diğer insanlarla ilişkilerini, çevresini algılayışını, saplantılarını, dinsel esrikliğe yaklaşan nöbetlerini düş metinlerde anlattı.

Bu metinler, bu sanrısız anlatılar bir başka gerçeküstücü kadın yazarın, Leonora Carrington'ın öyküleriyle kıyaslanır. Zürn, söz konusu metinlerin yanısıra, anagramlar da yazdı.

Anagram, be-

lirli bir sözcükteki harflerin yerini değiştirerek yeni sözcükler ve dolayısıyla da yeni anlamlar üretmektir. Anagram, bu yeni anlamın aslında bir önceki sözcükte saklı olduğunu ortaya koyar. Anagram yazmak, bu anlamda şifre çözmektir.

Bellmer fotoğraf makinesini bir balta gibi kullanarak bebeğin bedenini parçalara ayırmıştı. Beden (Leib), bir balta (Beil) olarak fotoğraf makinesinin anagramıdır. Bu anlamda, Bellmer'in fotoğrafları birer anagramdır. Baltanın parçaladığı gövdenin değişik parçaları. Gövdeden kopmuş yeni anlamlar.

Bedene bağlı olarak doğan, bioenerjiyle yaratılan, harfleri ve imgeleri yersiz yurtsuzlaştıran, kültür öncesine ait olan, sembolik düzeni reddeden bu dil Bellmer'in fotoğrafları ile Zürn'nun şiirleri arasında bir ortaklık kurmakla kalmamış; onların hayatlarını da birbirine düğümlemiştir. Şiirsel ve arkaik bir dildir bu. İnsanların iletişim kurmada baş-

vurdıkları ilk dil. İnsanlar önce bu dili konuşmuşlardır. Bir diğer anlamıyla, önce düşünmüş, akıl yürütmeyi sonradan öğrenmişlerdir.

Bellmer'in fotoğrafları polimorfik özellikler taşırlar. Değişik biçimlerden geçerek kristalize olurlar. Zürn'nun anagram ve düşün metinlerinde de polifoni vardır. Bu sesler kültürel inşaların ve stereotipleştirmelerin dışında, arzusun ve özlemin dilini konuşurlar.

Görünürdeki anlamlar dünyasını olumsuzlayan, farklılıkları temsil ve takdim eden iki dil. Biri çokbiçimli, diğeri çoksesli. Bir sözcüğün içinden bir başka sözcük, diğer imgenin içinden bir başka imge doğuyor. Hiç noktalanmadan, ardında sadece kaçış çizgileri bırakarak sürüp gidiyor.

Zürn dilini, Julia Kristeva'nın Platon'dan ödünç aldığı bir kavramla "semanantik khora" olarak adlandırdığı bölgede kurmuştu. Ölüm dürtüsünün ortaya çıktığı, öznenin kendi girdabına kapılarak sürüklendiği bölgede. İntihar seçmiş olan bir başka kadın şair, Anne Sexton, "fakat intiharın özel bir dili vardır" der. Zürn söz konusu özel dili khora'da oluşturmuştu; ancak yine de, onun dilinde eksik bir şey vardı. Tamamlanabilmesi, ölüm arzusunun bü-

tün çıplaklığıyla yansıtabilmesi için Zürn'nun Yasemin Adam'la karşılaşması gerekiyordu.

Zürn'nun 1957 yılında Paris'te tanıştığı şair ve ressam Henri Michaux, ona çocukluk fantezilerindeki Yasemin Adam'ı anımsattı. Küçük bir kız çocuğu kurduğu fantezilerinin kahramanı Yasemin Adam'la onca yıl sonra

birdenbire yüzyüze geldiğinde sanrıların dünyasına gömüldü. Geçmişin bütün tadirinlik ve özelemleri üzerine çöktü.

Belçikalı bir orta sınıf ailenin oğlu olarak dünyaya gelen ve içe kapalı bir çocuk olarak büyüyen Henri Michaux, ailesinin ısrarıyla ve gönülsüzce Belçika'da tıp öğrenimi görmüş; fakat, doktorluk yapmak yerine denizci olarak uzak diyarları gezmiş, yıllar sonra döndüğünde ise Paris'e yerleşmişti.

1948 yılında, Michaux'nun karısı bir kaza sonucu yanmış ve hastahane de geçirdiği bir kaç günün ardından ölmüştü. Michaux, ölüm döşeğindeki karısının başucunda beklerken, o an içinde bulunduğu ve sözcüklerle ifade edemediği "siyah ruh halini" yansıtabilmek için siyah mürekkeple desenler çizmeye başlamış, 1950'lerde bu soy desenler çizmeyi meskal etkisi altında sürdürmüştü.

Michaux'nun çoğunu siyah mürekkeple çizdiği meskal desenleri örümcek ağını çağrıştırırlar. Giriş ve çıkış noktaları (belli) olmayan bir ağ. Kıvrım kıvrım hareket eden kurtçuklara benzerler. Hayali bir kavmin alfabesiyle yazılmış metinler gibidirler. Michaux'nun desenleri de, tıpkı Unica Zürn'nun anagramları gibi, hızla dönüşürler. Bakar bakmaz metamorfoza uğrarlar, bir desenin içinden bir başka desen belirir.

Meskal, Michaux'a zihninin işleyişini inceleme olanağı vermişti. Meskalinin yarattığı nörolojik heyecanla çizmişti bu desenleri. Elleri bir sis-mograf gibi çalışmış, meskal etkisi altındaki beden titremelerini, sarsıntılarını kaydetmişti.

Michaux bu desenleri çizdikçe logos'un egemenliğinden kurtulmuş, sözcüklerle onların işareti etkileri arasındaki ilişkiye dair kuşkuları büyümüş, ras-

yonel dünyanın ardındaki alanları tanımış; fakat beri yandan, ruhunda da uçurumlar açılmış, yüreğinde girdaplar da oluşmuştu.

Unica Zürn, Yasemin Adam'ın içindeki girdaba kapıldı, onun ruhundaki uçuruma düştü. ♪

Bir Günü n Hikayesi

Benim adım **Zöhre Akkaya**. Kebap ve Pide Salonu işletiyorum. 45 yaşındayım, bir günüm şöyle geçiyor.

09:00 İş hayatına atılmakla geç kaldım. Belki yıllar önce bunu yapmalıydım. Şimdiye kadar boş

oturduğuma yaşıyorum. Evimi temizlemeden asla dükkana gelmem. Kahvaltıyı genelde dükkanda yaparım. Ben geldiğimde dükkana personel açmış olur.

09:30 Dükkana girer girmez çok titiz olduğumdan dolayı, ilk başta hemen masaları silerim, yerleştiririm.

10:00 Sonra mutfağı temizler, bulaşıkları yıkarım. Kaşıkları silerim, peçeteleri katlarım. Bir lokantanın nasıl olduğu mutfağının temizliğinden belli olur.

11:00 Kebap hazırlamaktan çok hoşlanırım. Adana'nın güzel olması için kuyruk yağı ve zırhtan çekilmiş kıyma olması gerekiyor. Zırhtan çekilmesi lazım ki güzel olsun. Sonra güzelce karıştırıp, baharatını atıp yoğururum.

11:45 Kebap yapmayı usta öğretti bana. Sağolsun çok iyi ustadır kendisi. Fakat bir türlü şişe geçirmeyi öğrenemedim. Ama yavaş yavaş ben de şişe kebapı geçirmeyi öğreniyorum. Bir de en önemlisi kebapı şişe tutturabilmektir. Onu da zamanla öğreneceğim.

12:30 Aşçının yaptığı yemeklere bir bakarım, bugün ne yapmış diye. Bilhassa tuzunu ve baharatını kontrol ederim. Yemeklerimiz hem güzel hem de öğrenci indirimlidir. Buradan duyurulur.

13:00 Müşteriler gelmeden salataları hazırlamak lazım. Şöyle kenarlarına da güzel maydanoz koyduk mu yeme de yanında yat.

13:45 Çocuklar müşterilerle ilgilenedursun, ben de biraz şurada oturup nefes alayım. Hava da güzel bugün. İnşallah işler iyi olur.

14:30 İlginç müşterilerimiz hiç eksik olmaz. Daimi müşterimiz İbrahim Abi her şeye itiraz eder. Tüm yemeklere, "Bu neden böyle, neden şöyle" diye itiraz eder. Ama sonra afiyetle yemeklerini yer. Kendisi en sevdiğimiz müşterilerimizdendir.

15:15 Genelde dışarıdaki iş yerlerine servisimiz oluyor. Onlar da olmasa işler iyicene kesat olacak. Dışarıya servise giden Abuzer, Allah sizi inandırсын çok hızlıdır.

16:30 Keyif aldığım işlerden birisi ise mangal başında olmaktır. Yazın sıcaklığına rağmen, kebap kokuları insanı mest eder...

17:15 Müşterilerimizin birçoğu hemşerimiz. Bu, yandaki konfeksiyon atölyesinde çalışan Erduran. Durumu fazla iyi olmadığı için, genellikle kuru fasulye yemeyi tercih eder.

18:00 Evet yemekler yendi ve sıra geldi hesaba almaya. Ancak Erduran'dan pek fazla para almam. Gelen müşteriye de kolonya ve kürdan ikram etmeyi de unutmam ve çok ilginçtir bu Erduran arkadaşımız her gelişinde bahşiş bırakmaya kalkar, ben de güler geçerim.

19:00 Akşam üstüne doğru işler durgunlaşmaya başlar. Ustalar kapı önünde oturup sigara keyfi yaparlar. Ben de takılırım. "Usta içerisi müşteri kaynıyor, sen ise burada oturmuş keyif çatıyorsun." O da "Boş veeer." der güler.

19:30 Genellikle bu saatlerde komşularımız işten dönmeye başlar.

Evlerinde yiyecek bir şey olmadığı zamanlar, bize lahmacun siparişi verirler. Lahmacunumuz Gaziantep lahmacunudur. Özellikle soğansız ve sarmısaklı olmasıdır.

20:15 Dükkanın önünde çayımı içmeden asla eve gitmem. Karşıdaki kuru temizlemeciyle sohbet ederiz. Devamlı işlerin kötü olduğunu söyler. Ben de ona "Üzme tatlı canını" düzelir yakında derim. Ama o yine de hep dertlidir.

21:00 Dükkanı personel kapattığı için ben erkenden çıkarım. Bu aralar evde yalnızım. Çocuklar zaten yoktular, hepsi başka şehirlerde okuyor. Eşim de bir iş için şehir dışına çıktı. Eve gelir gelmez ilk işim çamaşırları toplamak olur.

22:00 Komşum Şenay gelir, çay içip televizyon izleriz. En sevdiğimiz program türkü programlarıdır. Türküleri dinleye dinleye uyuya kalırım. Şenay beni uyandırır. "Abla kalk yatağına yat" diye. Şenay eve gider ben de uyurum.

Ayrıca:
Memleket: Hasret.
Hayat: Çocuklarım.
Dükkan: Ekmek tekne.
Hobi: Temizlik.
Takım: Galatasaray.
Esnaflık: Zor iş.
Gelecek: Dur bakalım.

Filmleri biz götürü alıyoruz. Toptan. A'dan Z'ye bitirimini alıyoruz. Oyuncularla ben çok pazarlık yapıyorum. Çingene pazarlığı derler ya, işte o yüzden Çingene diyorlar. İşin konfeksiyonculuğunu yapıyoruz yani.

Tevfik Polam ya da Çingene Tevfik

MEHMET DURU

Kendinden bahseder misin biraz?

- Ben, sinemada yaklaşık otuz yıldan beri varım. Önceleri rejisi asistanlığı yapmaya başladım, pek başarılı olamadım. Sonra prodüksiyon amirliğine başladım. Tekrar döndüm asistanlığa. Derken yönetmen asistanlığı yaptığım için filmi benim çekmemi söylediler. Sinemada seksen tane filme yönetmenlik yaptım. Bunların hepsi aile filmiydi. Ama o filmlerin hiçbirinden para kazanamadım.

Neden kazanamadın?

- Çünkü şirketler, ödemeleri zamanında yapmadığı için paraya dönüşmedi. Yani ancak doyurdu bizi. Onun için bu işleri pek yapmak istemedim.

Başka ne işler yaptın?

- Bazen barlarda şarkı söylemeye başladım. Hâlâ fırsat buldukça barlarda şarkı söylüyorum. Müzik dünyasında daha iyi para olduğu için o tarafa doğru meyillendim.

Sana neden Çingene Tevfik diyorlar?

- Filmleri biz götürü alıyoruz. Toptan. A'dan Z'ye bitirimini alıyoruz. Oyuncularla ben çok pazarlık yapıyorum. Çingene pazarlığı derler ya, işte o yüzden Çingene diyorlar. İşin konfeksiyonculuğunu yapıyoruz yani.

Sanatçıyla pazarlık yapılır mı?

- Neden yapılmasın ki, herkesin bir fiyatı var. Herkes kendi fiyatının üzerin-

de fiyat çekiyor. Ben de üç aşşığı beş yukarı fiyatı indiriyorum. Yani oyuncunun alternatifini çok olmazsa, ötekisi olur. **Pazardan mal satın alır gibi sanat mı yapıyorsun?**

- Ben işi götürü alıyorum. Belli bir finans ayırıyorum o işe. Bir nevi ticaret. **Otuz yıldır sinemadayım diyorsun. Sence bu olay doğru mu?**

- Gönül isterdi ki, Yeşilçam piyasası çok iyi çalışsın, biz de oyuncularla bir iki kuruşun, pazarlığını yapmayalım. Bol bol paralar verelim. Ama maalesef sistem bu. Ne yapabilirim ki?

Yapımcı az veriyorsa, kabul etme. Niye piyasayı ucuzlatıyorsun?

- Ben kabul etmezsem diğeri kabul edecek. Benim de paraya ihtiyacım var. **Yaptığına 'sanat' deme o zaman.**

- Bana ne bağıyorsun "ben sanat filmi çekiyorum" demiyorum ki kardeşim. Git, sanat filmi çekiyorum diyenlere söyle bunu.

Seksen tane aile filmi çektiğini söylüyorsun, kaç erotik film çektin?

- Ben erotik film çekmedim, sadece adım karıştı. Şimdi bak bi dinle. Biz Yavuz Yalınkılıç'la çekim yerine gittik. Ben orda prodüksiyon amiriydim. Adam yaşlı olduğu için daha evvel Yılmaz Güney filmleri çektiği için benden rica etti. Bu filme senin adını koyabilir miyiz, dedi. O da zaten korku filmiydi. Ondan sonra adımız erotik film çekiyor diye duyuldu. Yani başka hiçbir erotik filmde ismim geçmiyor. İsmim - soyadım yoktur yani. **İmza atmadığın erotik filmlerin yok mu yani?**

- İspatla, kellemi keseceğim. **Erotik film çektin, neden inkar ediyorsun? Erotik film çekmek kötü mü?**

- Yok öyle değil ama kötü gözle bakarlarsın. Kötü intiba bırakır insanlar üzerinde. O yüzden kimse kolay kolay çıkip da ben erotik film çektim demez. Prestij meselesi Mehmetçğim, prestij. **Porno film çekmedin mi?**

- Çekmedim tabii. İspatlasınlar kellemi koyuyorum ortaya. **Başlayacağım şimdi kellemene ha.**

- Ayıp sana, arkadaşımızsin diye konuşuyoruz seninle, bi-

ze ne tuzaklar kuruyorsun. Savaş Ay bile beni röportaja istedi de kabul etmedim. Sen neler yapıyorsun, hayret bir şeysin yaa.

Ne var bunda gocunacak, ben sorumu sorarım, sen de cevaplarsın.

- Emniyetin sorgu odasında sandım kendimi. Gerdin beni .mına koyim.

'Film aşkına karım bile beni terketti' dedin, nasıl oldu bu iş?

- Ne olacak, senin gibi dostlar sağolsun. Yapımcılar para vermedi. Yaptığımız filmlerden zarar ettik. Film çekmek için bankadan kredi almıştık. Evi satmak zorunda kaldık, sonunda da batan gemiyi önce fareler terkeder hesabı, onlar da bizi terketti.

Senin gibi dostlar derken beni ne örnek gösteriyorsun? Bana para verdin de paranı mı vermedim iflas ettin... Kendi beceriksizliğinin altında iflas etmişsin... Ayrıca bir kadın parasızlık yüzünden evi terkmez, sen mutlaka başka hatunlarla paraları yedin, yenge de öğrenmiştir, seni terketmiştir.

- Ne alakası var şimdi.

Ayrılkta hiç mi kabahatin yoktu?

- Kabahatim yok dedim mi?

Birgül Güngör, Savaş Ay'ın programına çıktı, 'bana normal film çekeceklerini söylediler ama çektikleri erotik filmleri' dedi.

- Bir kere Birgül Güngör'ün filminde fazla açık sahne yok. Fakat Birgül, yeni manken adaylarımızdan olduğu için onu velveleye, beni de mahkemeye verdi. Mahkemeyi ben kazandım, takipsizlikten. Elimde devletin verdiği takipsizlik kararı var. Benim aklandığım çıktı. Savaş Ay da canlı yayında bu filmin herhangi bir erotik film değil de, normal film olduğunu Kanal 6 da yayınlanan programında bağra bağra söyledi. Burada tek bir şey var; hanımefendi şöhret olmak istiyordu, şu anda da oldu. Birgül Güngör dediğin hayatında dört film çekti. Bir tanesini Savaş Ay çekti, diğer filmlerini de zaten ben çekmişim. Hanımefendi reklam yaptı. Rahmetli Zeki Müren'in dediği gibi "reklamın iyisi kötüsü olmaz." Reklam için her şeyi yapabilecek kapasiteye sahip bir bayan. Zaten savcılığa giderken bir çektiğim filmin kasedini götürdüm, bir de hanfendinin magazin başına verdiği neredeyse pornografik olan fotoğraflarını götürdüm, buyrun dedim, sizce kim haklı. Savcı bu işin içinde çıkamayacağını, takipsizlik kararı ve-

receğini söyledi ve verdi.

Yaşın ilerledikçe sana bir haller oluyor, kafayı kazıtmışsın, kulağına küpe takmışsın? Cinsel tercih mi değiştirdin?

- Biir, saçlarımı kazıtmamın nedeni saçlarım dökülüyor, o yüzden daha güçlensin diye kazıttım. İkii, küpe takıyorum ille de cinsel tercihim değişti mi gerekiyor. Dazlak kafanın yanında küpe aksesuar oluyor. Bir şekil yapmış oldum. Sen kendine bak, saçı uzatmışsın, bıyık bırakmışsın, aynı Anadolu Ayılları'na benzemişsin.

Birakalım boş konuşmayı da işimize bakalım, sence sinema nedir?

- Sinema yedinci sanat. Fakat kimse Y'sini bile bilmiyor. Bilselerdi zaten sinema bu durumlara düşmezdi.

Şu anda Yeşilçam da neler oluyor?

- Yeşilçam çok iyi, ancak ajanslarda binbir entrikalar dönüyor, herkesi akılları sıra şöhret yapacaklar. Ben şimdi sizin vasitanızla insanlara sesleniyorum. "Şöhret olmak isteyen önce aynaya baksın ve ben kimim? Benden bi b.k olur mu, desin. Herkes şöhret olamaz, olanlar da var zaten, kimin ne olduğunu herkes bilir, hak eden de hak etmeyen de var.

Nedir bu entrikalar?

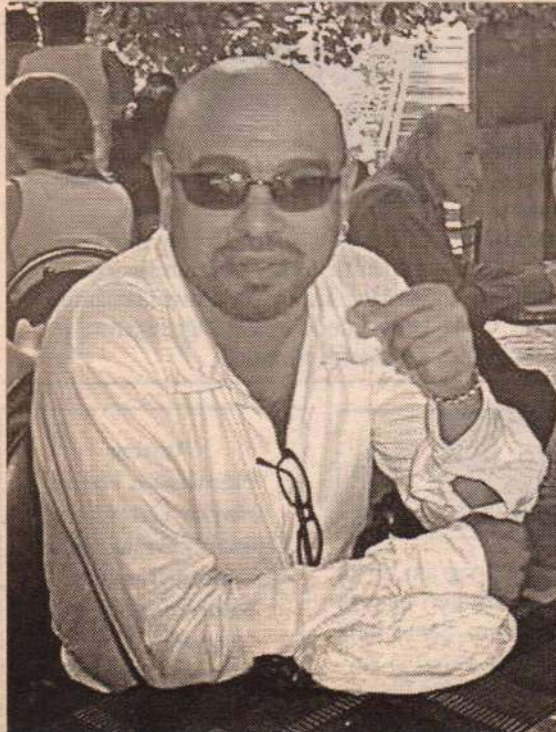
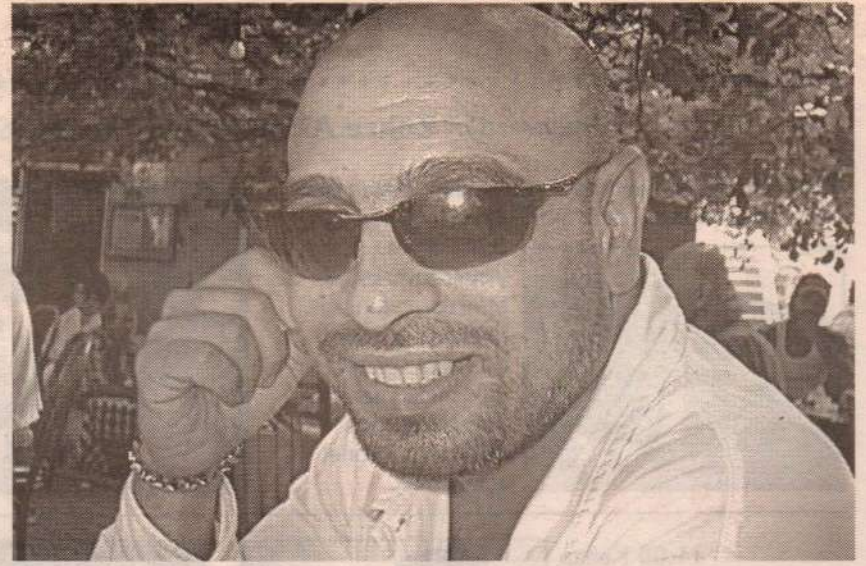
- Yaa bu gazete ilanlarına çok dikkat etmek lazım. Şimdi ajanstan içeriye girdin mi orası kendini belli eder. Bir masa, bir sandalye ile bu işin ciddiyeti nerdedir. Ona dikkat etmeleri lazım, araştırma yapmaları lazım. Siz bugüne kadar neler yaptınız? Kimsiniz, box ofisiniz nedir? Yaptığınız işlerden örnek görelim. Bir de aileyle gidilen ajanslar daha ciddi olur. Bunlara insanlar dikkat etmeli.

Senin için iki günde film çekiyor diyorlar?

- İki günde çekmiyorum. Sadece oyuncuların günlerine göre ayarlıyorum. Kaç günlük işi varsa ona göre çekiyorum. Oyuncuların işlerini daha çabuk koordine ettiğim için herhalde. O yüzden öyle diyorlardır.

Eyvallah Tevfik, seni biraz yordum, biraz da kızdırdım, son olarak neler söylemek istersin?

- Kızdırmak konusunda sen her zaman bana karşı öylesin, yine de seni bu huyundan dolayı arkadaş olarak seviyorum. Son sözlerime gelince, bu camiada herkes herkesin arkasından atar tutar, benim de arkamdan atıp tutuyorlar, bunu biliyorum. Ama diyorum ki meyve veren ağaç taşlanır. H

Adı Hayal Kaplan.

Onu medyada patlayan, Kamer Genç'in çiçek sulama olayıyla tanıdık. Acar muhabirimiz Mehmet Duru onunla bir çay bahçesinde karşılaşınca aşağıdaki söyleşiyi yaptı.

Kamer Genç'in Çiçeği

Adınız, soyadınız, nerede, kaç yılın da doğdunuz?

- Hayal Kaplan. 1979 yılında Samsun'da doğdum.

Gerçek adınız mı?

- Evet.

Kaç yıldır oryantallik yapıyorsunuz?

- Dört, beş yıldır. Ankara'da ikamet ediyorum ama İstanbul'da da kalıyorum. Hayal, insanlar seni Kamer Genç'in çiçek sulama olayında tanıdılar.

- Güzel bir dostluğun sonucunda ortaya çıkan birtakım olaylar başka bi şey değil yani.

Gerçekten çiçekleri mi suladı?

- Bunun için yorum yapmayacağım. Evindeydik. Muhabbet ettik, havadan sudan bahsettik falan.

Kamer Genç'le aranızda duygusal bir bağ var mıydı?

- Evet vardı. Nerden çıktın karşıma yaa... İn an ki kimse bana böyle şeyler konuşturamadı. İn misin, cin misin?

Duygusal ilişki devam ediyor mu?

- Şu anda sadece bir dost olarak görüşüyoruz hepsi o kadar, zaman zaman beni telefonla arıyor, halimi hatırımı soruyor.

O olaydan sonra duygusallığınızın üstüne soğuk su mu içtiniz?

- Yani olay oldu diye dostluğumuz bitmedi, bitmez de...

Ara sıra yine sulama işleri devam ediyor mu?

- Yani kısıtlı şekilde görüşüyoruz.

Nasıl kazanıyorsun bu paraları?

- Ben kazanıyorum canım. E tabi biraz da adım var...

İnsanlar "Kamer Genç'in çiçeğini suladığı kız" olarak mı tanıyorlar seni?

- Ee yani.

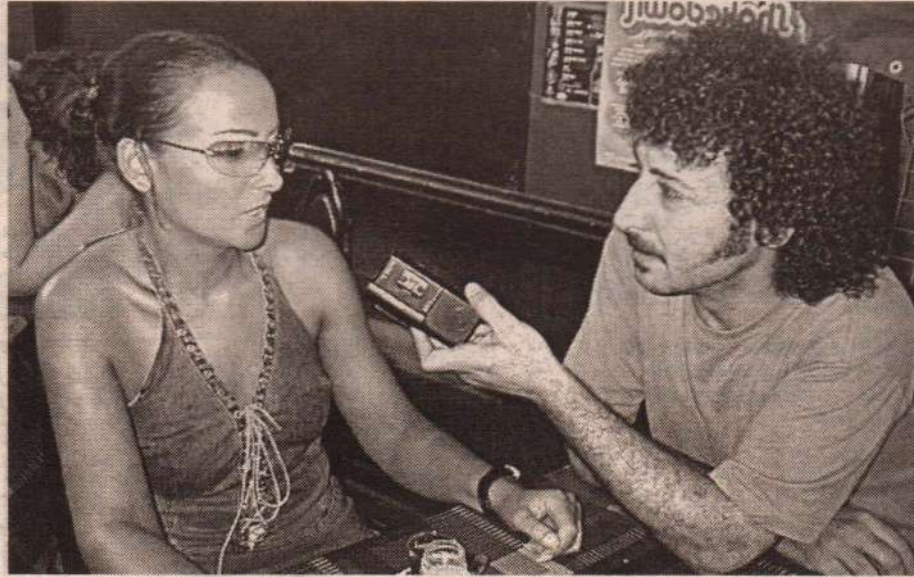
Bu şöhret para ediyor mu?

- Şimdiye kadar para etti, bilmiyorum artık.

Kamer Genç'in evine gittiğini medyaya kim haber vermiştir sence?

- Bilmem.

Kamer Genç'le yaptıkları ve sorudukları sorulardan onların seni çok iyi tanıdığı kanısına vardım. Sana sorular soruyorlardı, yüzün kapalı, sanki seninle muhabirler danişıklı dövüş içindeymişsiniz gibi geldi bana.

- Hay Allah ya... Hiç birini tanı mıyordum bile. Ay helal olsun sana sen aslında polis olacak adammışsın, gazeteci olmuşsun yine de helal. Ben televizyoncuların bir gecesinde ekstraya gitmiştim. Bana akıl vereni söyleyemem.

Kamer Bey sana maddi anlamda destek çıkıyor mu?

- Dedim ya biz dostuz, arkadaşız. Yer yer başım sıkıştığı zaman madden ve manen yardımcı olur.

Şu anda seni Çingene Tefik'in yanında görüyorum, hayırdır bir film işi mi var?

Tefik: Beni karıştırmasana ya...

Hayret bir şeysin ya.

Hayal, filmde oynadın mı?

- Bir iki tane filmde oynadım.

Hangi filmde?

- Sensiz Yaşanmaz, Sevtap Parman'la oynadım. Ötekini hatırlamıyorum şu an. **Peki sinemadaki ideallerin nedir?**

- Elime güzel fırsatlar ve imkanlar geçerse mümkün mer tebe bunları değerlendirmeye çalışacağım. Sinemayı düşünüyorum ama böyle ciddi boyutta, böyle biriyle güzel işler olursa.

Sadece oryantallikte para yok. Ne yapıyorsun ne içiyorsun, nasıl paranı kazanıyorsun?

- Eh, genelde dostlarımız çok olduğu için hep hatır işi yapıyoruz.

Bir lokma ekmeğimiz çıkıyor dıyorsun, öyle mi?

- Evet.

Ekmeğin fiyatı kaç para biliyor musun?

- Hah hah... 100 bin lira ayol, 100 bin

lira... Biliyorum.

Hayal, bir defa ekmek 250 bin lira, halk ekmek ise 150 bin lira. Neyse genellikle nerelere takılırsın? Gece hayatın var mı?

- Genellikle askıya takılırım. Ha, ha ha... Reyna'ya, Layla'ya takılırım. Her insan gibi eğlenmek hakkım. Oralarda takılıyorrum eğleniyorum, geziyorum.

Oralara takılmak için paraya ihtiyacı var.

- Para verdiğimi nereden biliyorsun...

Beleşe mi yiyip içiyorsun?

- Hiç mi dostumuz arkadaşımız yok, hiç mi bizi seven yok. Erkek - bayan karışık birçok arkadaşım var.

Erkekler gecenin sonunda ısmarladıklarının karşılığını istiyorlar mı?

- Yok canım, hepsi normal arkadaşlarım. Geçenlerde öyle birşey oldu baktım, arkadaş içtikçe farklı şeylerin beklentisi içine girdi. Acil gitmem gerek, dedim, çektim gittim.

Yaptığın oryantallığı sanat olarak mı, zanaat olarak mı görüyorsun?

- Hem sanat olarak, hem de zanaat olarak görüyorum. Ama biliyorsunuz gerçek sanatta para kazanmak ön planda olmamalı. Valla ne bileyim şu anda gerçek sanat, zanaate dönüşmüş ne bileyim.

İdeallerin nedir?

- Benim şu anda en büyük idealim mesleğimde ilerlemek, iyi bir kariyer sahibi olmak.

Sevgilin var mı?

- Şu anda sevgilim yok.

Kamer Genç?

- Kamer Bey sevdiğim, değer verdi-

ğim bir arkadaşımıdır.

Ama duygusal bir bağınız da var.

- Evet vardı, ama şu an yok.

Şarkıcılığı da düşünüyor musun?

- Hiç düşünmedim ama düşünebilirim de, hiç belli olmaz.

Kamer Genç olayında birçok şey yaşadın, anlatır mısın bunları?

- Tabii, çok güzel şeyler yakaladım, bunun yanı sıra çok güzel şeyler de kaybettim. Her şeyden önce büyük bir arkadaş kitlemi kaybettim. Bu esnada kaybettığım o arkadaşlarımı da anlamış olmam çok iyi oldu. Güzel şeyler de yakaladım. Birçok yerde beni tanımayan insanlar artık beni tanıyorlar, bu güzel bir şey oldu benim için.

Yani yolda gören insanlar "Aaa bu Kamer Genç'in suladığı çiçeği" diye mi tanıyorlar?

- Öyle böyle ama beni tanıyorlar.

Bu olay sana maddi ve manevi neler kazandırdı, neler kaybettiirdi?

- İşin açıkcası fazla bir şey kazandırmadı, sadece birçok insan tarafından tanındım, bunu kazandırdı. Ama dostum zannettiğim birçok insanı kaybettirdi.

Onurunda, gururunda zedelenmeler olmadı mı?

- Olmaz olur mu, aslında çok acılar çektim.

Nasıl acılar bunlar?

- Kamer Bey'le anıldığım için.

Ailen nasıl bir reaksiyon gösterdi?

- Ailem çok tepki gösterdi, ölümle tepki aldım, tehdit aldım, bayağı bir kötü tepki aldım ailemden.

Kamer Bey sana çiçeğin mi derdi?

- Hayır. 'Canım' derdi.

Halen de öyle mi der?

- Evet. Her zaman bana karşı kibar ve beyefendidir.

Teşekkürler Hayal, son olarak neler söylemek istersin okurlarımıza?

- Artık Kamer Bey'le anılmam beni bıktırdı. Ben, ben olarak, kendim olarak anılmak istiyorum. O yüzden de haldır haldır koşturuyorum. Gelen bütün iş tekliflerini ciddi olarak değerlendiriyorum. Üzerimdeki Kamer Genç giysisini çıkarıp atmak istiyorum. Artık yeni bir giysi giymek istiyorum. Bu film oyunculuğu olabilir, şarkıcılık olabilir vs... Lütfen insanlar bana bu konuda yardımcı olsun ve bir daha bana bu soruları sormasınlar. İş var mı iş, bana ondan bahsetsinler... Hepsi bu... ॥

VE ŞİMDİ ARTIK...

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Kurtlar İmparatorluğu
Jean-Christophe Grange
Doğan Kitapçılık
Kurtlar İmparatorluğu'nun her sayfasında artan heyecan bir süre sonra garip bir korkuya dönüşüyor. Biri ya-

lı, diğeri genç iki Fransız polis; yüzleri hatırlayamayan bir kadın, yüzleri parçalanmış üç Türk kadın, beyinde oynanan tuhaf oyunlar; Fransa'daki "küçük Türkiye", "küçük Türkiye'de bir kadını arayan ülkücü komandolar... Anna'nın gerçeküstü öyküsü ile, Paris'te peş peşe öldürülen üç Türk kadının ilişkisi içerisinde başlayan, İstanbul'da süren amansız bir kovalamaca. Uyuşturucu kaçakçıları, Fransız polisindeki iç hesaplaşmalar ve tekstil atölyelerinde köle gibi çalıştırılan kaçak işçiler ve Strasburg-Saint Denis'deki Türk mahallesinde düğümlenen Fransız Gizli Servisinin karanlık amaçları. Bu kitabı **Ahmet Ümit** okuyup bitirdi bile. Polisiye sevenlere duyurulur!

Yoldaşımız At
Kudret Emiroğlu
Ahmet Yüksel
Yapı Kredi Yayınları
Daha önce de Kudret Emiroğlu tarafından yazılan "Gündelik Hayatımızın Kısa Tarihi" hayatımızda o veya bu şekilde

zorlu şartlarında varolan farklı yaşamlardan iç bölgelerin ıssız düzlüklerine ve Güney Ege'den Doğu Akdeniz'in portakal kokulu kıyılarına kadar uzanan yollarda, farklı zevklere göre seyahat olanakları sunuyor. Farklı zaman ve ruh hallerine göre tercih edilecek bu seyahatler, Anadolu'nun sırlarını da gösterecek merak edene. **Emre Aköz**, Türkiye'nin En Güzel Yolları'nı okumaya ve gezmeye devam ediyor.

Dava
Franz Kafka
Sosyal Yayınlar
"Kendimden başka hiçbir eksikim yok" diyor du yirminci yüzyıl dünya edebiyatının en önemli yazın adamı Franz Kafka. Kırk bir

yıllık yaşamı boyunca aile, iş ve toplum yaşamında hep eksikti o. Tüm karamsarlığına rağmen Kafka'nın romanlarında her zaman bir ümit ışığı görmek mümkündür.

Elle tutulur bir yararı olmayan, zayıf bir umuttur ama, bir umuttur işte ve insanın sahip olduğu biricik şey de budur aslında. 1917 Ağustosunda başlayan kanlı öksürükler Franz Kafka'yı yedi yıl sonra Viyana yakınlarında bir sanatoryumda öldürdü. Ölerken tuhaf bir huzur içindeydi.

Nur içinde yat Kafka, seni seviyorum. Bu kitabı yayına hazırlayan **Zeynep Aytekin**'e de buradan sevgiler gönderiyorum.

Muhafazakarlık Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce
Editör: Tanıl Bora
İletişim Yayınları
Muhafazakarlık düşünce dünyamızı kısıp almış bulunmaktadır. Muhafazakarların

"mutlak değişmez doğrusu" vardır. Sorunların tespiti bu olunca sağ temsil eden siyasi partilerin sorunlardan çıkış yolu da bellidir: Sağın bizi içine ittiği kalıp budur. Yıllardır olaylara bu beklenti ile yaklaşıldı. Öte yandan, muhafazakarlık gelenekselcilikle özdeş midir yoksa farklı bir eşiğe mi işaret eder? Seçenekleri daha da çoğaltabiliriz ve her seçeneği doğrulamayı sağlayacak özel tarihsel-toplumsal veriler bulmak mümkün olacaktır. Siyasi Düşünce Tarihi Dizisi'nin bütün kitaplarını alan Sabah Genel Yayın Yönetmeni **Ergun Babahan**, bavlumdaki yükü rasyonel olarak azaltmıştır. Teşekkürler Ergun bey, teşekkürler!

Türkiye'nin En Güzel Yolları
Faruk Akbaş
Om Yayınevi
Türkiye'nin En Güzel Yolları, Anadolu'nun kuzey kıyılarında Doğu Karadeniz yaylalarına, Doğu Anadolu'nun

zorlu şartlarında varolan farklı yaşamlardan iç bölgelerin ıssız düzlüklerine ve Güney Ege'den Doğu Akdeniz'in portakal kokulu kıyılarına kadar uzanan yollarda, farklı zevklere göre seyahat olanakları sunuyor. Farklı zaman ve ruh hallerine göre tercih edilecek bu seyahatler, Anadolu'nun sırlarını da gösterecek merak edene. **Emre Aköz**, Türkiye'nin En Güzel Yolları'nı okumaya ve gezmeye devam ediyor.

En Hakiki Yerini Bulan Kitaplar

1- Ayakkabı Kitabı

Editör: Emine Gürsoy
Naskali Kitabevi

2- Köpekler Aşk Hakkında

Asla Yalan Söylemez
Jeffrey Moussaieff Mason
Kitap Yayınevi

3- Yıldızlar Altında İstanbul

Selim İleri
Oğlak Yayıncılık

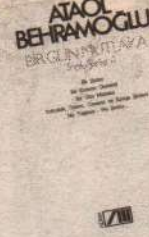
4- Mahkeme Kapısı

Sait Faik Abasıyanık
Yapı Kredi Yayınları

5- Raşid'in Dürbünü

Jamal Mahjoub
Yapı Kredi Yayınları

Ataol Behramoğlu
Şiirimizi ve Aydınlarımızı anlattı.

Şiirde Gerçeklik Duygusu

Günümüz genç şairine, yazarına öğütler verilmeli mi? Siz ne öğüt verirdiniz? Genç şair ve yazarlardan kimleri tanıyorsunuz?

- Okumak. Öncelikle şiir. Ben kendimi şairliğimden önce şiir okuru sayarım. Ülkeyi, dünyayı iyi tanımak. Sağlam bir dil duygusu ve bilgisi. Sevdiğim pek çok şair-yazar arkadaşım var.

Sizin Aziz Nesin ile ilgili anılarınızın derlendiği Aziz Nesin'li Anılar adlı kitabınızın ikinci basımı yapıldı. Aziz Nesin'i biraz anlatır mısınız? Ona bu kadar yakın olmak nasıl bir duyguydu?

- Aziz Nesin'le yakın olmak olağanüstü bir duyguydu. Lise yıllarımda onun bir hayranı ve okuyudum. Bir gün Aziz Nesin'le arkadaş yakınlığında olabileceğimizi o sırada hayal bile edemedim. Gelmiş geçmiş en özgün, en büyük aydınlarımızdandır. O büyük bir romantik, büyük bir gerçekçi ve büyük bir yurtseverdi.

Bazı yazarlar, edebiyata şiirle başlamış olmayı vurgulama gereği duyuyorlar, sizce neden?

- Şiir ilk aşktır. Unutulmaz. Puşkin, Rus edebiyatında büyük bir öneme sahip. Aynı önemini Türk ve dünya edebiyatlarında da koruyor. Peki Puşkin'in, Türk ve dünya edebiyatlarının hangi yönlerden etkilediğini düşünüyorsunuz? Başka Puşkin çevirileri yapmayı düşünüyor musunuz?

- Yalınlık, aydınlık, zeka-mizah ve duygunun eşsiz bir sentezi. Puşkin budur. Anlatı yapıtlarını ve şiirlerinden bir seçmeler çevirdim. Hakkında bir de kitabım var. "Rus Edebiyatında Puşkin Gerçekçiliği" Belki yazılardan ve mektuplarından da bir seçmeler yaparım.

Sol aydınların yakından tanıdığı, dostumuz Enver Aytekin'i de sizlere uğurladık. Bilinçli bir yayıncıydı, aydıydı. Neyi, niçin çıkardığını bilirdi. Enver Aytekin'i biraz anlatır mısınız?

- O benim en sevgili bir arkadaş ve ağabeyimdi. Apansız ölümüyle Çağaoğlu da, biz dostları da öksüz kaldık. Enver Aytekin toplumcu ahlakla kişisel karakter sağlamlığını kendi kişiliğinde birleştirmişti. Yayıncı olarak ülkemizin kültürüne katkısı çok büyüktür.

1970'li yıllarda başlayan hızlı politikleşmenin şiire yansması, sizce olumlu-olumsuz neler kazandırdı şiirimize? Son yirmi beş-otuz yılda pek çok toplumsal olay yaşandı ülkemizde. Bu sizi nasıl etkiledi?

- Şair hem dilin, hem yaşamın, hem toplumsal olayların içindedir. Bence bunlar birbirinden ayrılmaz. Birbirini tamamlar. Şiirin dili politikanın dilinden de felsefenin dilinden de ayrıdır. Ama benim anlayışına göre şair bütün bunların içindedir. Dante'yi okuyun, ne demek istediğini anlarsınız.

İkinci Yeni'yle ilişkiniz nedir?

- İkinci Yeni şiirimizin yapısal modernleşmesinde bir dönüm noktasıdır. Ama şiirin dizeye, sözcüğe ve metafora indirgenerek yozlaşmasında da etken olmuştur.

Hangi noktalarda kendinizi diğer insanlardan farklı görüyorsunuz? Herkes gibi olmaya çalıştığınız zamanlar var mı?

- Herkes gibi olmak isterim. Ama kendim kalarak. En önemsedğim değerler ise çalışkanlık ve sorumluluk duygusudur.

Gelelim halk şiirine... Halk şiiri geleneginden bugün ne ölçüde yararlanma olanağı var? Bizim edebiyatımızda da Kurtuluş Savaşı'ndan sonra oluşan bir tür güncel şiirden söz edilebilir mi?

- Halk şiiri, halk kültürü her zaman omurgadır. Öykünmemek koşuluyla. Öykünmek ise, ister halk şiirine, ister Divan'a, ister moderne öykünülün, yeteneksizliktir.

Türkiye'de sanatın da edebiyatın da yaygınlık kazanmasında, yani daha çok okur ve izler kazanmakta bazı görevlerin de sanatçıya düştüğü söylenebilir mi?

- Tabii. Okura saygı duymalı, okurun nabzını tutmalı, ama onu geliştirmelisiniz de. Brecht'in sözleriyle, halka inmek değil halkla birlikte yükselmektir esas olan.

sayimc@superonline.com

Yalova'da Evcil Hayvan Kliniği'nin bahçesinde köpeklerle oynarken, az öteden geçen biri dikkatimizi çekti. Bir konuşalım dedik. Selahattin Ağdaş; soğuk hava deposu bekçisi.

Değenek Dediğim Zopadır Zopa

EMRAH SERBES

Hayrola, nereden böyle?

- Mezbahadan. Kangala et aldım.

Kangal nerede?

- Depoda. Kangalı geçen sene buradan aldım. Aşağıdaki soğuk hava deposunda bekçiyim ben.

Kaç kişi çalışıyor depoda?

- Ben tekim. İki sene önce yüz altmış kişi çalışıyordu; iflas edince, ben tek kaldım. Patron hemşerimdir, bekçi diye bana güvendi.

Nerelisin?

- Erzurum.

Ne zamandır bu depoda bekçisin?

- İki senedir. Asıl işim kasaplık. Burada yüz altmış kişi çalışırken ben usta başıydım. O da şöyle oldu; ben Erzurum'da kasaptım. Buranın patronunu çocukluktan beri tanırım. Memleketin ileri gelen pastırma-sucukçusudur. Ben onun yanında çalışırken, "Selahattin gardaş gel seni yeni açtığımız depoya gönderelim." dedi. "Olur." dedim. Önce kendim geldim; sonra baktım git gel zor oluyor, evi de getirdim. Tabi bunlar depremden önce. Şubat krizinde kapandı burası.

Kaç çocuk var?

- Dört. Biri çalışıyor, üçü okuyor.

Maaşın nasıl, yetiyor mu?

- Çok şükür asgari ücret. Ama patron batınca sigortam gitti mecburen. Eskiden daha çok para alıyorduk. Çünkü bizim patronun eli çok açıktır. Üç ayda bir ikramiye verirdi, ihale aldığı zaman bir maaş fazla verirdi.

Kaç saat çalışıyorsun günde?

- Sabah yedi sekiz gibi geliyorum, akşam yedi gibi gidiyorum.

Gece kimse olmuyor mu burada?

- Kangal var ya. Hemen kapar adamı.

Yine de şüphelendiğin oluyor mu?

- Tabi tabi, bazen çok şüpheleniyorum, uyku tutmuyor. Kötü bir rüya gördüm mü hemen petrole telefon açıyorum. Petrol, yani karşıda benzin istasyonunda arkadaşlar var, onları arıyorum. Onlar da bir şey yok diyor, bazen de onlar beni arıyor, depodun önünde bir araba durdu diyorlar. Hemen geliyorum, arabaya bakıyorum. Arabada içki içiyorlar genelde, bizim kangal da havlıyor zaten araba durdu mu.

Sıkılmıyor musun bu boş depoda?

- Çok sıkılıyorum ama ne yapalım. Düşünüyorum..

Neleri düşünüyorsun genelde?

- Eskiden etler şoklu gelirdi, depoya stok yapardık. Sonra ihale oldu mu kamyonlara istif ederdik. Onları düşünüyorum. Eskiden canlıydı burası. Sonra herkes gitti. Sanki bir cenaze kalktı buradan. Her şey bozuldu. Yapacak bir şey kalmadı; çok sıkıldım mı çıkıyorum, trafik polisleriyle konuşuyorum radarın orda. Sonra karşıya petrole gidiyorum, öyle işte.

Silahın falan var mı?

- Yok ama, hırsız geldi mi bıçak, balta, degenek..

Degenek?

- "Ne gülürsüz, degenek dediğim zopadır zopa," sonra kazma sapı, kürek, elime ne geçerse. Geçen hafta hafriyatın oradaki demirlere saldırdılar, koştum yaşlı kadınlar çocuklar falan var. Mal da bizim değil, bir şey diyemedim. Millet aç, bunalımda.

Millet neden aç sence?

- Özal başa geldi, reform koydu. Nur içinde yatсын; yolu, okulu, telefonu gördük. Bu sefer millet kudurdu, terör geldi.

Özal döneminde enflasyonu, usulsüz kredileri, yasal rüşveti de gördük. Buna ne diyorsun?

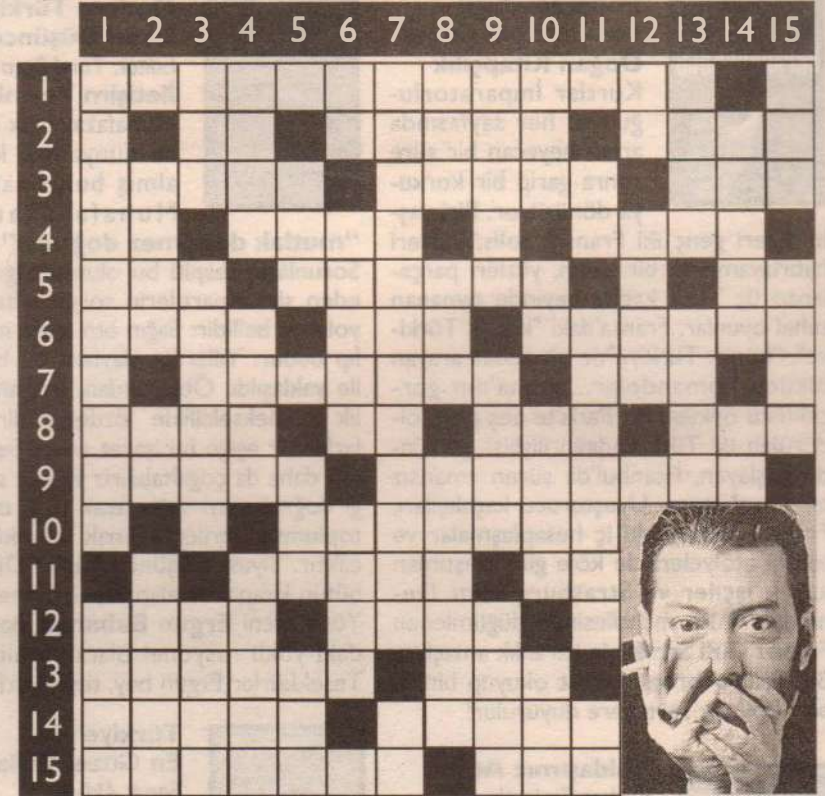
- Özal'ın ne suçu var. O reformu koydu. Millet kudurmasaydı enflasyon olmazdı. Yolu, telefonu, okulu Özal öğretti herkese. Ben çocukken; 65'te, okul yoktu, yol yoktu. Cahil kaldık. Babam bir çift dana verdi, "Pilipis" radyosu aldı Almanya'dan. Şimdi bir çift danayla araba alınır. Gelin bir çay içelim.

Deprem gecesi başından geçenleri anlatsana.

- Birden gümbürtü koptu, ışık çıktı. Dedim eve "bumba" attılar, terör geldi. Çocuklar "Nerdesin!" diye bağıyor. Ben sokak kapısı diye gardirop kapağını tutmuşum. Güç halde dışarıya çıktık. Mahalleli ateş etmeye başladı. Panikten mi yoksa uyanmayan varsa uyanсын diye mi ateş ediyorlar anlayamadım. Sonra sabah oldu; bir baktık bütün Hacıme Mehmet Ovası yıkılmış. O zaman anladık; terör değil deprem gelmiş. H

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

***** Hazırlayan: ERSİN TEZCAN *****
ersintez@xposta.com

Soldan Sağa: 1. Resimdeki şairimiz 2. "...Ryan'ı Kurtarmak" (Spielberg filmi) - Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun tanınmış bir romanı - Antalya'nın bir plajı 3. Ülkemizdeki tanınmış yayınevlerinden biri - "İlahi Komedi" - "yazarı - Bir tür taze, yumuşak ve tuzsuz beyaz peynir 4. İlave - Otel, tiyatro gibi yerlerde girişe yakın geniş yer - Açık samanrengi 5. İMKB'de bir hisseyi satın alabileceğiniz en az adet - Alay, istihza - Gümüş'ün simgesi 6. Üstün nitelikli, üstün yetenekli ".... beni ansın da, bir çürük elmayla ansın"(atasözü) - Deli, kaçık, budala 7. Yumuşak huylu - Yararlı bir içecek 8. Türlü nedenlerle başarılı olamamış kimse - Neodim'in simgesi - Yemin - İsivire'de bir ırmak 9. Önüne "S" koyarsak "yardımcı yemek" anlamına gelen sözcük olur - Adının sonuna "R", soyadının üçüncü harfinin sonuna "I" gelirse ad ve soyadında uyuşturucu iki madde oluşan ünlü mankenimiz 10. Ünlü bir bayan şarkıcımız 11. Cümle bilgisi, söz dizimi, sentaks - Talyum'un simgesi 12. Kapitalist düzenin popüler içeceği - Gözün renkli bölümü 13. Sermaye, kapital - "...Yılmaz" (Ünlü şovmen) 14. "... Goncagül" (Oktaay Arayıcı'nın ünlü oyunu) - Gülü sevenin katlandığı şey 15. Seyrek olarak, zaman zaman - "Kayak" anlamına gelen tehlikeli anagramlı bir sözcük

Yukarıdan Aşağıya: 1. "Ece..." ("İç Kitabı", "Kıyı Kitabı" kitaplarını da yazan Milliyet Gazetesi köşe yazarı) - "Deniz ... Altun" ("Denizin Mehtap Çocukları" adlı şiir dosyası kitaplaşmayı bekleyen, Ankara'da yaşayan diş hekimi bayan şair) 2. Okul - "... Capone" (tüm zamanların en ünlü gangsteri) - Esmer, açık kestane rengine olan 3. Kabul etmeyerek geri çevirme - Afrika yerlilerinin davula verdiği ad - Güney Amerika'da yaşayan bir yük hayvanı 4. İzgara - Yumuşak, yüzü ince havlı bir tür deri - "...Bela-sı" (Cem Karaca'nın ünlü şarkısı) 5. Uluslararası yardım işaretinin kısa yazılışı - Süreyya Duru'nun çevirirken öldüğü son filmi - Öğütücü diş 6. "Yüz-yıl" (kısaltma) - "Hanım" yerine kullanılan bir unvan - Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, yeterli, erbab 7. "Sessizliğin Bekçisi" adlı "haiku" şiir kitabının şairi - Bir bağlaç 8. Kalın ve kaba kumaş - Çıplak - Eşcinsel kadın, lezbiyen, ablacı 9. Bir alay işareti - Kedilerin viagraya ihtiyaç duydukları ay - Cinsellik 10. Patlayıcı bir madde - İsim - Bir şeyin niteliklerini övme - Bir mastar eki 11. Bazı gazetelerin ücretsiz olarak verdikleri parça - Bir şeye karşı isteği olan - Nikel'in simgesi 12. Lübnan'ın plaka imi - Çeşitli dans ve oyunlardan oluşmuş, zengin görünümlü sahne gösterisi - Eski Mısır'da güneş tanrısı 13. "Beyaz..." (Orhan Pamuk'un bir kitabı) - "... Behramoğlu" (Ünlü Şairimiz) 14. "Ağır..." (Metin Kaçan'ın romanı) - Hatıra 15. "Zamana Dağlan..." (Nilyay Özer'in ilk şiir kitabı) - Bacağın alt bölümünü örten bir tür tozluk

Not: Geçen ay bulmacayı doğru bilenler arasından kurayla seçilen ilk beş kişiye, Ersin Tezcan'ın 'e'siz potkal Kitabı' imzalı olarak postalandı bile.

HAYVANARTBAHÇESİ

Akide Şekerleri - 13

Kelamını şarabına katık et
Sevgilini kendine deli divane aşık et
Zaman ile aşık atmak zor iştir
Ben sana, sen bir dallamaya müebbet

Sinan Kadir Çelik
csinan@metu.edu.tr

Tescilsiz Şairin Kırmızı Çizgileri

- Şiir gönderirken kendine acındırma.
Gönderdiğin kişi seni tanııyorsa
edebiyatla darul harptesindir. Mert ol.
- Şiire eklediğin mektupları kısa tut ve
asla kendinden bahsetme. Toplumca
kabul görmüş bir mesleğe sahipsen
(doktor, avukat, vb.) tek sözcükle belirt.
Çok faydası var.
- Mektuplarını hitapsız yaz.
Dua eder gibi bitirme. Yayınlanıp
yayınlanmamasını umursamaz gibi yap.
yayınlanması için çıldırsan bile.
- Erkek olmayansan (ya da senin ve
G.Y.Y'nin karşıtı) yaltaklanma. Genel
Yayın Yönetmeni (G.Y.Y)'ne güvenme.
Onu tavlama istiyorsan şiiri
bu işe alet etme.
- Asla ve asla benim şiirimi şu sayıda
yayınlanan şu şiirinden iyi deme.
Unutma G.Y.Y'leri yada onun ekürileri
pilotlardan daha komplekslidirler. Onlar
en yukarda olanlardır. O şiir konusunda
kesinlikle haklısındır. Şartlar oluşuncaya
kadar ses çıkarma.
- Doğuda yaşamıyorsan memleketinden
söz etme. Onların çoğu Afyon'u
Diyarbakır'dan daha zengin sanırlar.
Doğuya karşı romantiktirler.
Oralardansan bunu kullan.
- Birden parlayanları kıskanma. Birden
söneceklerdir. Yaşım geçiyor diye telaşa
kapılma. Van Gog (okunuşu) 36 yaşında
resme başlamıştır.
- Ünlü olmak gibi bir amacın varsa
derhal başka bir yön belirle. Doğal
çevrenden üç kişiye Gülten Akin'i sor
anlarsın. Başka bir alan bul kendine.
- Yeni yayınlanan dergileri takip et. İlk
sayılarında şaşkınlıklar, kaçırma.
- Kırmızı çizgilerini çiğnetme gerekirse
sen sil.

Ismail Doruk
İstanbul

Her Sabah Burada

Çalınmış bir hürriyetle uyanırdık
Ve seveda olsun diye
Gökyüzüne daldık kimseler
Bilmeden
Bir saç teli kadar gönül karası aşklar
Ve hasretler geceler boyu
Voltalar boyu zincire vuruluydu.

Veysel Eroğlu
Tokat

Tezat

Herkesden uzak, herkese yakın
Herkesden gizli, herkesin gözü önünde
Herkes sussuz, kimse kıpırdamasın
Gözlerinizi kapayın,
Seyredin onların dansını
Sevgi, aşk, mutluluk veya sadece ölüm

Mert Kara
Mersin

Yolcular ve Çizgi

Boşluktaki yolu yol sanan yolcular
Geçtiğimiz yolları bizlere bırakıp
Umutlarına çılgın amortileri
Günün keskin soğuşundan korumak için
Düş oyunlarına aldırma
Daldılar rüyalara
Boşlukta boş kalan adam ise
Gece boş geçmesin diye
Bayır aşağı dizginlerinden boşanırken
Boşlukta boş kalan
Tek bir kafa bile göremedi
Sadece bir çizgi sezdi bir adım sonra
Çizgisinin içindeydi
Belkide her şey artık çizgideydi.

Salih Demirci
İstanbul

Eminönü'nde Bir Dünya

Duyumsuyorum orayı
Bilinmeyen bir dünya orası
Her şey sıkıştırılmış umutlara.
Gözler dalgın, eller hareketli
Soluklar ne yaptığından habersiz
Sevişgen hava ile tılsım kaplamış her yeri
Ellerinde torbalarına
Dolduracakları ışık...
Dalgınlar... uçuşuyorlar... tedirginler...
Hava - eller - ve kibrit çöpü
Devingenleşmiş bir dünya orası...
Bir oraya akan, bir de oradan akan
Göremediğimiz hava
Uçuşamadığımız duman
Yapmak istediğimiz;
Hava - duman - sigara - kibrit çöpü...

Özgür Mavi
İstanbul

Kural Yazıcılar

Semeri düştü dostumun
"Kural Yazıcılar" kızacaklar
Semerini sıkı sar dostum
Sonra özgür kalırsın
Işıktaki yolunu bulamazsın
Sen deh demedikçe gitmez
Çüş demedikçe durmazsın

Sertaç Oruç
Ankara

Ben Ne Yapacam Şimdi?

Yoksa düşündüğüm gibi güzel
Yazamıyorum da o kadar bembeyaz
Yazlık boşuna mı kirleniyor?

Of ya buda mı olmayacak.
Yerimde duramıyorum
"hep ne olacak bu işin sonu" diye...

Ahmet Özcan
Mersin

Lağım Laranası

Joseph ya da Yusufçuk
lağım laranası beyoğlu'nun
doğurduğu bir fareyim
kendi kendimin kobayı
kan ve meniye aç dolanır
dururum dehlizlerimde
kimbilir kaç acıya gebe
kadınlığını soyunan bir travesti
kulaklarımda siren sesleri

ZooFoBi

Welcome Ortadoğu

Tavana vuruyor ortadoğuda demokrasi
"Barışın ihracatımız içindeki payı arttı"
Porno filmlere dönüşürken
Akşam haberleri
Dik tutmayınız dünyayı ey faniler
"Boşuna akıyor işte kardeşim"

18 yaşından küçüklere sigara satmayınız
Silahı ise bazı hallerde
"Matrikste dalgalanma oldu"
13 yaşında bir çocuğu recm ediniz
Tecavüze uğramışsa suçludur!
Canı çekmesin başka çocukların
Yoksa ne olur halimiz
Ey yurttaşlar;
Prim yaptırmayın şeytana
Her şeyi devletten bekleme
Özel girişimcilikte satılmadı ya!
Kendinizi işe koşun! Koşun!

Erol Çelik
Kayseri

Acayip Dünya

Bu dünya çok neşelidir
Çocuklar oynar zıplar
Çocukların gürültüsüyle
Bütün sokaklar dolar
Bazen de üzücü olur
Bu acayip dünya
Bazı çocuklar yatarken sokaklarda
Bizler oynarız parklarda
Bu dünya çok neşelidir
Bütün kediler miyavlar
Kedilerin neşesiyle
Bütün neşeler gelir
Siz sokak kedileri
Nasıl dayanıyorsunuz?
Sevilmeden nasıl
Hayatta kalabiliyorsunuz?

Senkiz Satar / yaş:8
İstanbul

Vefasız Vanlı

Sen gidince yüreğim rehin kaldı
Bedenimin içinde sensizliğin acısını
Çekmek için çırpındığı vakitte
Merak etme gülüm bana dönsen de
Hiçbir şey hissetmem artık
Belki seni görünce gözyaşlarım akar
Onlara aldırma, sen varken de akıyordu.
Sen gitsen de aktı.
Ve şimdi de akmaya devam ediyor.
Sanma senden başkasını sevmeyeceğimi.
Sanma sevgi için daha ağlamayacağımı.
Ha acı, ha tatlı sanma ki bir ağacın
Dalından dökülen yapraklar
Bir daha yeşermeyecek.
Tane tane dökülen kar tanelerine
Aldırma bu mevsim senin mevsimindir

Ahmet Vanlıses
Şanlıurfa

Ana'ya

Gecenin soğukluğuna inat
Kalbinin sıcaklığı beni mutlu ediyor.
Kalbin ellerimin arasında
Tüm kalbimle öpüyorum,
Ve seni öylesine çok seviyorum.

Ali Haydar Akkaya
Elbistan

16

Eylül 2003 • Ayda Bir Yayınlanır • İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Metin Üstündağ
Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • Genel Yayın Koordinatörü: Hatice Meryem

Özel Koordinatör: Ayhan Bozkurt • Güzel Koordinatör: Mine Söğüt • Yavru Koordinatör: Sinan Sülün • Dizginatör: Cemal Vanlı

Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Trafik Tasarım: Mustafa Danacı • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın

Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79

ISSN 1303 - 944X • Yayıncı: PAK Basın Yayın • Baskı: İlicak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Mubadil

Bastonuna dayanarak
Cunda adasındaki bahçesini sularken
Sabah alacasında
Uyur uyanık
Beli bükük İsmet hanım
Uzak çok uzakta kalmış
Giritteki evlerinde
Annesinin gece vakti söylediği
Rumca ninnisini dinliyor
Can kulağıyla bir yandan

.....
ARİF DAMAR

Cunda Adası, 30 Temmuz 2003